

Ο Μ Ε Ν Τ Ω Ρ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ, ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΑΝΑ ΔΥΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΦΥΛΛΑ

ΥΠΟ

ΤΩΝ ΑΔΕΛ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΩΝ

ΤΗ: ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

καὶ

ΚΟΣΜΟΥΜΕΝΟΝ ΔΙ' ΩΡΑΙΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.

Ἄ ἐπιστάται, ταῦτα διαφύλαττε ταῖς μελέταις.
Ἰσοκράτης.

ΤΟΜΟΣ Γ'. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

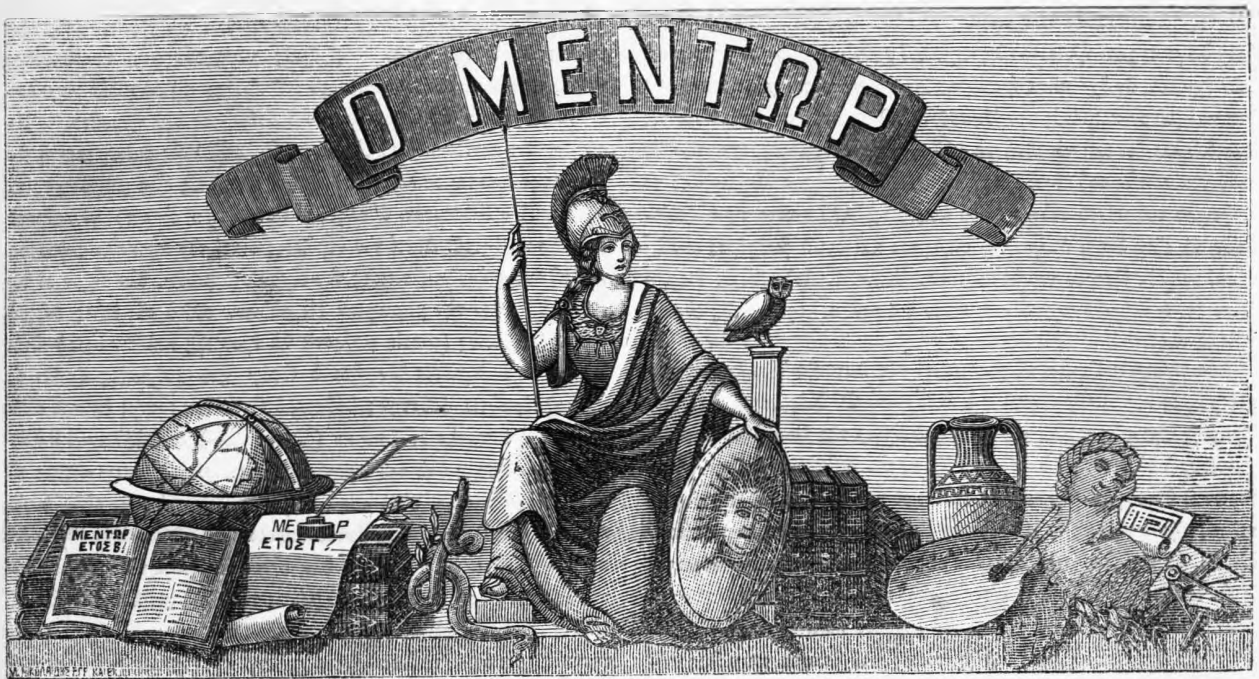
Τῇ σεβαστῇ μετὰ τὴν Μικρὰν ἐκστράτειαν καὶ τὴν
πρὸς χάριν σεβαστῇ ἐκστράτειαν καὶ τῇ ἐκστράτειᾳ
πρὸς τὴν Περσίαν. *Πρὸς τὴν Περσίαν*
Πρὸς τὴν Περσίαν

ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1871.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1871.—ΤΕΥΧΟΣ ΚΕ'.

Φίλοι ἀναγνώσται!

ἘΠ' αἰσιωτάτοις οἰωνοῖς ἀρχόμεθα τοῦ Γ'. τόμου τοῦ Μέντορος, οὗτινος πρῶτιστον μέλημα ὑπῆρξε καὶ θὰ ὑπάρχῃ ἡ εἰς τὴν πάτριον θρησκείαν ἐνίσχυσις τοῦ Ἑλληνος νεανίου. Ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν ἐγράφεμεν τὸ προοίμιον τοῦ περιοδικοῦ τούτου (τόμ. Α'. σελ. 3), νεκρώσιμος καθ' ἑσὸν ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν ἐπεκράτει σιγὴ καὶ περὶ παντός ἄλλου νὰ γράψωσι καὶ νὰ ὁμιλῶσιν ἤθελον εἴτε σοφοὶ καὶ ὁ τύπος ἢ περὶ πραγμάτων μεσαιωνικῶν καὶ ἐσώων, ὡς ἀπεκάλουν τὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποβλέποντα. Σήμερον ὅμως ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, σήμερον θρησκευτικὸς κρατεῖ τὴν Εὐρώπην παροξυσμός· σήμερον διατρέφει ὁ κόσμος ἐλπίδα ὅτι προσεγγίζει ἡδὴ ἡ ἡμέρα τῆς ἀληθοῦς ἀδελφικῆς ἀγάπης, οἷαν ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ ὅτι ἡ γῆ θὰ παύσῃ οὕσα κοιλάς κλαυθμῶνος εἰς τοὺς πλείστους. Ὁ 19ος αἰὼν πρὶν ἢ ἀποχαιρετίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, θ' ἀδελφοποιήσῃ, φαίνεται, αὐτὴν ὑπὸ τὸν ἕνα καὶ μόνον συνταγματικὸν χάρτην, ὅστις εἶνε τὸ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ὁ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς ἐν γένει τύπος καὶ ἡ δημοσιογραφία οὐδὲν ἄλλο σήμερον θεωροῦσιν οὐσιωδέστερον ἢ τὴν παλινέρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων καὶ τὴν ἐπανάγκυψιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ περιωπῇ, ἀφ' ἧς οἰκτρότατα καὶ κρίματιν οἷς μόνος Κύριος οἶδεν ἐξέπεσεν. Ἀφορμὴν τῆς θέσεως ταύτης ἐπέπρωτο νὰ δώσῃ αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐλυμάνετο τὴν μεγαλειτέραν μερίδα τῆς φερούσης τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀνθρωπότητος. Ἡθέλησεν ἐν ὑπερμεσσοῦντι 19ῳ αἰῶνι ν' ἀποκαλέσῃ ἐκυ-

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχος ΚΕ').

τὸν Θεόν· ἀλλ' ἡ ἀπαίσιος αὐτῇ φωνὴ ὡς βαρύδρομος κεραυνὸς ἐξύπνισεν ἀπὸ τοῦ βαθυτάτου ληθάργου αὐτοῖς τοῖς καθολικοῖς, οἱ ὅποιοι διαρρηγνύουσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ, ὅλως ἀψηφρῶντες τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Βατικανοῦ, συνελεύσεις ἐπὶ συνελεύσεων συγκροτοῦσι πρὸς τὴν τοῦ κακοῦ θεραπείαν. Ἡ καθολικὴ μάλιστα Γερμανία, ἀνανήψασα κινεῖται σύσσωμος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου. Ἐπίσημοι καθηγῆται ἐν ταῖς περὶ τοῦ χριστιανισμοῦ μελέταις γηράσαντες συγγράφουσι καὶ δημοσιεύουσι φυλλάδια πλείστου λόγου ἄξια καὶ πραγματείας σπουδαιότατας.

Ἀπέναντι λοιπὸν τηλικαύτης κινήσεως μόνῃ τοῦ Ἑλληνος ἡ καρδιά θὰ διατελῇ εἰσέτι ψυχρὰ πρὸς τὸ θρησκευμα· Μόνος ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλλῆν θὰ ἐξακολουθῇ θεωρῶν ὡς μητρικὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ θὰ μωκτηρίζῃ αὐτήν, ἀρῶν οἱ Καθολικοὶ αὐτοὶ φωνάζουσιν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον διεγύλαξε, σχετικῶς ἀγνόητον πάσης ἄλλης, τὸ πολίτευμα καὶ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευματος ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπὸ τὴν ἀκραιφνεστέραν αὐτοῦ ἔκφρασιν περιέσωσεν· ἀρῶν ὁ ἐπιστημότερος τῶν Προτεστάντων θεολόγων, ὁ πολυμαθὴς Στράους, διακηρύττει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία εἶνε ἡ ἐκκλησία τῶν ὀκτῶ αἰώνων τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅτι αὕτη καὶ σήμερον εἶνε ἐκκλησία τῶν ἐπὶ τὰς Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς ἐσταμάτησεν ἀπὸ τῆς ἰβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπομένως ὅτι αὕτη εἶνε ὁ ΜΟΝΟΣ ΤΥΠΟΣ τῆς ἀρχαίας διδασκαλίας καὶ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων· (ἴδε Α'. τόμ. Μέντ. σελ. 504).—Ἀναγνώ-

σκοντες τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, οὐδόλως ὀνειροπολοῦμεν βέβαια λέγοντες ὅτι ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οἱ χριστιανοὶ τοῦλάχιστον, ἂν ἔχῃ πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης, γενήσονται μία ποίμνη ὑπὸ ἓνα καὶ μόνον ποιμένα, τὸν Ἰησοῦν. Ἀλλὰ τούτου γενομένου, τίς ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἄλλα, ἔχοντα σηματοφόρους αὐτοὺς τοὺς σταυρωτὰς τοῦ Ἰησοῦ Ἰουδαίους, δὲν θὰ προσέλθωσιν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ μόνου τούτου θεοῦ ποιμένος; Ἀλλὰ τότε τίς θὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἡμέρα δὲν διήρξασε καὶ ὅτι ὁ φωσφόρος δὲν ἀνέτειλεν (ἴδε Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου Ἐπισ. Καθολ. Β'. α. 19), ὃ ἐστὶν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας τῆς;

Δύο ἐπίσημοι Γερμανοὶ, χριστιανοὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἀμφοτέρω, οἱ κύριοι Φραγκίσκος Βάαδερ καὶ Φ. Χόφμαν, ὁ μὲν καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἐν Βυρσούργῳ τῆς Βαυαρίας πανεπιστημίου, ὁ δὲ εἰς τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι βαθυνοστεύων φιλοσόφων ἡ θεοσόφων τῆς Γερμανίας, εἰσι κατὰ τὸ παρὸν οἱ δύο φωστῆρες τῆς ἡμέρας. Ὁ Καθολικὸς Βάαδερ πρὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐξηκολούθει γράφων φιλοσοφικά τε καὶ κοινωνιολογικά συγγράμματα, δι' ὧν ἐπέδρασεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος, ἀλλ' αἱ περὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ θεωρίαι του μάλιστα σήμερον προσέλαβον τὴν ἀπαιτουμένην αὐθεντίαν, βραδύτερον μὲν τοῦ δέοντος ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατόπιν ἐροτῆς· ὁ δὲ κ. Χόφμαν σταχυολογῆσας τὰ πυριφλεγέστερα χωρία τῶν συγγραμμάτων τοῦ γηραιοῦ Βάαδερ, συνέρραψεν αὐτὰ εἰς φυλλάδιον, τὸ ὅποιον ἐξέδωκε κατ' αὐτὰς ὑπὸ τὸν τίτλον «κεραυνὸς κατὰ τῆς Ῥώμης», κοσμήσας αὐτὸ μετὰ ἰδίου προλόγου καὶ σημειώσεων.

Ὁ «κατὰ τῆς Ῥώμης κεραυνὸς» ἐξεδόθη δις μέχρι σήμερον καὶ ὁ γερμανικὸς τύπος πολὺν ἐποικήτατο περὶ αὐτοῦ λόγον, μάλιστα δὲ ἡ «Αὐγουσταία ἐφημερίς».

Τὸ οὐσιωδέστερον ὅμως δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους εἶνε ὅτι ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ καθολικοῦ Βάαδερ δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν, φανε ἀναγνώστῃ, τὰς φιλοσοφικωτάτας καὶ κρατίστας τῶν ἀποδείξεων ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον διεφύλαξε, σχετικῶς ἀγνόητον πάσης ἄλλης, τὸ πολίτευμα καὶ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευμένου, ἀλλὰ καὶ **ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ** ὑπὸ τὴν ἀκραιφνεστέραν αὐτοῦ ἐκφάνσιν περιέσωσεν. Ἰδοὺ οἱ ἀληθῶς πεπαιδευμένοι τί φρονοῦσιν, ἰδοὺ οἱ ἀληθῶς φιλόσοφοι τί διδάσκουσιν. Ἀλλ' οὗτοι μὲν μορφόνοισι Γάλλους, ἤτοι ἐκεῖνοι μὲν λαὸν εὐσεβεῖ, φιλόχριστον καὶ ἀήτητον, οὗτος δὲ λαὸν ἄθεον, ἀντίχριστον καὶ τὰ πάνδεινα πεπονθότα. Ὅπως ὡς ζωηρὰ ταῦτα τὰ παραδείγματα διὰ τοὺς μὴ νωθρὸν τὸ πνεῦμα ἔχοντας καὶ μὴ τὴν καρδίαν πεπωρωμένους! Ἄς παύσωμεν, πρὸς Θεοῦ, ἂς παύσωμεν πλέον μυκηρίζοντας τὸ θαῦμα τῆς ἱστορίας, τὸν χριστιανισμόν, διότι ἐπληθύνθη ἡδὴ ἡ γνώσις· ἂς μὴ ὀκνῶμεν ν' ἀναγινώσκωμεν τὰ τοσαῦτα σχετικά πρὸς τὸν χριστιανισμόν σοφὰ καὶ διδακτικώτατα συγγράμματα, ἅτινα καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν ξέναις πρὸ πάντων γλώσσαις γραφέντα γιγλογενῶς καὶ ἀξιειπαίως παρ' ἀληθῶς σοφῶν ὁμογενῶν εἰς τὴν ἐλληνικὴν μετὰνέχθησαν. Πῶς, δι' ἀγάπην τοῦ μεγάλου Ἀρχιεπί-

σκοπὸς τοῦ σύμπαντος, πῶς τοσοῦτον ἀπαθὺς ν' ἀποραινώμεθα κατὰ ὑποθέσεως ἢ τὴν ζωὴν εἰς ἡμᾶς |χορηγούσης ἢ τὸν θάνατον, χωρὶς νὰ μελετήσωμεν πρότερον ἐπ' αὐτῆς; τῇ ἀληθείᾳ μεγαλειτέραν ἀδικίαν ν' ἀδικήσῃ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔδυνάτο. — Πιστεύω, δὲν πιστεύω ἰδοὺ οἱ δύο περιέλοισι, ἐν οἷς διανέμεται ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα ἀλλὰ πόσον ἄραγε ὁ πρῶτος εἶνε μικρότερος τοῦ δευτέρου! «Πιστεύσον, ἀδελφέ, καὶ σωθήσῃ» εἶπε τὸ γλυκύτατον στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Διατί τὸν ὑβρίζεις; διατί τὸν ἀποκαλεῖς ψεύστην καὶ πλάνον; ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν εἶχον σταυρώσει, δὲν εἶχον οἱ τάλανες ὑπ' ὄψιν τὴν μαρτυρίαν 19 αἰώνων· ἀλλὰ σύ, ὅστις ἐνομάζεις χριστιανὸς (χωρὶς μάλιστα νὰ ἐρυθρίῃς καὶ δικαίως) διατί λέγεις «ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο ὁ Θεός· ἦτο ἄνθρωπος»· δὲν τὸν ἀποκαλεῖς οὕτω ψεύστην; βέβαια, διότι ὁ ἴδιος περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν «ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν» (Ἰωάν. ι. 30), καὶ ἀλλὰχού «πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰμὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τίς ἐπιγινώσκει, εἰμὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι» (Ματθ. ια. 24) (*). «Δὲν πιστεύω, λέγει, διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ γίνῃ ἄνθρωπος». Καὶ πῶς πιστεύεις ὅτι ὁ μέγας τῆς Σπάρτης βασιλεὺς Ἀγηςίλαος ἵππευσεν ἐπὶ χαλκάμῳ καὶ συνέπαιξε μετὰ τοὺς παῖδας του; Πῶς πιστεύεις ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Μεγ. Βρετανίας Κάρολος ὁ Β'. πληρῶν τῶν πλόν του κεγγεῖρου μετέβαινεν εἰς τὸν ὄρνιθωνα καὶ ἐτάξιεν ὄρνιθας; «Ὡ! αὐτὰ εἰσιν ἀνθρώπινα, ἀποκρίνεται· μὴ τοσοῦτον ἐξευτελίζῃς τὸν Θεόν, παραβάλλων αὐτὸν πρὸς τὸν μηδὰ μινδὸν ἄνθρωπον». Καὶ διατί δὲν λέγεις ὅτι ὅσον ἀνώτερος εἶνε ὁ Θεὸς τοῦ ἀνθρώπου, τοσοῦτον ἀνωτέρα εἶνε καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τὸ πλάσμα του παρὰ ἢ τοῦ Ἀγηςιλάου πρὸς τὸν υἱόν του ἢ ἢ τοῦ Καρόλου πρὸς τὰς ὄρνιθας του; Ὁ Θεὸς ἀγάπῃ ἐστὶ, λέγει ὁ ἐπιστήμιος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ· ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ· ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχὶ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμόν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κ.τ.λ. (Ἰωάν. ἐπισ. καθολ. Α'. δ'. 10). Βλέπετε τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ἔγινεν ὁ Θεὸς ἄνθρωπος; ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ, ἵνα γένηται ἱλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀλλὰ θέλεις καὶ νὰ πολυπραγμονήσῃς καὶ νὰ μικρολογήσῃς ἐπὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν σάρκει οἰκονομίας; Μη, ἀδελφέ· παράβαλε τὸν ἑαυτόν σου πρὸς μαθητὴν μικροτάτης τάξεως καὶ ἐν τούτοις θέλοντα νὰ πολυπραγμονῇ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ νοήσῃ μαθήματα ἀνωτέρων πολὺ τάξεων καὶ θὰ πεισθῇ ὅτι πράττεις ἄτοπα. Ὁ Χριστὸς εἶπε καὶ τὸ «ἐρεῦνα τὰς γραφάς» καὶ τὸ «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα». Ὑπάρχουσι λοιπὸν τὰ ἐρευνήτέα, τὰ ὅποια ὀφείλομεν νὰ ἐρευνῶμεν, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τὰ ἀνεξερευνήτα, τῶν ὁποίων τὸ μυστηριώδες ὀφείλομεν νὰ σεβώμεθα.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἰησοῦς τισιμὸς ἰδρυθεὶς ἐν τῇ Δύσει ἐπέτιτε καὶ ἡμᾶς μετὰ τὰ δηλητηριωδέστατα αὐτοῦ νάματα, ἅτινα οὐδὲν ἄλλο ἐσκόπων εἰμὴ δι' ὑπούλων, δολίων, καταχθονίων καὶ συγερῶν μέσων νὰ καταστρέψωσι τοῦ Ἰησοῦ τὴν θρησκείαν καὶ ἀντ' αὐτῆς

(*) Περὶ τούτων ἀναγνώθῃ πλείοτερα ἐν τομ. Α'. Μέντορος σελ. 25—30 καὶ 81—84.

ν' ἀνεγείρῃ τὴν μουσάραν ἀνθρωποκρατίαν· ἀλλ' ὁ κ. Χόφμαν παρηγορεῖ ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ παραταθῇ εἰσέτι ἐπὶ μακρὸν ἡ ὑπαρξὶς κυρίου ἐκ διαμέτρου ἐναντίου πρὸς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, πρὸς τὴν παράδοσιν, πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ πρὸς τὴν λογικὴν.

Εἴπομεν λοιπὸν ὅτι ἐπ' αἰσιματάτοις οἰωνοῖς ἀρχόμεθα τοῦ Γ'. τόμου τοῦ Μέντορος, διότι σήμερον ἐπ' ἀκριβὲς οἱ πολυμαθέστατοι Καθολικοὶ θεολόγοι τῆς Γερμανίας συνεδριάζουσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Μονάχου Φρίδριχ ἐν Ἐιδελβέργῃ καὶ συσκέπονται περὶ ἀνακαινίσεως τοῦ καθολικοῦ θρησκευματος καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ ἠθικοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅστις μόνος εἶνε ὁ ἀληθὴς πολιτισμός. Σήμερον λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εὐρισκόμεθα ἴσως εἰς τὰς παρχμονὰς τῆς ἠθικῆς· παλιγγενεσίας τῆς Ἀνατολῆς· διότι ἀπὸ τοῦ Δύσεως ἦλθον τὰ δηλητηριώδη τῆς ἀπιστίας νάματα, ἐκείθεν ἔρρεπε νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ παλινόρθωσις. Τοιοῦτοι κατέστημεν σήμερον ἡμεῖς οἱ Ἀνατολίται, τυρλοὶ τούτεστι μιμηταὶ τῶν Εὐρωπαίων, δυστυχῶς ὅμως εἰς τὰς κακίας των ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ἀλλ' ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ ἀρχίσωμεν νὰ μιμώμεθα αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ καλὰ.

Ἡ γεραρὰ ἐκεῖνη συνέλευσις, ἀνωτέρα βεβαίως πασῶν τῶν προαιωνίων προλήψεων, θὰ ἔλθῃ ἀναμειβόμενος εἰς ἐπαφὴν, ἐὰν μὴ καὶ ἐπιμειξίαν, πρὸς τὴν ὀρθόδοξον χριστιανισμὸν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔχουσι νὰ παραλάβωσι τὰ κεφαλαιώδη δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως τοιαῦτα, οἷα ἐθέτισαν αὐτὰ αἱ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ συγκροτηθεῖσαι οἰκουμένικαὶ σύνοδοι· ἡμεῖς δὲ θὰ πορισθῶμεν παρὰ τῶν Γερμανῶν τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα ἐλατήρια, τὰ ζωοποιούντα τὴν πίστιν καὶ καθιστώντα αὐτὴν ἀληθὴ πρωτοῦργον αἰτίαν τῆς ἡμερώσεως τῶν ἡθῶν καὶ τῆς καθάρσεως τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Ἰδοὺ πῶς τελειώνει τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ ἀρ. 528 τῆς Τεργεσταίας Κλειοῦς.

«Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὅπερ ἄλλοτε ἦτο ὁ ἰσχυρότερος μοχλὸς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἀπεναρκώθη μὲν ὡς μὴ ὠφέλει «ἐνὶ χεῖρ» τῆς Ἀνατολῆς, διεσθάρη δὲ σχεδὸν ἄρδην πολλὰχού τῆς «Ἑλλάδος». Τίς πταίει ἐὰν ἦδῃ φυλορροεῖ τὸ πρῶτον εὐανθεὲς δένδρον τῆς ὀρθοδοξίας; Ἐνθα προίστανται. . . .»

Ἀλλὰ τὰ ἄλλα πονεῖ ἡ ψυχὴ μας νὰ μετγράψωμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἀνασκευὴν μὲν αὐτῶν, ἐὰν ἦνε ψεύδη, τὴν ἄρσιν δὲ αὐτῶν, ἐὰν ἦνε ἀληθῆ.

Ἐν τούτοις καιρὸς εἶνε πλέον καὶ οἱ τὴν Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν πηδαιλοῦχοντες νὰ συνασθάνωσι τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, ἣν ἀπέναντι αὐτῆς ἔχουσιν· εἶνε καιρὸς πλέον ν' ἀφίσωσι τὴν μερίδα τῆς Μάρθας, ἣν ἀπεδοκίμαζεν ὁ Σωτὴρ, καὶ νὰ πεισθῶσιν ὅτι «ἐνδὸς μόνου ἐστὶ χρεῖαν» εἶνε καιρὸς πλέον νὰ ἐκλέξωσι τὴν ἀγαθὴν τῆς Μαρίας μερίδα, διότι ἀπ' αὐτῶν ἐξήρτηται τὸ πᾶν, ἀπ' αὐτῶν ἐξήρτηται ἡ εὐδαιμονία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡμεῖς δὲν εἰμεθα οἱ ἀρμόδιοι νὰ εἴπωμεν ταῦτα· τὸ συνασθάνομεθα· ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν, ὅταν βλέπωμεν τὴν σεβαστὴν ἡμῶν Μητέρα, τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐμπιστευομένην ἐνὶ χεῖρ τοὺς οἰκίας τῆς χριστιανικῆς τινος τῶν τέκνων Τῆς ἀγωγῆς εἰς ἀνδρας πάντη πρὸς τοῦτο ἀναμαρτίους;

Πῶς θὰ σταυρώσωμεν τὴν σάρκα, πῶς θ' ἀπαρνηθῶμεν ἑαυτούς, πῶς θὰ ἀρώμεν τὸν σταυρὸν ἡμῶν καὶ ν' ἀκολουθήσωμεν τῷ Ἰησοῦ, ὅταν βλέπωμεν τοὺς διδασκάλους ἡμῶν ὅλως τὰ ἐναντία πράττοντας; «Διδάξω ἀνόμους τὰς ἐδόους σου καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν» λέγομεν προσευχόμενοι· ἀλλὰ πῶς θὰ διδάξωμεν ἀνόμους, ὅταν ἡμεῖς αὐτοὶ ἤμεθα ἀνόμοι; Ἡ οὐρανόπεμπτος τοῦ Ἰησοῦ θρησκεία κατήντησε πράγματι τύπος ἀπλούπεμπτος παρὰ τοῖς μὲν, μωρία παρὰ τοῖς δὲ, καὶ θρησκεία τῆς καταστροφῆς παρὰ τῷ χυδαίῳ ὄχλῳ. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶνε κατάστασις πραγμάτων ὑποφερτῇ;

Διδόντας δὲ πέρας εἰς τὰ οὐχί· τοσοῦτον εὐάρεστα ταῦτα, χρέος ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν μητροπολιτικῶν θρόνων διέπονται παρ' Ἀρχιερέων, οἵτινες ἂν ὡς ἄνθρωποι ἔχωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἐλαττώματά των, ἀλλὰ προσπαθοῦσιν ὁ μὲν μάλλον ὁ δὲ ἥττον ὅπως ἀφίχθωσιν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, πρὸς δὲ ὁ Ἀρχιερεὺς ὀφείλει νὰ τείνει. Ἐπὶ παραδείγματι τίς δὲν δύναται ν' ἀγαπᾷ καὶ εὐκρινῶς νὰ σέβεται τὸν ἀληθῶς ἀξιοσέβαστον Μητροπολίτην Σμύρνης, ὁ ὁποῖος ἀρ' ἧς στιγμῆς ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τῆς ἐπαρχίας Του οὐχί μόνον τοῖς ἐντυχθα πασιν ἐκ αὐτὸν ζῶν παρέχει τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀρετῆς πρότυπον καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν πάντας τοιοῦτους ἐξέλεξεν, ἀλλὰ καὶ πῶς ὅσον ἐνεστι μάλλον νὰ ὀρθοτομῇ τὸν λόγον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας κήδετα; Ὅτι δὲ οὐδόλως κολακεύομεν ἀλλ' ὅτι ἀληθεῖαν γυμνῇ λέγομεν, μαρτυρεῖ σύσσωμος αὐτὸς ἀπαξίας ὁ ἐργῶριος τύπος, ἀναφέρων τὰς καθ' ἐκάστην ἀρχιερατικὰς πράξεις Του, τὰς ὁποίας νὰ ἐπαναλάβωμεν περιττὸν θεωροῦμεν. Τοιαῦτα δὲ πολλὰ ἀναγινώσκωμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους τῇ ἀληθείᾳ λαοφιλεῖς καὶ τῷ ὄντι σεβαστοὺς Ἀρχιερεῖς ἡμῶν. Ἐν τούτοις καὶ πάλιν ἡμεῖς ἔχομεν δίκαιον νὰ καρδιαλγῶμεν.

Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀρκεῖται ταῦτα, φιλιτατο ἀναγνώστῃ. Ὁφείλομεν βεβαίως νὰ μεταβιβάσωμεν ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν ἄλλα ἀνάγνωσται. Ὁ Μέντωρ θὰ προσπαθῇ πάντοτε, ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, νὰ τέρπῃ διὰ τούτο καὶ τὴν ὕλην θὰ ἐκλέγῃ καὶ εἰκόνας ὠραίας θὰ παρενέιρῃ καὶ χάριτην καλῆς ποιότητος θὰ μετὰχρηρίζεται καὶ τυπογραφικὴν καλλονὴν θὰ ἐπιδιώκῃ· ἀλλ' ἂν ἐνίοτε φαίνεται ἀσθενὴς τὴν σάρκα, ἐνῷ τὸ πνεῦμα διατελεῖ πάντοτε πρόθυμος, ἐπικαλεῖται τῶν εὐγενῶν ἀναγνώστων του τὴν ἐπιείκειαν. Ἀγαπᾷ πάντας καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἀγαπῶσι πάντες, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐπιθυμεῖ καὶ νὰ λέγῃ ἐλευθέρως ἐκεῖνο τὸ ὅποσον αὐτὸς νομίζει ἀληθεῖαν, πεποιθὼς ὅτι οὐδεὶς καλὸς θὰ μισήσῃ ποτὲ τὴν ἀληθεῖαν, ἔστω καὶ ὅτι πικρὰν αὐτὴν ἀπεκάλασαν.

Μὴ θέλοντες νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ Β'. τόμου ἐγράψαμεν, περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὸ νὰ ἀναγγεῖλωμεν καὶ αὐθὺς ὅτι ἡ συνδρομὴ μένει ἡ αὐτή, ἥτοι δύο μεζῆτια διὰ τοὺς ἐν Σμύρνη καὶ ἡμίσεια λίρα ὀθωμ. διὰ τοὺς ἐκτὸς, ἀλλὰ προπληρωτέα. Ὅστις ἔχει τι καλὸν νὰ δημοσιεύσῃ, ἐλευθέρως δύναται νὰ τὸ στέλλῃ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν εἰς γλώσσαν καθαράν καὶ εὐληπτον, καθαρογεγραμμένον καὶ ἐλευθέρων τεχνουργῶν τελῶν, ὁδὸς Μετζίτις ἀριθ. 7. Τοῖς κυρίοις συνδρομηταῖς

διωρήθησεται: περί τὰ τέλη τοῦ ἔτους εἰκὼν ὠραία ἐπὶ ἰδιαίτερου χάριτος ὑπὸ τοῦ Ξυλογράφου τοῦ Μέντορος, τοῖς δὲ φίλοις πράκτορσιν, οἱ ὅποιοι παρακαλοῦνται νὰ προσπαθῶσιν ὅπως οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνωσιν ἐγκαιρῶς τὰ φύλλα καὶ ἀσφαλῶς, προσφέρεται ἀμοιβὴ 20 ἐπὶ τοῖς 100 καὶ συλλογὴ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν, ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν αὐτῶν ὑπερβαίνει τοὺς εἴκοσιν, ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.

Τὸ ἔμβλημα ἐκρίθη καλὸν νὰ ἀλλαχθῇ καὶ ἐξέτος, διότι καὶ

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

Τοιοῦτοι ἐνίοτε ἀνατέλλουσιν ἄλλοι εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὥστε καὶ παννύχιόν τις θεωρῶν αὐτοὺς δὲν κορύννεται, καὶ ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας τὰ περὶ αὐτῶν διηγούμενος δὲν ἀποκρίνεται. Ἐπὶ τῆς σκηπτικῆς ἐνίοτε παρουσιάζονται πρόσωπα, τῶν ὁσίων τὴν ἐμφάνισιν ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου καὶ πολλάκις, εἰ δυνατόν, οἱ θεαταὶ ἐπιμόνως ζητοῦσιν. Ἀστὴρ τοιοῦτος, ὅστις ἀνέτειλε καὶ μεσουρανεῖ ἐπὶ τὸν γυναικῆρον ὀρίζοντα—πρόσωπον τοιοῦτον, ἐφ' ᾧ νὰ σημυνῇται ἅπας ὁ Ἑλληνικὸς θῆλος δίκαιος, εἶνε ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥς τὸ ἐξ ἀγάλματος ὁμῶμα εἶδον καὶ σύντομον βιογραφίαν ἀνέγνωσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἐν σελ. 149 τοῦ Β'. τόμ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας συγγραμματος.

Τῆς ἐξόχου ταύτης γυναικὸς καὶ εἰκόνα ὠραιότεραν καὶ βιογραφίαν μᾶλλον λεπτομερεῖ καταχωρίζομεν σήμερον, ἣν εὐπαίδευτος νέος, ὁ κ. Α. Σιμιτόπουλος, ἐπεξεργάσθη καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμέρας Ἑλληνικῷ Συλλόγῳ Ἑλικῶν τὴν 21 Μαΐου ε. ε. ἀπήγειλεν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς καὶ εὐγενοῦς ὁμηγύρεως.

Ἐχει δὲ ἡ περὶ ἥς ὁ λόγος ὁμιλία ὡς ἑπεται:

Φιλόμουσον καὶ εὐγενὲς ἀκροατήριον.

Ἡ εἰς ἀπάντων ἡμῶν τὰ βλέμματα ἀπαστράπτουσα χαρὰ, τὸ ἐπὶ πᾶσι χεῖλεσιν ἐπικαθήμενον μειδίαμα, ἡ λιγρὰ φόρμιγγς, οἱ ἀνταλλασσόμενοι ἀδελφικοὶ χειρτισμοὶ καὶ περιπτώσεις, ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσίᾳ τοῦ Θεοφίλ. Ἀγ. Μυρέων, τοῦ Κυρ. Προξένου καὶ Γραμματέως τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Προξενείου, τῶν ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύοντων τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν, καὶ τοῦ φιλογενεοῦ Κ. Χατζῆ Ν. Γιαννάκογλου, μεγάλῃν καὶ χαρμόσυνον μαρτυροῦσι τὴν σημερινὴν ἐορτὴν τοῦ ἱεροῦ τούτου Τεμένους τοῦ Ἑλλ. Συλλόγου Ἑλικῶνος, ὅστις πρῶτην φορὰν συνέρχεται ἵνα ἐορτάσῃ δύο ὑψηλὰς ἐορτάς, τὴν τοῦ Διαδόχου τοῦ Ἑλλ. θρόνου καὶ τὴν τῆς Ἡγεμονίδος Ἑλένης Γκίκα (Δώρας Ἰστροῦδος), ἐπιτίμου προέδρου αὐτοῦ: τὰς δὲ ἐορτάς ταύτας ἐορτάζει ὁ Ἑλικῶν σήμερον, διότι συναισθάνεται ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συγκεντρύνονται οἱ πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἑλλ. ἔθνους, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐορτάζεται ἡ μεγαλοφυΐα, τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης κατόπιν θέλει λαλήσῃ ὁ καλλιπετὴς Παράσχως, περὶ δὲ τῆς δευτέρας ἀνετέθη εἰς ἐμὲ νὰ ὁμιλήσω καὶ τὴν βιογραφίαν αὐτῆς νὰ ἀρρηγῶ καὶ τοὶ δὲ ἐντολὴ ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου — καθόσον προκειμένον

θέσιν πολλὴν κατελάμβανε τὸ τοῦ περικυβερνήτου τόμου καὶ τὸ ξυλογράφημα εἶχε σχεδὸν καταντήσῃ ἀχρηστον. Πιριστάνει δὲ τὸ νέον τοῦτο τὴν Ἀθηναίαν, ἥτις ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος εἶχε συνοδεύσει τὸν Τηλέμαχον εἰς τὰ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρὸς Ὀδυσσεὺς ταξιδεῖά του. Περί τῆς Ἀθηναίας, τῆς ὁποίας καὶ τὴν εἰκονογραφίαν κατεχωρίσαμεν ἐν σελ. 151 τοῦ Α'. τόμου, εἰχομεν γράψῃ: ἐκεῖ τὰ δέοντα καὶ εἰχομεν εἰπεῖ ὅτι ἀλλογορεῖται εἰς τὴν φρόνησιν.

περὶ τοιαύτης ἐνδόξου γυναικὸς, ἥτις πολλῶν ἀνδρῶν συγγραφέων τὴν ὑπόληψιν ἐπεσκίασε καὶ ἥς περ τὰ ἀθάνατα συγγράμματα τὸν γενικὸν ἐπισύρουσι θαυμασμὸν παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, προκειμένου περὶ τοιοῦτου δαιμονίου πνεύματος καὶ μεγαλοφυΐας, περὶ τοιαύτης ψυχικῆς ἀγαθότητος, εὐχαγγελικῆς χάριτος καὶ ἀρετῆς νὰ ὁμιλήσῃ τις, ἔπρεπε καὶ ἀναλόγως νὰ ἔχῃ τὰς γνώσεις καὶ τὴν μάθησιν—ἐν τούτοις ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον τοῦτον ἀγάπη μου, τὴν ὁποίαν πᾶς Ἑλλήν ὀφείλει νὰ ἔχῃ πρὸς πᾶν δ, τι συντείνει εἰς τὴν πρόοδον καὶ κοινωνικὴν βελτίωσιν, μὲ ἔκαμε καὶ τὰς τυχόν γενησομένας ἐπικρίσεις ν' ἀψηφήσω. Ἀλλ' ἵνα ἀκριβῶς τις εἰκονίσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην, εἶνε ἀνάγκη ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς συγγραμμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκτεθειμένων εἰκόνων νὰ συλλέξῃ τὰ χρώματα καὶ τὰς γραμμάς τῆς εἰκόνης αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γινώσκωμεν ἅπαντα τὰ ποικίλα καὶ ὑψηλὰ θέματα τὰ ἐν τοῖς συγγραμμάτι τῆς Δώρας Ἰστροῦδος ἐκτυλισσόμενα, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ περιγράψωμεν ἀκριβῶς καὶ ἅπαντα αὐτῆς τὰ ἠθικὰ πλεονεκτήματα, ἐδέσμεν ἵνα λάβωμεν ὑπ' ὅψιν τὴν παρὰ τοῦ Βαρθελομαίου Τσεκέττη Βιογραφίαν αὐτῆς.

I.

Ἡ Ἑλένη Γκίκα γεννηθεῖσα ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ 1828, εἶνε θυγάτηρ τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Γκίκα, χρηματισάντος ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἐν Βλαχίᾳ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου Χ. καὶ διαδεχθέντος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Βλαχίας τὸν Γρηγόριον Δ. Γκίκαν κατὰ τὸ 1834. (*)

Ἡ τῆς Ἑλένης μήτηρ Ἡγεμονίδος Αἰκατερίνη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη γυνὴ ἡ εἰς τὴν Ρουμανικὴν γλῶσσαν δημοσιεύσασα διάφορα συγγράμματα.

Κατὰ τὸ 1841 ὁ ἡγεμὼν Μιχαὴλ ἐγκατέλειπε τὴν πολιτικὴν, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρος ὁ Χ. ἀρθεὶς εἰς ἑαυτὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν καταστροφὴν ἐκείνην, ἣν περ πολιτικὴ σύνεσις καὶ πείρα καὶ ἀδελφικαὶ συμβουλαι εἶχον ἐμποδίσαι μέχρι τοῦδε.

Ἡ ἀνατροπὴ τῆς Ἡγεμονίδος Ἑλένης ἐνεπιστεύθη τῷ πολυμαθεῖ καὶ σοφῷ Ἑλλήνι Καθηγητῇ Γρηγορίῳ Παπαδοπούλῳ ὅστις, κάτοχος τῶν ἀρχαίων κλασικῶν καὶ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν καὶ

(*) Σημ. Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας τῶν Γκίκα τῆς ἐξ Ἡπειροῦ κατὰγονμένης εἶνε ὁ Γεώργιος Ι., προσκληθεὶς κατὰ τὸ 1658 παρὰ τοῦ φίλου του Βεζύρου Μεχμέτ Κυπριολῆ, ἵνα καταλάβῃ τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας καὶ μετὰ ἐν ἔτος τὸν τῆς Βλαχίας.

φιλολογικῶν, εὐρὺν δὲ νοῦν μέγαν καὶ σπανίαν μεγαλοφυΐαν, ἐκράτουν ἐνωρὶς αὐτὸν δι' ἀναγνώσεων σπουδαίων καὶ ὕγιων καὶ ὕψωσεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀνδρικωτέρας μελέτας.

Παιδιόθεν δὲ ἐφαίνετο ὁποία τις μέλλει νὰ κατασταθῇ· διότι μόλις ἐνδεκαετῆς συνέγραψε γλαφυρώτατον διήγημα. «Ἡ προῶως» ἀναφανείσα ἐν αὐτῇ δαιμονία μεγαλοφυΐα, λέγει ὁ διδάσκαλος, «ἡ ἀγγελικὴ αὐτῆς καρδιά, ἡ ἐπιλάμπουσα χάρις, καθίσταν αὐτὴν» ἀντικείμενον συγγενικῆς λατρείας καὶ ἀγλαΐσματος τῆς αὐλῆς τοῦ

«Ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου, ἐνῷ ἡ ἀνέκουσα τῷ φύλῳ αὐτῆς γυναικὶ» στικῇ ἁρμονίᾳ» ὡς διέπλεττε τὸ μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς φύσεως διημιουργηθὲν αὐτῆς σῶμα· διότι ἡ ἔξοχος αὐτῇ γυνή, εἶνε οὐχ ἥττον γυνή, πάσας τὰς τελειότητας καὶ τὰς χάριτας τῆς ἐκείνης φύσεως κεκτημένη. Ὁ νοῦς αὐτῆς οὕτω θαυμασίως ἀνεπτύσσετο, ὥστε οἱ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐπιτετραμμένοι ἡναγκάζοντο νὰ μεταχειρίζονται ἕκτακτον τινὰ μέθοδον, τῆς μεγαλοφυΐας μὴ ὑποκειμένης εἰς τοὺς συνήθεις κανόνες. Ἡγεμονίδος πλήρης χαρίτων, ἐχούσα ἅπαντα τὰ μέσα τῆς ὕλικῆς εὐζωίας, ἡδύνατο ἐν μέσῳ τοῦ πλούτου, τῆς χλιδῆς καὶ τῆς πολυτελείας νὰ διέλθῃ τὸν βίον αὐτῆς ἐντροφώσα εἰς τὰς ὕλικας ἡδονάς, ἐπὶ αἱ πλείστα, ἀλλὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καλῶς ἐννοοῦσα ἀπέφυγε πᾶσαν ὕλικὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἐμφοροῦσα εἰς τε τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλολογίας συνήγεν ὕλην ἐπιστημονικὴν, ἡ δὲ φαντασία αὐτῆς ἀπέκτα τὰ ζωηρὰ ἐκεῖνα χρώματα, ἅπερ πάντες θαυμάζουσιν.

Ἐπεσκέφθη ἀκολούθως μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὰς Αὐλὰς τῆς Βιέννης, Βερολίνου καὶ Δρέσδης· κατὰ δὲ τὸ 1849 νυμφεύεται τὸν Ρῶσον Ἡγεμόνα Ἀλεξάνδρον Κολτσὸρ Μασάσκη, ἐκ μιᾶς

τῶν τριῶν ἐνδόξων οἰκογενειῶν τῆς Ρωσσίας καταγόμενον (αἱ ἄλλαι δύο οἰκογένειαι εἰσὶν ἡ τῶν Ὀδογεύσκη καὶ τῶν Γορτζακῶν).

Τὸ μὴ ὠφέλιμον διὰ τὴν υἱεὶαν τῆς ψυχρὸν τῆς Ρωσσίας κλίμα καὶ αἱ πρὸς τὰ φιλελεύθερα αἰσθητά αὐτῆς ἀντίθετοι τῆς τότε Ρωσ. Κυβερνήσεως ἀρχαὶ τὴν ἡνάρκασαν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ρωσσίαν, ἥς πολλὰς περιηγήθῃ χώρας ἀποθησαυρίσασα μέγαν πλοῦτον ἀκριβῶν παρατηρήσεων καὶ ἐμπεριθεστάτων μελετῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1855—τοῦ 1860 ἐξῆλθεν εἰς τὸ Βέλγιον καὶ εἰς

τὴν Γερμανίαν, Ἱταλίαν, Γαλλίαν καὶ Ἑλβετίαν, ἐνθα ἐσπούδασε μετὰ προσοχῆς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς διαφόρους νομοθεσίας τῆς Ὀμοσπονδίας. Ἐντεῦθεν ἤρξατο σειράς ἐκδόσεων ἄρθρων καὶ βιβλίων ἐμπεριθῶν τὴν ἐννοιαν καὶ ἰσχυρῶν τὴν ἑκφρασιν, καὶ ὧν ἕκαστον ἥρκει νὰ χορηγήσῃ ἐπισήμου συγγραφῆς ὑπόληψιν, καὶ ὅπως τιμήσῃ τὸν ἀνδρικώτερον καὶ μᾶλλον ἐξῆσκημένον τῶν καλῶν ὑπὸ τὸ πλάστον ὄνομα τῆς Δώρας Ἰστροῦδος.

Κατόπιν περιηγήθη ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐνθα ἐγένετο δεκτὴ μετὰ τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ δόξης καὶ τῇ ἐδόθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικότης παμψηφεί παρὰ τῆς βουλῆς τὸ δὲ 1861 ἐπέερεψεν εἰς τὴν Ἱταλίαν. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τῆς ὁ Γαριβάλδης τὴν παρεκίνη ἵνα μεταχειρισθῇ τὴν ἐπὶ τῶν Ρουμάνων μεγάλῃν αὐτῆς ἐπιρροὴν

κατὰ τῆς Αὐστρίας. Εἰς τὴν περιήγησιν καταστάσαν τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου ἐπιστολὴν τῆς 16 Ἰουλίου 1861 ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς. «Οἱ Μολδο-Βλάχοι πρέπει νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ (νὰ ἐμψυχώσωσι δηλονότι τοὺς Μαΐαρους)· ἐλπίζω πολὺ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν συμπατριωτῶν ὑμῶν ὑψηλὴν ἐπιρροήν, ἵνα συσφίξωμεν αὐτοὺς τοὺς δεσμούς, οἵτινες ὀφείλουσι τοῦ λοιποῦ νὰ ἐνώσωσι τὰς Ἀνατολικὰς φυλάς μετὰ τῶν ἐν τῷ κέντρῳ καὶ ἐν τῇ δύσει τῆς Εὐρώπης» διεσκορπισμένων ἀδελφῶν των.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἡ Δύρα Ἰστροφίας γινώσκει κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴν, Ἱταλικήν, Ἀγγλικήν, Γερμανικήν, Γαλλικήν, Ρουμανικήν, Λατινικήν, Ρωσικήν καὶ Ἀλβανικήν. Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλ. γλώσσης μνημονεύεται ἐν πασίγνωστον γεγονός. Εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας ὁ Ἀλέξανδρος Οὐμβόλδος προσκληθεὶς παρὰ τοῦ Φριδερίκου Γουλιέλμου ἵνα τῷ ἐρμηνεύσῃ Ἑλληνικάς τινας ἐπιγραφὰς ἐπὶ τισὶ ἀναγλύφους γεγλυμμένας, προσέτρεξεν εἰς τὴν Ἑγεμονίδα Ἐλένην, ἥτις εὐχερῶς ἤρμηνευσε ταύτας. Δύναται τις ὅθεν νὰ ἐπαναλάβῃ περὶ αὐτῆς, ὅτι ἄλλοτε ἡ Ἰσαβέλλα Θεοτόκη ἔλεγε. «Γινώσκει καὶ γράφει πολλὰς νέας γλώσσας καὶ ὁμιλεῖ » ταύτας μετὰ τσαυτῆς εὐχερείας καὶ ταχύτητος, ὥστε ὁ ἀκούων » αὐτῆς νομίζει ὅτι εἶνε ἡ μητρικὴ αὐτῆς γλώσσα.»

II.

Ἐκεῖνο ὅπερ μᾶλλον χαρακτηρίζει τὸν φιλογλοιοῦν βίον τῆς Δύρας εἶνε ἡ ἐνδελεχὴς καὶ δραστήριος προσπάθεια εἰς τὸ νὰ ἀναγεννήσῃ παρὰ τοῖς Ἀνατ. Λαοῖς τὸ τοῦ ἐθνισμοῦ αἰσθημα, εἰς τὸ νὰ διαδώσῃ διὰ καταλλήλων συγγραμμάτων τὰς παραδόσεις τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ εἰς τὸ νὰ διδάξῃ τοὺς κυβερνῶντας ὡς καὶ τοὺς κυβερνωμένους τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχουσιν ἅπαντες οἱ λαοὶ ὡς πρὸς τοὺς φιλελευθέρους θεσμούς, τὰς πολιτικὰς διατάξεις καὶ αὐτοὺς τοὺς νόμους.

Βλέπομεν ὅθεν τὴν ἐνδοξὸν ταύτην γυναῖκα τὴν γενομένην ὑπόδειγμα τῆς Ἀλβανικῆς, Σερβικῆς καὶ Ρουμανικῆς ἐθνικότητος λαμβάνουσιν μέρος, ὅσον τὸ ἐφικτὸν ἕνεκα τῆς ἡλικίας, εἰς τὰ πρῶτα Ἱταλ. κίνηματα τοῦ 1846.

Ἐνόησε μετ' ὀλίγον ὅτι εἰς τοσοῦτον δίκαιον καὶ ἅγιον τοῦ ἐθνισμοῦ ἀγῶνα οἱ λιβέλλοι δὲν ἤθελον ἐπιφέρει ἀσφαλὲς καὶ ὠφέλιμον ἀποτέλεσμα, καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὰ μέγιστα γεγονότα, ἅτινα ἠνέωξαν μετὰ τοῦ χρόνου καὶ σήμερον βαθεῖαν ἄβυσσον, αἱ διπλωματικαὶ αὐταὶ ἐπιστολαὶ εἶχον συνήθῃ τινὰ ἐντολήν, ἐνόησεν ὅτι ὠφελεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ παρελθόν, νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ἀληθινὴν αὐτῶν ὅψιν τὰ ἐν ἐνεργείᾳ πολιτικὰ ζητήματα, νὰ καταβάλλῃ τὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις, παλαιὰ ράκη τοῦ παρελθόντος, ἅτινα ἐφείλομεν νὰ καταστρέψωμεν ριζηδὸν καὶ ἀποτελεσματικῶς, ὅτι ὠφείλει ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς γραφίδος πᾶν ὅ,τι δὲν ἤδυνάτο διὰ τῶν ὅπλων.

Καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ ἐθνισμοῦ ἤρξατο.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀνεξαρτησίας εἰς τὸ πρῶτον Ἱταλ. κίνημα ἐξηγήρηται ἐν τῷ νῷ τῆς Δύρας Ἰστροφίας καὶ ἔκτοτε βασιανίζει τὸ πνεῦμα αὐτῆς. Περιφρονήσασα ὅθεν τὰ οἰκογενειακὰ θέληγτρα ἀπέναντι τῆς ὑψηλῆς ἐντολῆς, εἰς ἣν ἡσθάνετο ὅτι προσεκλήθη, ἐγκαταλείπει τὴν Ρωσ. Αὐλὴν, περιηγεῖται τὴν Ἱταλίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν, εἰς οὐδὲν λογιζομένη τοὺς καὶ τὴν ἀνδρικωτέραν γενναϊότητα δυναμένους νὰ κλονίσωσι κινδύνους· οὐδὲν δὲ φροντίζουσα περὶ μόχθων, ταλαιπωριῶν καὶ ἀσθενειῶν, προσπαθεῖ νὰ σπουδάσῃ ἀπὸ τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν τεχνίτην τὰ θαυμάσια τῆς φύσεως, τὰ ἥθη τῶν λαῶν, τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, ἵνα ἐπαναφέρῃ ταῦτα μετὰ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὴν ἀκριβείαν καὶ ἀλήθειαν εἰς τὰς συγγραφαὶς καὶ βιβλίου αὐτῆς εἰς τὰς μᾶλλον ζοφερωτέρας περιόδους τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικής.

Γεννηθεῖσα ἐν Ρουμανίᾳ, ἐνθα οἱ πρόγονοι αὐτῆς ἤρξαντο νὰ

βασιλεύωσιν, ὡς εἴπομεν, κατὰ τὸν 17 αἰῶνα, δὲν ἤδυνάτο νὰ βλέπῃ ἀπαθῶς τὸν Νικόλαον Α'. εἰσβάλλοντα ἐκ νέου εἰς τὴν χώραν ταύτην, τὴν τοσαύτας ὑποστῆσαν ἐπιδρομὰς καὶ ἀφ' ἧς ἡ μὲν Ρωσία ἀπῆρσε τὴν Βασσαράβιαν ἡ δὲ Αὐστρία τὴν Βουκοβίαν.

Ἡ ἀποστολὴ τῶν Γαῖκα εἶνε ἡ μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπεράσπισις τῆς Ρουμανικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ Ἑγεμονὶς Ἐλένη εἶνε ζωσὰ ἀπόδειξις τῆς ἀποστολῆς ταύτης, συναδέσσης τῇ δικαιοσύνῃ, τῷ δικαίωματι τῶν ἐθνικοτήτων καὶ ταῖς ἰδέαις τοῦ αἰῶνος ἡμῶν. Ἐγίνωσκε πρὸς τοῦτοις καλῶς νὰ διακρίνῃ ἐν τῷ πολιτικῷ τοῦς πατριωτικῶς καὶ γενναίους πόντους ἀπὸ τῶν ἀγῶνων ἐνεργειῶν.

Μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἠπέλειε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος τῆς, διεμαρτύρετο κατὰ τῶν σχεδίων του· ἅμα δὲ τῇ ἀπομακρύνει τῶν Ρώσων, τὰ στρατεύματα τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, κατέχοντα τὸ Ρουμανικὸν ἔδαφος ἐφείνοντο ὅτι ἤθελον νὰ δικαιώσωσι τὴν κατοχήν, μεταβάλλοντα αὐτὴν εἰς ἀληθὴ κατὰκτησιν, ἤρξατο γράφουσα ἐντόνους καὶ δραστηρίους διαμαρτυρήσεις κατὰ τοῦ Αὐστριακοῦ προσηλυτισμοῦ, αἰτνες εὐρον οὐ σμικρὰν ἠχώ ἐν τῇ Δύσει.—Ὅτε δὲ ἐπῆλθεν ὁ κίνδυνος, προσελθὼν εἴτε ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εἴτε ἐκ τῆς Δύσεως, εὐρέθη πάντοτε εἰς τοὺς πρῶτους στίχους τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ ἐθνικοῦ ἐκείνου ἀγῶνος, ὑπὲρ οὗ ὁ ἐνδοξος θεὸς τῆς Γρηγόριος ὁ III ἔχυσεν τὸ αἷμα αὐτοῦ.

III.

Ὀλίγα ἔτι παρήλθον ἀφ' οὗτο ἐφημέροισι εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐπιστήμας τὸ τὸν αἰῶνα ἡμῶν διακρίνον ἀναλυτικὸν πνεῦμα.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποκαμῶν ἀπὸ τὴν τυφλὴν πίστιν ζητεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ διὰ τοῦ νοῦς εἰς τὸ παρελθόν πρὶν ἢ παραδεχθῇ τὰς παραδόσεις καὶ στηριχθῇ εἰς τὴν μνήμην καὶ ὑποβάλλῃ πᾶν γεγονός καὶ πᾶσαν περίστασιν ὑπὸ τὴν κριτικὴν καὶ λογικὴν ἀνάλυσιν, ἀνατρέχων εἰς τὰς ἀληθεῖς πηγὰς. Ἐκ τῆς καρτερικῆς ταύτης ἀνατομίας ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ σφάλματα καὶ μετεβλήθη ἡ διήγησις πολλῶν ἱστορικῶν περιόδων, καὶ οἱ ἄνθρωποι ὡς καὶ τὰ γεγονότα, μετὰ τὴν διάρρηξιν τοῦ περιχαλύπτου αὐτὰ ψεύδους πέπλου ἐφάνησαν ἐν τῇ πραγματικότητι αὐτῶν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην τοῦ ἀνατρέχειν εἰς τὰς πηγὰς, τὴν παρὰ παντὸς τιμίῳ ἱστορικῷ ἤδη διαγνωσθεῖσαν, κατενόησεν ἡ τὴν ἐθνικότητα συγγράψασα, ὅθεν ἀπὸ τὰ συγγράμματα αὐτῆς δὲν λείπει ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη σημείωσις τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἀρύεται καὶ ἐφ' ὧν στηρίζεται τὰς γνώμας αὐτῆς.

Εἰς τὴν καρτερικὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων ἀποδεικνύει εὐρείαν καὶ ἀκριβὴ πολυμαθειαν καὶ κρίσιν, τοσοῦτον δὲ γινώσκει τὴν χρονολογίαν, ὥστε αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῆς βρίθουσι ἡμερομηνιῶν καὶ ἱστορικῶν σημειώσεων, ἡδύναντο νὰ δημοσιευθῶσι χωρὶς νὰ μειώσωσι τὸ ἐλάχιστον τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῆς σφίμην.

Εἶνε τῷ ὄντι, ὡς ἐρρέθη, «Ζῶσα Ἐγκυκλοπαιδεία.»

III.

Τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ζωγραφικῆς ἔλαβε παρὰ τοῦ Κάουφν καὶ τοῦ Εὐτυχίου Ταβόννη, τὰς δὲ πρῶτας αὐτῆς εἰκόνας ἐξέθεσεν εἰς Δρέσδην κατὰ τὸ 1845, ἐνθα ἐπωλήθησαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Ὡς θυγάτηρ τῆς Ἀνατολῆς προσάγει τὰς ὠραιότητας αὐτῆς· εὐγε-

νῆς ἰδέα τῇ ἐμπνέει δῶα χαριέσσας εἰκόνας «τὴν Ἐλάτην καὶ τὸν Φοῖνικα».

«Ἐλάτη τις . . . ἔρημος ὑψοῦται ἐπὶ ξηροῦ καὶ ἀποτόμου» ὅρους τοῦ βορρᾶ . . . Κοιμάται . . . ὁ πάγος καὶ ἡ χιών» τὴν περιχαλύπτουσι μετὰ τὸν λευκὸν αὐτῶν μανδύαν.»

«Βλέπει κατ' ὄναρ Φοῖνικα, ὅστις μακρὰν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀναγεννώμενος, μονήρης θλίβεται ἐπὶ τῆς κλιτύος φλογιζομένου» βράχου.»

Τὸ σοβαρὸν μεγαλεῖον τοῦ χειμῶνος τῆς Ἀρκτου, τὰ ὑπὸ παχείας χιόνος κεκαλυμμένα πεδία, ἡ σιωπὴ τῆς ἐρημίας, ἐμπνέουσιν εἰς τινας τῶν ρωπογραφιῶν αὐτῆς ἀλήθειαν, ἣν περ δὲν δύνανται νὰ φθάσωσιν οἱ κοινοὶ τεχνίται.

Ἀλλὰ πλέον ἡ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς τέχνης αἱ εἰκόνας τῆς Δύρας Ἰστροφίας (αἵτινες ἐβραβεύθησαν μετὰ ἀργυροῦν βραβεῖον ἐν τῇ ἐν Πητρούπολει τῷ 1854 λαβούτῃ χώρῃ ἐκθέσει τῶν ὠραίων τεχνῶν) θεωροῦνται ὡς ἐνεργὸν παράδειγμα εἰς τόπον καὶ χρόνον, ἐνθα ὁ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων βίος ὑπὸ τὴν συνεχῆ μάστιγα τῶν Ρωσικῶν, Αὐστριακῶν καὶ ἄλλων ἐπιδρομῶν, εἶχεν ἐκμηδενισθῇ, τὰ δὲ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα εἶχε διαδεχθῇ ἡ κακὴ πίστις καὶ ἀδράνεια.

V.

Τὴν ἀγγελικὴν μορφήν καὶ τὴν χαριέσαν καὶ εὐγενὴ φυσιογνωμίαν τῆς Δύρας Ἰστροφίας, οὕτως διωδεκαετοῦς, ἐξύμνησε δι' ὠραιολόγων στίχων ὁ Ρουμῶνος ποιητὴς Ἡλιάδης Ραδουλέσκης.

Ἡ ἥρεμος καὶ γλυκεῖα φυσιογνωμία, τὸ ἀξιοπρεπὲς μεγαλεῖον, τὸ χάριεν καὶ εὐγενὲς τῶν τρόπων καὶ τοῦ ἥθους αὐτῆς καὶ πρὸ πάντων ἡ ζωηρότης τῶν ὀρθολόγων ἐκείνων, τῶν προδιδόντων καὶ τὸν μέγαν αὐτῆς νοῦν, συνεννούμενα μετὰ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τοῦ ὑψηλοῦς τῆς διανοίας, παραγγυαὶ τὸ ἐντελὲς ἐν τῇ μορφῇ, ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς.

Τοιαύτη εὖσα ἡ Ἑγεμονὶς Ἐλένη Γαῖκα καὶ καθ' ἑκάστην συγγραφοῦσα καὶ διδάσκουσα ἀρύεται τὰς ἀγαθοτέρας πηγὰς τῆς ἀληθείας τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονίας. Τὰ ἐκ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γλωσσῶν ἐμπέδισεν καὶ τοῦ φύλλου αὐτῆς, ἐκμηδενισθέντα ἀπέναντι τοῦ ἐκτάκτου αὐτῆς πνεύματος καὶ τῆς ἀενάου ἐνεργείας—οἱ φιλόλογοι, ἐπιστημονικοὶ, καὶ πολιτικοὶ αὐτῆς θρίαμβοι—ὁ ἔρωσ τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ, ὃν περ ἀρκούντως ἱκανοποίησεν ἐν ταῖς περιηγήσεσιν, ἐν τῇ ποικίλῃ καὶ καθ' ἑκάστην σπουδῇ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, ἐν τῇ μετὰ τῶν μεγαλειτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἀλληλογραφίᾳ, τῶν ὑπὸ τὸν ξένων ζυγὸν διατελούντων λαῶν—ταῦτα πάντα δὲν ἀποτελοῦσι τὴν μεγαλειότητα εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου; Δὲν λογίζεται ἀληθὴς εὐδαιμονία ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ τοσοῦτων προικισθεὶς προτερημάτων ὑποστηρίζει τοὺς ἀγνώστους τῶν λαῶν πόντους, ὑπὲρ τῶν ἀπαράγραπτων δικαιωμάτων τῶν λαῶν, μετὰ τῶν ὅπλων τῆς ἱστορίας, τῶν γνώσεων, τοῦ ἀληθοῦς, σαφούς καὶ θετικοῦ λόγου, καὶ διὰ τοῦ φωτός τῆς ἐπιστήμης εἰσάγων τὸν πλησίον τοῦ εἰς τὴν γνῶσιν καὶ καταλήψιν τῶν κοινωνικῶν, πολιτικῶν, καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, ἀναλόγως τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου μεταχειριζόμενος γλώσσαν, ἰδέαν καὶ ὕψος λόγου, καὶ πράττων τοῦτο μετὰ τοσαύτης ἀγίας ὑπομονῆς καὶ ἀγγελικῆς ἀγαθότητος καὶ γλυκύτητος;

(MENTOPΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχος ΚΕ')

Τὰ συγγράμματα τῆς Ἑγεμονίδος Ἐλένης Γαῖκα διαίρουται εἰς Ἑθνικά, Κοινωνικά, Πολιτικά, Ἱστορικά, Μυθιστορήματα, Περιηγησεις κλπ.—Ἑθνικά εἰσι τὰ ἑξῆς.

1ον Ἡ Ρουμανικὴ φιλολογία.

2ον Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι.

3ον Ἡ Ρουμανικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημώδη ἄσματα.

4ον Οἱ κλέπτει τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

5ον Ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικότης κατὰ τοὺς Ἱστοριογράφους.

Ἐν τῇ ἀξιολόγῃ πραγματεία ταύτῃ πολεμεῖ τὴν ἄτοπον ἰδέαν δυτικῶν τινῶν συγγραφέων, ὅτι δῆθεν τὸ Ἑλλ. ἔθνος ἐξηχευώθη παραδεχθὲν τὸν χριστιανισμόν, ὡς ἂν ἦτο δυνατόν ἡ ἀληθὴς θρησκεία ἡ εἰς τὴν πρόδον καὶ τὸν πολιτισμὸν ποδηγετοῦσα τὸ ἀνθρώπινον γένος νὰ τὸ ἐξαχευώσῃ καὶ μεταξὺ ἄλλων ἀποδείξεων ἐπικαλεῖται τὰ ἑξῶς ἔργα τῶν πνευματικῶν πατέρων τῶν πρώτων ἐκατονταετηρίδων τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀναφέροντα τὸ περὶ αὐτῶν πολυμαθὲς σύγγραμμα τοῦ Καθηγητοῦ Κοντογίνης.—Ἐπίσης καταπολεμοῦσα ἐν αὐτῇ τοὺς παραλογισμοὺς τοῦ Φαλμεράιερ ἀναλύνει τὰ περὶ τοῦτου συγγράμματα τοῦ Κου Παπαρηγοπούλου· ἐπαينوῦσα τὴν ἐμβριθεῖαν τῆς ἰδέας καὶ τὴν ἱστορικὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ, ἀποδεικνύει δι' ὕψους ἱστορικῶν ἀκριβειῶν ὅτι οὐ μόνον τὸν ἐθνισμὸν αὐτῶν διετήρησαν καὶ τὸν ἐνέβαλον εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς ἀποικισθέντας ἄλλους λαοὺς, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν χαρακτήρα γνήσιον διετήρησαν).

6ον Ἡ Σερβικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημώδη ἄσματα.

7ον Ἡ Ἀλβανικὴ » » » »

8ον Ἡ Ἑλλ. ἐθνικότης » » » »

Κοινωνικά.

1ον Ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἐν τῇ Ἀν. Ἐκκλησίᾳ.

2ον Ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Ὁρθοδ. Ἐκκλησία.

3ον Οἱ Ρουμῶνοι καὶ ἡ Παπασύνη.

4ον Αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναῖκες (σύγγραμμα μεταφρασθὲν παρὰ τῆς Κυρίας Αἰμιλίας Σκουζέ.)

5ον Αἱ πρὸς Ἀθηναίων φιλόσοφον ἐπιστολαί.

6ον Αἱ γυναῖκες παρὰ γυναικός.

Πολιτικά.

1ον Παρατηρήσεις περὶ τῆς διοργανώσεως τῶν Παραδουναβίων Ἑγεμονειῶν.

2ον Περὶ τῆς ἀδελφότητος τῶν λατινικῶν φυλῶν καὶ περὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπότητος.

3ον Εἰς ξένος ἐν τῇ Μεσσοβλαχίᾳ.

4ον Ἡ Ρώμη.

5ον Ὁ Αὐστριακὸς προσηλυτισμὸς παρὰ ταῖς παραδουναβίαις ἡγεμονείαις.

6ον Ἡ Ἱταλία ἐγένετο!

7ον Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἱταλίας.

8ον Ἡ Ρώμη καὶ οἱ Βούλγαροι.

9ον Ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις.

10ον Ἡ νῆσος Κρήτη.

11ον Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀθηνῶν. κλπ.

Ἱστορικά.

1ον Οἱ Ἡρώες τῆς Ρουμανίας.

2ον Περὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει γυναικῶν.

3ον Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλήρου.

4ον Περὶ τῆς ἐθνικῆς ἐπικρατείας τῶν Σέρβων, κατὰ τὰ δημόδια ἄσπρα.

5ον Ἡ Βασιλική.

Μυθιστορήματα.

1ον Ὁ ἐξόριστος τοῦ Βερβεστέιν.

2ον Εἰς τὰς ὄχθας τῶν Ἑλβετ. λιμνῶν.

3ον Ἡ Βενετία.—καὶ λοιπὰ διάφορα ἄλλα ποιήματα καὶ περικλήσεις.

Παραίων τὴν περὶ βιογραφίας καὶ τῶν συγγράμμάτων τῆς ἐνδόξου ταύτης γυναικὸς ἐμιλίαν νομίζω ἐπὶ δρεῖλομαι νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Σεβ. Ὁθωμ. Κυβέρνησιν διὰ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν, ἣν περ παρέχει εἰς τὴν σύστασιν τοιούτων συλλόγων, σκοπούντων τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπηκόων Αὐτῆς, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ἑποίων σπουδαίως καὶ ἀόκνως μεριμνᾷ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ.

(Ἰδε σελ. 356 τομ. Β').

Μέρος Β'.

Τιμαὶ καὶ τίτλοι τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

Ἐν ἀπολύτῳ κυβερνήσει, οὐδεμίαν διάκρισιν ποιούμενη μεταξὺ εὐγενῶν καὶ ἰδιωτῶν, ὁ ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ μόνη πηγὴ τῶν τιμῶν, τίτλων καὶ ἀξιωμάτων ἐν τε τοῖς ἀνακτόροις καὶ ἐν ὅλῳ τῷ κράτει, δεσποτικῶς ὑπ' αὐτοῦ χορηγούμενων ἢ ἀφαιρουμένων. Ἐπὶ χίλις περίπου ἔτη, ἀπὸ Βασπειανοῦ μέχρι Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὁ Καῖσαρ ἦτο τὸ δεύτερον πρόσωπον ἢ τοῦλάχιστον ὁ δεύτερος βαθμὸς, ὁ δ' ὑπέρτατος τίτλος τοῦ *Αὐγούστου* (Σεβαστοῦ) ἀπενέμετο ἐλευθεριώτερον τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς τοῦ βασιλεύοντος μονάρχου. Ἀλλ' ἡ εὐτροφία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπεγόρευσε τῷ Αὐτοκράτει Ἀλεξίῳ νέους καὶ πομπώδεις τίτλους συνδυασμούς. Συνάψας εἰς μίαν λέξιν τὸ Σεβαστὸς καὶ Αὐτοκράτωρ, ἐδημιούργησε τὸν ἡχητικὸν τίτλον *Σεβαστοκράτωρ*. Οὗτος κατεῖχε τὴν πρώτην τοῦ θρόνου βαθμίδα πρὸ τοῦ Καίσαρος. Ἀνευφημεῖτο δημοσίᾳ, καὶ τὰ διακριτικὰ αὐτοῦ σημεῖα συνίσταντο εἰς ἰδιαίτερους τινὰς καλλωπισμούς τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἠδύνατο μόνος νὰ φορῇ πορφύρῃ καὶ κοκκινόδραχμῃ πέδιλα καὶ τὸ στενὸν διάδημα ἢ τὴν τιάραν κατὰ μίμησιν τῶν βασιλείων τῆς Περσίας. Ἦτο δ' αὕτη ὑψηλὸς πυρραμιδοειδὴς πύλος ἐριούς ἢ μεταξωτὸς, περικαλυπτόμενος σχεδὸν ὅλος ὑπὸ μαργαριτῶν καὶ ἄλλων κοσμημάτων. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἐσχηματίζετο κυκλοειδῆς μετὰ δύο χρυσῶν τόξων, ἐπὶ δὲ τοῦ σημείου τῆς διχοτομίας αὐτῶν ἐπέκειτο σταυρὸς, καὶ δύο σύρματα μαργαροκέντητα ἐπεκρέμαντο ἀμφοτέρωθεν τῶν πλαισίων. Ἀντὶ πορφυρῶν, τὰ σανδάλια τοῦ Σεβαστοκράτορος καὶ τοῦ Καίσαρος ἦσαν πράσινα, οἱ δὲ ἀνοικτοὶ αὐτῶν στέφανοι περιεκοσμοῦντο ἀλλὰ φειδωλῶς ὑπὸ πολυτίμων λίθων. Πρεσβυτέρους καὶ κατώτερον τοῦ Καίσαρος ἢ ἀγγίχοντο τοῦ Ἀλεξίου ἐκλάσε τὸν *Παννπερσέβαστον* καὶ τὸν *Πρωτοσέβαστον*, τίτλους σημαίνοντας ὑπεροχὴν καὶ προτερή-

σιν ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ ὀνόματος τοῦ Αὐγούστου, ὅπερ, καθιερωθὲν οὕτως τῆς ἀρχαίας καὶ ἱερᾶς αὐτοῦ σημασίας, ἀπεδίδοτο μόνον τοῖς συγγενεῖς καὶ ὑπηρεταῖς τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀλεξίου Ἄννα Κομνηνὴ ἀσμένως ἐκθειάζει τὴν τεχνήσαντα ταύτην βαθμολογικὴν σειράν τῶν ἐλπίδων καὶ τιμῶν, ἀποκαλοῦσα τὸν ἐαυτῆς πατέρα *Ἐπιστημονόδοχον*, ἐφευρετὴν τῆς βασιλικῆς ταύτης τέχνης, τῆς «τέχνης τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμης ἐπιστημῶν!» (Αλεξ. Βιβλ. Γ'. Σελ. 78, 79). Ἀλλ' ἡ *χαρίεσσα* αὕτη περὶ λέξεων ἐπιστήμη, προστιτὴ οὕσα καὶ τῇ ἀπλουστάτῃ διανοίᾳ, ἐπλουτίσθη λίαν εὐχερῶς ὑπὸ τῆς κενοδοξίας τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξίου, οἵτινες πρὸς τοὺς εὐνοουμένους ὑπ' αὐτῶν υἱοὺς καὶ ἀδελφούς ἀπένειμαν τὸν ὑψηλότερον τίτλον τοῦ *Δεσπότη* μετὰ νέων κοσμημάτων καὶ προνομίων, κατέχοντες τὴν πρώτην ἀμέσως θέσιν μετὰ τὸν Αὐτοκράτορα.

Οἱ πέντε λοιπὸν τίτλοι: *Δεσπότης*, *Σεβαστοκράτωρ*, *Καῖσαρ*, *Παννπερσέβαστος* καὶ *Πρωτοσέβαστος*, περιορίζονται συνήθως εἰς τοὺς ἐξ ἀρχιεπισκοπῆς συγγενεῖς τοῦ ἡγεμόνος, ἐξ αὐτοῦ ἐκπορευόμενοι, ἀλλ' οὐδόλως ἐκπληροῦντες κανονικὰ δημόσια ὑπουργήματα διὸ ἡ ὑπερβολὴ αὐτῶν διετέλει οὕτα ἄσκοπος, ἀσταθῆς καὶ περὶ τῆς.

Περὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ παλατίου, τοῦ κράτους καὶ τοῦ στρατοῦ.

Ἐν πάσῃ μοναρχίᾳ αἱ οὐσιώδεις δυνάμεις τῆς κυβερνήσεως διφασκίζονται ἐκτελεῖσθαι ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τοῦ παλατίου, τοῦ θησαυροφυλακίου, τοῦ στόλου καὶ τοῦ στρατοῦ. Οἱ τίτλοι μόνον δύνανται νὰ διακρίνωσιν. Ἐν μοναρχίᾳ λοιπόν, πᾶν ἀντικείμενον πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ ἡγεμόνος ἀναφερόμενον, ἢ φροντίς καὶ αἱ ἐθιμοταξίαι τοῦ παλατίου ἀποτελοῦσι τὸ σεβαστότερον ὑπουργήμα. Α'. ὁ *Κουροπαλάτης* ὁ τῶς περιδεξὸς ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ *Πρωτοβεστιάριου*, οὗτος τὸ πρῶτον καθῆκον περιορίζετο εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ βασιλικῆς ἡμερολογίου. Ἀλλ' ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἐξελίσσεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀπειραριθμῶν ὑπηρετῶν τῆς πομπῆς καὶ πολυτελείας, προήδρευε δὲ κρατῶν τὴν ἀγύρην τοῦ βακτηρίου ἐν ταῖς δημοσίαις καὶ ἰδιαίτεραις ἀκροάσει. Β'. κατὰ τὸ ἀρχαῖον σύστημα τοῦ Κωνσταντίνου τὸ ὄνομα *Λογοθέτης* ἀπεδίδοτο τοῖς ὑπουργοῖς ἐπὶ τῶν οικονομικῶν, Ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ *Λογοθέται* τῶν δημοσίων κτημάτων, τῶν ταχυδρομείων καὶ τῶν στρατιωτικῶν ὁ δὲ *Μέγας Λογοθέτης*, ὁ ὑπέρτατος οὗτος φύλαξ τῶν νόμων καὶ τῶν προσάδων, διεκρίνετο ὡς ὁ Καγκελάριος τῶν βασιλείων τῆς Εὐρώπης. «ὡς ἡ Ἀπὸ τῶν φωνῶν Καγκελάριον, ὡς δ' Ἑλλήνες εἶποιεν Λογοθέτην» λέγει ὁ Βυζαντινὸς χρονογράφος Νικήτας. Τὸ δὲ Μέγας προσετέθη ὑπὸ Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου. Τὸ δῶδεκαρχὲς λοιπὸν ὄνομα τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου ἐπηγράφοντο ἐπὶ τῆς πολιτικῆς διοικήσεως. Εἶχε δὲ καὶ συμβουλευτικὴν ἐν δούρῳ πειθαρχία διατελοῦντας, τὸν ἐπαρχον, τὸν πρῶτον γραμματέα καὶ τοὺς φύλακας τῆς ἰδιαίτερας σφραγίδος, τῶν ἀρχείων καὶ τῆς πορφυρᾶς μελάνης, τῆς διατηρουμένης ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἱεράν τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπογραφήν. Οἱ εἰσηγῆται τῶν ξένων πρέσβων ἦσαν ὁ *Μέγας Σχιαῦς* καὶ ὁ *Δραγομάνος*, ἀμφοτέρω ὀνόματα τουρκικῆς καταγωγῆς. (ὁ Σουλτάνος ἐπέμψε τῷ Ἀλεξίῳ

ἓνα *Σιαού*, γράφει ἡ Ἄννα Κομνηνὴ, καὶ ὁ Παχυμέρης πολλάκις ἀναφέρει περὶ τοῦ *Μεγάλου Τσαού*). Γ'. Ἐκ τῆς ταπεινῆς θέσεως καὶ ὑπηρεσίας φύλακων, οἱ *Δομέστικοι* ἀνεπαίσθητος προήχθησαν εἰς βαθμὸν στρατηγῶν. Τα στρατιωτικὰ θέματα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, οἱ λεγεῶνες τῆς τε Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, πολλάκις διεμερίζοντο, μεχρὶς ὁ *Μέγας Δομέστικος* περιεβλήθη ἐπὶ τέλους τὴν γενικὴν καὶ ἀπόλυτον ἀρχηγίαν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς ξηρᾶς. Ὁ *Πρωτοστράτωρ*, βοηθὸς ὢν τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἐφ' ἱπποῦ ἀνάβασιν τοῦ Αὐτοκράτορος, κατέστη βαθμὸν ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Μεγάλου Δομεστικού ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἐξελίσσεται ἐπὶ τοῦ ἱπποστασίας, ἐπὶ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τῶν βασιλικῶν συνοδίῳ τῆς τε κυνηγεσίας καὶ τῆς ἱερακοθυρίας. Ὁ *Στρατοπεδάρχης* ἦν ὁ πρῶτος δικαστὴς τοῦ στρατοπέδου ὁ *Πρωτοσπαθάρης* ἡγεῖτο τῆς σωματοφυλακῆς ὁ *Κονόσταυλος* ἢ *Κονόσταυλος*, ὁ *Μέγας Αἰτεριάρχης* καὶ ὁ *Ἀκόλουθος* ἦσαν ἀνὰ ἕκαστος οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Φράγγων, τῶν βαρβάρων καὶ τῶν Βαρβάρων ἢ Ἀγγλῶν, ἀπάντων τούτων ὑπομισθίων, ἀπαρτιζόντων τὰ νεῦρα οὕτως εἰπεῖν τῶν Βυζαντινῶν στρατευμάτων. Δ'. Αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις διετέλουν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μεγάλου *Δονκό*, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτοῦ ὑπέκειντο τῇ δικταχῇ τοῦ Μεγάλου *Δροναρχίου* τοῦ στόλου, ἔχοντες ὡς τοποτηρητὴν αὐτοῦ τὸν *Εὐμήρον* ἢ *Ἀμυράλλον*, ὄνομα Σαρακηνῆς καταγωγῆς, ἀλλ' υἱοθετηθὲν ὑφ' ἀπασῶν τῶν τῆς Εὐρώπης νεωτέρων γλωσσῶν. Ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, καὶ ἐκ πλείστων ἄλλων, οὓς περιττὸν ν' ἀπαριθμήσωμεν, συνέκειτο ἡ τε πολιτικὴ καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἱεραρχία. Οἱ μισθοί, αἱ τιμαὶ, οἱ ἱματισμοὶ καὶ οἱ τίτλοι, ὡς καὶ οἱ ἀμοιβαὶ αὐτῶν χαιρετισμοὶ καὶ αἱ σχετικαὶ προτιμαὶ ἱσοσταθμίζοντο μετ' ἀκριβοτέρας φιλοπονίας ἢ ὅση ἀνηγεῖτο πρὸς τὴν σύνταξιν ἐλευθεροῦ τινὸς πολιτεύματος. Ὁ δὲ Κώδῆς οὗτος ἦτο ἐν τῷ τελειοῦσθαι, ὅτε ἡ ἀνυπόστατος αὕτη οἰκοδομή, τὸ μνημεῖον οὗτο τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς δουλείας ἐτάφη διὰ παντὸς ὑπὸ τὰ εἱρεπία τῆς αὐτοκρατορίας. (ἐπιθί: περὶ τούτων πάντων Γεώργιον Κωδινὸν τὸν Κουροπαλάτην, ἐπιζητήσαντα εἰς τὴν ἀλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.)

Λατρεία τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ὑποδοχὴ τῶν πρέσβων.

Οἱ ἐξοχώτεροι τίτλοι καὶ οἱ ταπεινότεροι τοῦ σώματος σχηματισμοί, οὓς ἡ εὐλάβεια ἀπένειμε τῷ Ὑπερτάτῳ ὄντι, ἐξηγνόμενα ποδίσθησαν ὑπὸ τῆς κολακείας καὶ τοῦ φόβου εἰς τὰς θελήσεις πλάσμάτων τῆς αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς φύσεως. Ὁ λατρευτικὸς τρόπος τοῦ προσπίπτειν κατὰ γῆς καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκράτορος προσελήθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ κατὰ μίμησιν τῆς Περσικῆς δουλείας. Ἐξηκολούθηθη δὲ καὶ προσετηνύχθη μέχρι τῆς τελευταίας ἐποχῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ Κράτους. Ἐξαιρεσμένων μόνων τῶν Κυρικῶν, κατὰ θρησκευτικὸν σεβασμὸν, ὁ ταπεινωτικὸς οὗτος χαιρετισμὸς ἐπεβάλλετο εἰς πάντας τοὺς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως παρουσιαζομένους καὶ αὐτοὺς τοὺς πρίγκηπας τοὺς περιεβλημένους διάδημα καὶ πορφυραν, ἐπὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς πρέσβεις τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας ἀνεξαρτήτως ἡγεμόνας, ἦτοι τοὺς Καλίφας τῆς Ἀσίας, Αἰγύπτου καὶ Ἰσπανίας, τοὺς βασι-

λεῖς τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, καὶ τοὺς Λατίνους Αὐτοκράτορας τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Ὁ πρεσβευτὴς τοῦ Αὐτοκράτορος Ὁθωνος Liutprand ὑπεστήριξε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος τῶν Φράγγων καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κυρίου του οὐχ ἡττον ὅμως εὐλικρινῶς καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ τὴν ταπεινώσιν τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀκροάσεως, ἐν Βιβλίῳ ε'. τῆς ἱστορίας αὐτοῦ: "Ὅτε προσήγγιζε τὸν θρόνον, τὰ πτηνὰ τοῦ χρυσοῦ δένδρου ἤρχισαν νὰ κελαδῶσιν, ἀμφοτέρω δ' οἱ χρυσοὶ λέοντες συγγρόνως νὰ βρυχῶνται. Ὁ Liutprand μετὰ δύο συμπρέσβων ἠναγκάσθη ἵνα προσκλινῇ χαμὰ καὶ τρεῖς τὸ ἔδαφος ἐγγίστη διὰ τοῦ μετώπου του. Ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ χρόνῳ τῆς προσκλίσεως, ὁ θρόνος ἀνυψώθη αἰφνης μηχανικῶς ἀπὸ τοῦ πατώματος τῆς αἰθούσης πρὸς τὴν ὀροφήν, ἡ μορφή τοῦ Αὐτοκράτορος ἀνεφάνη φέρουσα νέαν καὶ πομπωδετέραν περιστολήν, καὶ ἡ συνέντευξις ἔγχευ οὕτω πέρας ἐν ἀγερῶν καὶ μεγαλοπρεπεῖ σιγῇ. Διὰ τῆς πιστῆς καὶ περιέργου ταύτης ἀσκησεως ὁ πρεσβευτὴς ἀπεικονίζει τὰς ἐθιμοταξίας τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς, διατηρηθείσας ὡσαύτως μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν τε τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ καὶ τῇ Ρωσικῇ αὐλῇ. Μετὰ μικρὰν χειραίαν τε καὶ διὰ θαλάσσης πορείαν ἀπὸ Βενετίας εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ὁ πρεσβευτὴς ἀγγελεῖται ὅτι προσωρμίσθη εἰς τὸν Κεράτειον κόλπον, ὅθεν οἱ ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένοι ἀξιωματικοὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ προετοιμασθὲν παλάτιον. Ἀλλὰ τὸ παλάτιον τὸ φιλοξενικὸν ἦτο μάλλον εἰρηκτὴ, ἢς οἱ αὐστηροὶ φύλακες ἀπηγόρευον πᾶσαν μετὰ τῶν ξένων ἢ τῶν ἐγγυρῶν ἐπιμιξίαν. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀκροάσει προσέφερε τὰ δῶρα τοῦ Κυρίου του, ἦτοι δούλους, σκευὴ χρυσὰ καὶ πολυτίμονα πανοπλίαν. Ἡ δ' ἐπιδείξεως ἔνεκεν γενομένη τότε ἐνώπιόν του ἀπέστις τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ στρατοῦ, καταφανὴ καθίστανε τὰ πλοῦτη τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐφιλοξενήθη δ' ἐν βασιλικῇ τραπέζῃ, εἰς τὴν καὶ ἑτεροὶ πρέσβεις διαφόρων ἐθνῶν ἔλαβον τὰς θέσεις των, ἀναλόγως τῆς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ὑπολήψεως ἢ περιφρονήσεως αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παροψίδων ὁ Αὐτοκράτωρ, ὡς σημεῖον μέγιστον εὐνοίας, προσέπειπε τοῖς παρακαθημένοις, ὡς ἐπίσης καὶ λαμπρὰν τιμητικὴν στολήν προσέφερε τοῖς εὐνοουμένοις ὑπ' αὐτοῦ τῶν πρέσβων, τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελεύσεώς των. Ἐκαστὴν πρῶταν καὶ ἐσπέραν, οἷτε πολιτικοὶ καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ὑπηρεταὶ προσεδέχοντο τὰ καθήκοντα των ἐν τῷ παλατίῳ, αἱ ἐργασίαι των ἀντημιέβοντο διὰ τοῦ βλέμματός, ἴσως καὶ τοῦ μειδιάματος τοῦ Κυρίου των, οὕτως αἱ διαταγαὶ ἐσημαίνοντο δι' ἀπλοῦ σημείου ἢ νεύματος τῆς κεφαλῆς, καὶ οὕτω δὴ πᾶν ἐπίγειον μεγαλεῖον ἵστατο ἐν σιγῇ καὶ ὑποκλίσει ἐνώπιον αὐτοῦ.

Προελεύσεις καὶ ἐπευφημίαι.

Ἐν ταῖς τακτικαῖς ἢ ἐκτάκτοις πορείαις διαμέσου τῶν ὁδῶν τῆς πρωτεύουσος ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνεκαλύπτετο τὸ ἄτομον του εἰς τὴν ὕψιν τοῦ δημοσίου. Τὰ ἔθιμα τῆς πολιτικῆς συνεσχετίζοντο μετὰ τῶν θρησκευτικῶν, καὶ αἱ ἐπισκέψεις αὐτοῦ πρὸς τὰς μεγάλας ἐκκλησίας ἐρρυθμίζοντο κατὰ τὸ ἐρθεύδοξον ἐκτολόγιον. Τὴν προτεραιάν τῆς πορείας ταύτης ἡ *χαρίεσσα* ἢ εὐλάβης πρέσβεις τοῦ μονάρχου ἀνγγελλετο ὑπὸ τῶν κηρύκων. Αἱ ὁδοὶ ἐκαθαρίζοντο καὶ τὰ

λιθόστρωτα με ἄνθη ἐπεκαλύπτοντο. Τὰ πολυτιμότερα ἔπιπλα, τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ σκεύη, τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα ἀνηρτώντο ἐν τῶν παραθύρων καὶ τῶν θεωρείων, καὶ αὐστηρὰ πειθαρχία περιέσπελλε καὶ ἀνεχαίτιζε τὸν θόρυβον τοῦ λαοῦ. Ἡ πομπὴ ἤγούγετο ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ προπορευομένων κατόπιν τούτων ἐβάδιζον κατὰ σειρὰν οἱ ἄρχοντες καὶ ὑπουργοί, καὶ τέλος ὁ Αὐτοκράτωρ ὑπὸ εὐνούχων καὶ δομεστικῶν περιφρουρούμενος. Ἐν δὲ τῇ πύλῃ τῆς ἐκκλησίας τὸν ἀπεδέχετο ἱεροπρεπῶς ὁ πατριάρχης μετὰ τοῦ κλήρου, ἀλλὰ τὸ καθήκον τῆς μετ' ἀνευφημιῶν ὑποδοχῆς δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς τραχεῖας καὶ αὐθορμήτους ζητωκραυγὰς τοῦ πλήθους. Αἱ κατ'ἀλλήλους πρὸς τούτο θέσεις κατεῖχοντο ὑπὸ τῶν ταγματῶν τῶν προασίων καὶ γυλαζίων, φαρτῶν τοῦ ἵπποδρομίου, τῶν ὁποίων αἱ μανιώδεις συνδιενέξεις καὶ διαπληκτισμοὶ ἐταπεινούοντο τότε ἀνειπιστήτως εἰς ἁμιλλαν δουλικῆν. Οἱ ἔπαινοι τοῦ αὐτοκράτορος ἀντήχουν μελωδικῶς, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ εἰς δύο ἀντίθετα μέρη ἱσταμένου χοροῦ τῶν φαρτῶν, ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν μουσικῶν αὐτῶν ρυθμιζομένου· ὁ δὲ πολυχρονισμὸς μετὰ τῆς νίκης ἦτο ἡ ἐπωδὴ ἐκάστου ἄσματος λατινιστῆ οὕτως ἀπαγγελλομένου:

Κωνστέρεβι Δέονις ἡμπερίονιμ βέστρονιμ—βίκτορ σὺς σέμιπερ—βηβήτε, Δόμινι Ἡμπερατόρες, ἵν μούλτος ἄννος.

Ο ΧΩΡΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Ἡ προκειμένη εἰκὼν ἐξυλογραφήθη, ἀντιγραφεῖσα ἀπὸ πρωτοτύπου, τὸ ὅποιον εἶχε βραβευθῇ ἐν τῇ κατὰ τὸ 1862 παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου καὶ τὸ ὅποιον εἶνε καλλιτέχνημα καλλιτέχνου ὁμογενοῦς, τοῦ κυρίου Χαράλαμπος Παλαιολόγου. Ὁπόση καταλαμβάνει ἐγκάρδιος χαρὰ πάντα Ἑλληνα ἐπὶ τῇ καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν προκοπῇ τῶν ἡμετέρων ὁμογενοῦν οὐ τοῦ παρόντος νὰ εἰπώμεν· ἀναφέρομεν ὁμῶς μετ' ἀγαλλιάσεως ὅτι ὁ κύριος Παλαιολόγος τιμᾷ κατὰ τούτο πολὺ οὐ μόνον τὸν Ἑλληνισμὸν ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λέσθον, πατρίδα τῶν γεννητόρων του, καθότι οὐχὶ μόνον ἔτη πολλὰ ἐν Εὐρώπῃ σπουδάζων διέμεινε, ἀλλὰ καὶ δεκαετίαν περίπου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετ' αὐταπαρνήσεως ἀσχολούμενος εἰς τὸ εἶδος τούτου τῆς καλλιτεχνίας, ἀναμειβόμενος καὶ πολὺ πλεονέκτερον εἰς τὸ τέλειον αὐτῆς προσήγγισεν, ὥς μαρτυροῦσι καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ φιλοπονηθέντα διάφορα ὁμοιώματα, ἐν οἷς πολλὰ καὶ ἀτόμων εἰς ὑψηλὰς ἀνηκόντων περιωπᾶς.

Περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης εἶχε δημοσιεύσει ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 1219 ἡ Ἀμάθεια (29 Ἰουνίου 1862) τὰ ἑξῆς:

» Ἐν τῷ 104 ἀριθμῷ, τῆς 26 Ἰουνίου, τοῦ « Βρεττανικοῦ Ἀστέρος » ἐδημοσιεύθη βραχεῖα εἰδησις περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὁμοιώτου τῆς ἐν Λονδίῳ διεθνοῦς Ἐκθέσεως, ἐν ᾗ εὐχαρίστως ὁ βλέπων ἐπαινούμενα τὰ ἔργα Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, καὶ ἰδίως εἰκόνα τινὰ τοῦ νῦν ἐν Σμύρῃ διαμένοντος Κ. Χαρ. Χ. Παλαιολόγου. Ὡς θέλουσιν ἰδεῖ οἱ ἀναγνώσται, περὶ τῆς εἰκό-

Αἱ αὐταὶ δ' αὐταὶ ἀνευφημίαι ἐγίνοντο ἐν τε ταῖς ἀκροάσεσι καὶ τοῖς συμποσίοις τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ πρὸς μαρτύριον ἀπολύτου μοναρχίας ἐξεφωνοῦντο λατινιστῇ, γοθιστῇ, περσιστῇ, γαλιιστῇ ἔτι δὲ καὶ ἀγγλιστῇ κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτοις μισθοδοτούμενων τοῦ παλατίου πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς χαρακτήρος τῶν διαφόρων τούτων ἐθνῶν.

« Βραγγεῖοι κατὰ τὴν πατρίαν γλῶσσαν καὶ οὕτοι ἤγουν Ἰνκλινιστῇ πολυχρονίζουσι » λέγει ὁ Κωδῖνος σ. 90. Μεγάλως δ' ἐπεθύμει ὁ περιώνυμος ἄγγλος ἱστορικός, ἐξ οὗ ἡρανήσθημεν τὴν παρούσαν πραγματείαν, νὰ διετῆρει ὁ Κωδῖνος αὐτὰς τὰς λέξεις, εἰ καὶ διεφθαρμένας, τῆς ἀγγλικῆς προσφωνήσεως. « Swish, λέγει: he had preserved the words, however corrupt of their English acclamation. »

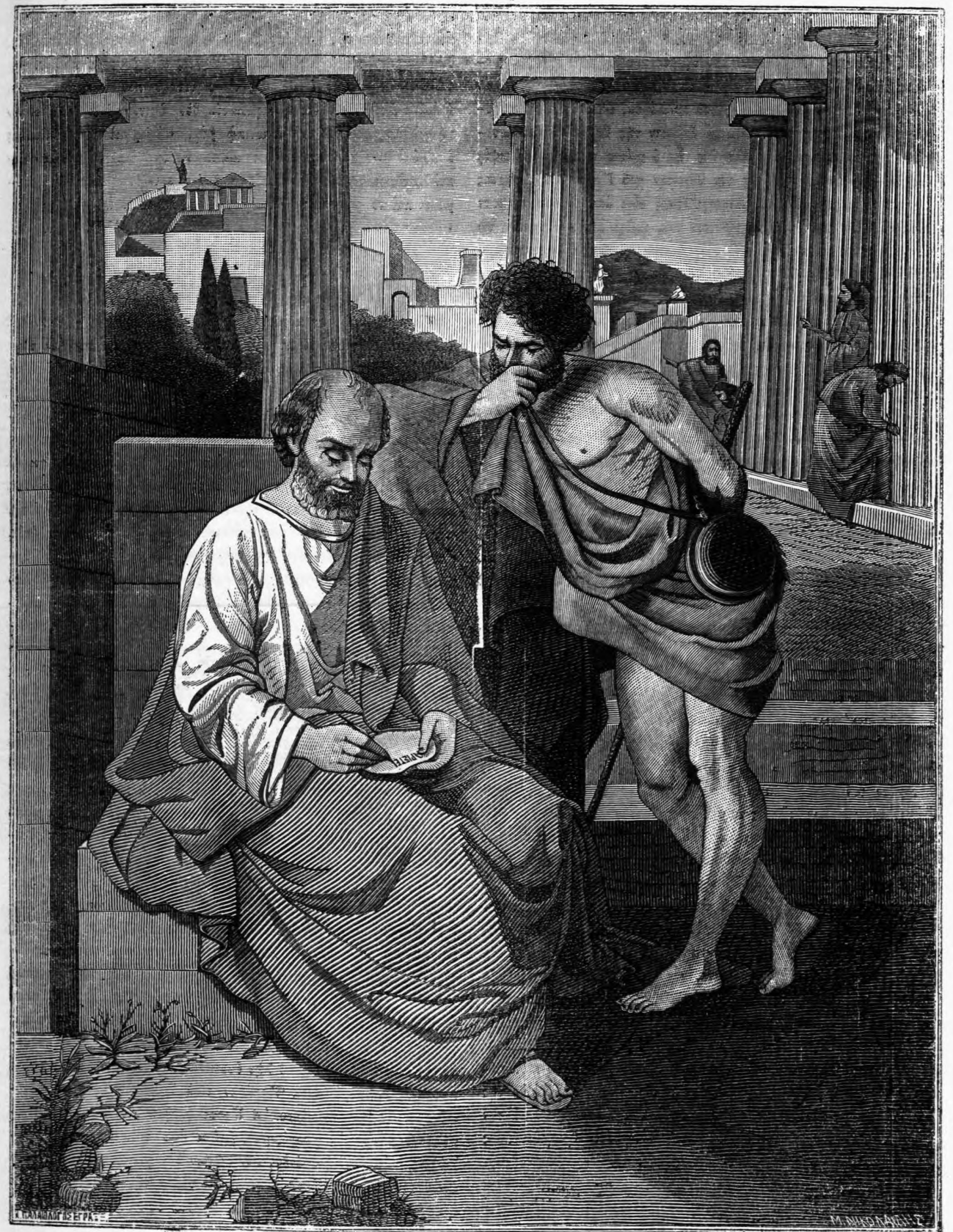
Περὶ δὲ πάντων τούτων, ἐθιμοτυπιῶν, ἐπευφημίσεων, κ. λ. κλ. ὁ βυζαντινὸς λαβεῖν σαφεστέραν πληροφορίαν διελθὲν το σύγγραμμα Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου μετὰ τῶν σημειώσεων τῶν γερμανῶν αὐτοῦ ἐκδοτῶν Leich καὶ Reiske.

Ε. Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

» νος ταύτης βεβαιούται ὅτι ἐθαυμάσθη ὡς μία τῶν καλλίστων, οὐ μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὁμοιώτου, ἀλλ' ὅλου τοῦ παλατίου τῆς Ἐκθέσεως, ὅπερ βεβαίως μεγάλην περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν ὁμογενὴ ἡμῶν ζωγράφον κ. Παλαιολόγον.

» Ἰδοὺ οἱ λόγοι τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρος, ἐξ ὧν βλέπομεν καὶ ὅτι ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος ταύτης διακόπτεται:

« Καὶ τὸ στενὸν τοῦ αἵφνης διακοπτομένου φύλλου τῆς παρούσης ἐφημερίδος καὶ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ διατρέξωμεν κατ' ὄνομα μετὰ πλείστης ἐτι λεπτομερείας τὰ τῶν αὐτῶν ἔργα τῆς ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας καὶ βιομηχανίας ἐν τῇ Ἐκθέσει, πρὸ πάντων δὲ τὰς εἰκόνας τοῦ Κ. Βρυζάκη, τοῦτέστι τὴν ἀριζὴν τοῦ Λόρδου Βύρωνος εἰς Μεσολόγγιον, τὸ στρατόπεδον τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τὴν Ἑλλάδα καλοῦσαν τὰ τέκνα τῆς, τοῦ σεβασμίου Ἀγαθὰγγελου τὴν μυριότιμον λεπτουργικὴν τέχνην, τὸ πλεόν θαυμαστὸν ἐν τῇ Ἐκθέσει εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἔργου τῆς Βυζαντινῆς λεπτουργίας, τέλος δὲ τὴν εἰκόνα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου ὑπὸ τοῦ κ. Παλαιολόγου ἡ εἰκὼν αὐτῆς παρίστανται τὸν Ἀθηναῖον πλησιάζοντα τὸν ἐξοστρακισμένον καὶ αἰτούμενον παρ' αὐτοῦ νὰ γράψῃ ἐπὶ ὁστράκου τὸ ὄνομα του· τὸ ὑπομειδίσμα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου πλήρες ἡμιοικτιρμού καὶ τὸ χαῖνον καὶ σκαῖον τοῦ χωρικοῦ φαίνονται ὥστε ὁμιλοῦντα. Κατὰ τὴν γνώμην πλείστον καλλιτεχνῶν, ἡ σύνθεσις τῆς εἰκόνος ταύτης εἶνε εὐγενής, ἀκριβής, ἐκφραστικὴ καὶ ἐντεχνος, μετὰ χρωμάτων ἀρμονικωτάτων· ἐθαυμάσθη ὡς μία τῶν καλλίστων τοῦ κρυστάλλινου παλατίου. »

Ο χωρικός καὶ ὁ δίκαιος Ἀριστείδης.

Ο ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΕΡΡΙΚΟΣ KURZ.

Ὁ διδάκτωρ Ἑρρίκος Kurz, ἑσθρὸς τῆς ἐν Ἀραύτῃ (*) δημοσίας βιβλιοθήκης, ὅστις ἐξελέγη ἐσχάτως ἐπίτιμον μέλος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ἀπεφάσισε νὰ προσθέσῃ ἕνα τόμον εἰς τὴν πέμπτην ἐκδοσιν τῆς δημώδους τοῦ ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας, ἧς ὁ τρίτος τόμος (ἐν Λειψίᾳ 1863—4) καταλήγει εἰς τὸν θάνατον τοῦ Γαίτου. Ὁ τέταρτος προχωρεῖ ἕως τὸ 1856. Ἀναμφιβόλως εἶνε ἐπικίνδυνον πάντοτε νὰ ἐμιλῇ τις περὶ τῶν συγγρόνων του, καὶ μάλιστα ὅταν ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ ἀπαντᾷ «τὸ εὐερέθιστον πλῆθος τῶν ποιητῶν.» Ἀλλ' ὁ διδάκτωρ Kurz ἔδειξεν ἐν τῷ ἐπιπόνῳ σταδίῳ τοῦ τόσῳ μεγάλῃ ἀνεξαρτησίαν χαρακτήρος καὶ τσακίς ἀπέδειξε τὴν κλίσιν του πρὸς τὰς βαθεῖας ἐρεῦνας, ὥστε δέον νὰ ἐλπίζωμεν ἐπὶ θὰ εὐρωμεν ἐν αὐτῷ χρῆσιν ἀμερόληπτον, καὶ τοιαύτη ὄντως εἶνε ἡ γνώμη τὴν ὅποιαν ὁ γερμανικὸς τύπος ἔχει περὶ τοῦ σοφοῦ συγγραφέως τῆς Γερμανικῆς βιβλιοθήκης. Ὁ διδάκτωρ Kurz γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις ἐκ γονέων γερμανῶν (1805), ἀρ' οὗ ἔλαβε τοὺς βαθμούς του ἐν Λειψίᾳ, ἤρξατο καλλιεργῶν τὴν ἀνατολικὴν φιλολογίαν. Ἀπὸ τοῦ 1830, ἐδημοσίευσεν «ὕπόμνημα περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς καταστάσεως τῆς Κίνας, 2300 ἔτη πρὸ τῆς ἡμετέρας χρονολογίας» μία δὲ ἀρκετὰ πρόσφατος δημοσίευσιν ποιημάτων τοῦ τινὸς Σινικῆ «τὸ Πέταλον» (ἐν Σαϊγγάω, 1866) μαρτυρεῖ ὅτι δὲν παρητήθη ποσῶς τῶν σπουδῶν τῆς νεότητός του.

Ἀλλ' αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐπὶ τῆς φιλολογίας τοῦ τόπου τοῦ ἐπὶ πολλὴ ἐνησχόλησαν τὴν φιλεργίαν του.

Ὅντως, πλὴν τῆς μεγάλῃς τοῦ ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας, ἧς ἡ πρώτη ἐκδοσις ἤρξατο φαινόμενη κατὰ τὸ 1851, ἐδημοσίευσεν «τὸν ὁδηγὸν τῆς ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας,» «τὰς σπουδὰς φιλολογικῆς ἱστορίας,» «τὸ ἐγχειρίδιον τῆς ἐθνικῆς ποιήσεως,» «τὸ ἐγχειρίδιον Γερμανικῆς πεζογραφίας,» «τοὺς Γερμανοὺς ποιητὰς καὶ πεζογράφους,» τέλος «τὴν Γερμανικὴν βιβλιοθήκην.» Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἔσχε τὴν σπάνιον εὐτυχίαν τοῦ νὰ ἐπιδοκιμασθῇ ἀκόμη καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ ξένων συγγραφέων, ὅτινες συνήθως δὲν ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ συναφῶσι, καὶ ἐπληρῆσεν ταυτοχρόνως ὑπὸ τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο κόσμων καὶ ὑπὸ «τῆς Συγγρόνου Ἐπιθεωρήσεως.»

Ἡ τιμὴ τὴν ὅποιαν ὁ «Σύλλογος» Ἀθηνῶν ἔκαμιν εἰς τὸν διδάκτορα Kurz, ἀπονέμειν αὐτῷ τὸν ἐξαίρετον τίτλον ἐπιτίμου μέλους, πληρέστατα δικαιολογεῖται ὑπὸ τοῦ σταθεροῦ φιλελληνισμοῦ τοῦ σοφοῦ τούτου. Ὁ ἑσθρὸς συγγραφεὺς τῆς «ἱστορίας τῆς Γερμαν. φιλολογίας» δὲν εἶνε ἐκ τῶν δυστρόπων ἐκείνων Τευτονομανῶν, οἵτινες δὲν βλέπουν ἢ τὴν Γερμανικὴν οἰκογένειαν εἰς τὰ ἀπέραντα χρονικά τῆς ἀνθρωπότητος. Γινώσκει ὅτι ἕκαστον ἔθνος προσεκληθῇ ἢ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων του ἐργασθῇ εἰς τὸ ἐπίπουν ἔργον τῆς παγκοσμίου προόδου. Ἀλλως δὲν διαφεύγει τὴν πολυμάθειάν του ὅτι ἡ Εὐρώπη ὀφείλει τὸ πᾶν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην. Δὲν ἀγνοεῖ ὅτι οἱ Ἑλληνες πληροῦσι θριαμβευτικῶς

(*) Πρωτεύουσα τῆς Ἀργολίδας, μίξ τῶν 22 τοπαρχιῶν, εἰς αἷς εὐρίται σήμερον διττομένη ἡ Ἑλέστια.

πάντε αἰῶνας τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Δι' αὐτόν, ὡς δι' ἑλούς τοὺς ἐξάρχους νόας, ἡ Ἑλλάς εἶνε δευτέρα πατρίς.

Ἐὰν ὑπάρχουσιν ἐξαίρεσις τινὲς μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων, ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ἀχαριστία δὲν ἐπιτυγχάνει μᾶλλον ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἢ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ. Οἱ ἔχθροί τῆς Ἑλλάδος ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν πολλαπλασιάζοντες τὰ παράδοξα, θηήσκουσιν ἐν γένει περιφρονούμενοι καὶ τὸ μνημόσυόν των μετ' ἧχου ἀπόλλυται.

ΛΩΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Η ΕΠΙΚΑΤΑΡΤΟΣ.

Τὰ κακουρήματα καὶ οἱ φόνοι, οἵτινες ἔρριψαν τὸν φόβον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Πρωτεύουσας, μοι ὑπενθύμισαν ἱστορίαν τινὰ, ἧς ἐπροξέεινε τὸν τρόμον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας· ἰδοὺ δὲ αὕτη τὴν ὅποιαν μόλις ἐνθυμούμαι.

Ἐἶχον καὶ ἔγω εἰσέτι χάριτι θεῖα ἐξαδελφόν τινά, ὅστις καὶ παρευρέθη εἰς πολλὰς μάχας τῆς Γερμανίας ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡμέραν τινὰ εἶπεν εἰς τὴν μητέρα μου, ὅτι θὰ παρουσιάσῃ πρὸς αὐτὴν νέον τινὰ Γερμανόν, οὗτος οἱ γονεῖς κατὰ τὴν εἰς Αὐστρίαν ἐκστρατείαν του εἶχον λάβει μεγίστην πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτοῦ. — Ἀγάπα τὸν δυστυχῆ Γουσταῦν μου, θεῖα, ἔλεγεν ὁ ἐξαδελφός μου· Ἡ φράσις αὕτη, ἂν καὶ ἀπλὴ καὶ ἄευτη, εἰς τὸ στόμα τοῦ Κόρσου ἀξιωματικοῦ ἐμπεριέκλειε σημασίαν πολλὴ ἀνωτέραν ἢ τὸ νὰ ἀπατήσῃ ἀπὸ τὴν θεῖαν του καλὴν ποίησιν δι' ἕνα ξένον.

Τέλος ὁ Γουσταῦς ἐφθάσε. Κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διαμονὴν τοῦ ἐξαδελφου μου δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν παιδίον· τότε δὲ εἶνε νεανίας εὐρωστός καὶ ὠραίος, ἔχει λαμπρὸν ἀνάστημα καὶ ἔξοχον πνεῦμα. Μολοντί εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, ἡ φυσιογνωμία του ὅμως καὶ τὸ μελαγχολικὸν ὄρος του, προσέδιδον ἐσωτερικὴν τινὰ ταρχήν, καὶ βαθεῖα θλίψις ἦτον ἐγκεκαρχαμένη ἐπὶ τοῦ ὠραίου προσώπου του. Ἄν καὶ ἀρκετὰ πλούσιος, ὁ κόμης Γουσταῦς, ἀπέφευγεν ἐν τούτοις τὰς συναναστροφὰς τοῦ μεγάλου κόσμου· ποτὲ δὲν ἐδέχετο προσκλήσεις μῆτε χορῶν, μῆτε διασκεδάσεων, μῆτε θεάτρων, μῆτε ἐσπερίδων—ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν ἐμεδίεσε πώποτε, ἀλλὰ πάντοτε ἦτο κατηρῆς καὶ μελαγχολικός.

Ἡ μήτηρ μου προσεπάθει παντὶ σθένει ὅπως τῷ χορηγήσῃ παρὰ μυσθίαν τινὰ, πλὴν ἦτον ἀδύνατον. Τέλος αὕτη ἤρχισε νὰ μαντεύῃ ὅτι μυστηριώδες αἶσθημα κατεβίβωσκεν ὡς γάργαρινά τὴν πολυτλήμονα καρδίαν του, τὴν ὅποιαν ἱσως εἶχε σαρκυνθεῖ τὸ γλαυκὸν βλέμμα τινος λευκῆς καὶ σκληρᾶς κόρης τοῦ Βερρά. Τέλος ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες εἶνε εἰς ἄκρον φιλοπερίεργον εἰς τοιαύτας περιστάσεις, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀποσπάσῃ τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας του. Πλὴν δυστυχῶς ἀπέτυχε. Τέλος εὗρε καταάλληλον περίστασιν. Ἐσπέραν τινὰ ἐγένετο λόγος περὶ δαισιδαμονίων ἐκάστου τόπου. Ἡ Κορσική, ἡ πατρίς αὐτῆς τοῦ Ναπολέοντος Α'. ὡς γνωρίζομεν, βρεθεὶς ἀπὸ δαισιδαμονικὰς προλήψεως, διότι ἐκεῖ ἡ πρόδοξ τῶν φῶτων δὲν ἐφθασεν εἰσέτι εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν. Ἐπελήφθησαν ἐπὶ τούτῳ τῆς περιστάσεως ἵνα ἐρωτήσωσι τὸν Γουσταῦν ἂν εἶνε ἀρκετὰ δαισιδαμών.

Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ὁ νέος κόμης, ὅστις πρὸ δλίγων στιγμῶν ἴστατο μᾶλλον κατηρῆς καὶ μᾶλλον μελαγχολικός παρὰ τὸ σύνθετος, αἰφνης ἠγέρθη, ἐπροφασίσθη ἀδιαθεσίαν τινὰ, καὶ ἐν τῷ ἄμα μᾶς ἐγκατέλειπεν ὡρὸς καὶ λίαν τεταραγμένος. Ἡ αἰφνιδιαία ἀναχώρησις του τὰ μάλιστα τὸν διετράξεν· ἡ φυσιογνωμία του κατέστη ζοφερά καὶ ἀπειλητική, ἡ δὲ φωνὴ του ἐντρομος, ὥστε ἕκαστος ἐμάντευεν ὅτι πικρά τις ἀνάμνησις κατεβίβωσκε τὴν τάλανιν καρδίαν του.

Ἡ μήτηρ μου ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐξαδελφου μου εἰς ταῦτα.

— Ἐχεις δίκαιον! ἀπήντησεν οὗτος.

Ὁ ἐξαδελφός μου ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας μετὰ θλίψεως καὶ μελαγχολίας αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καθὼς ὅτε κατὰ πρῶτην φορὰν τὸν παρουσάσε πρὸς ἡμᾶς. Ἀπάντων ἡ περιέργεια ἠυξήθη εἰς τὸ ἐπακρον· τῷ ἀπηύθυναν διαφόρους ἐρωτήσεις. Τέλος ὠθούμενος ὑπὸ ἀόρατου τινὸς δυνάμεως, ἀπεφάσισε νὰ μᾶς διηγήθῃ τὸ ἐξῆς θλιβερόν καὶ τρομερόν συμβάν, ὅπερ ἦτον ἡ αἰτία τῆς τσαυτῆς μελαγχολίας καὶ τῆς τσαυτῆς τοῦ συνειδότος του τύψεως.

Ἐν τινι μικρᾷ πόλει τῆς Γερμανίας ἔζων δύο οἰκογένειαι ἐντίμων πολιτῶν, τὰς ὁποίας ἀρσένους καὶ φιλίας ἀδιέλutos συνεβασε πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἡ πατρογονική αὕτη φιλία τῶν δύο τούτων οἰκογενειῶν, τοῦ Ροδρίκου καὶ τοῦ Ὁθωνος, ἐπροξέεινε μεγάλῃ ἐντύπωσιν εἰς ὅλην τὴν πόλιν· αἱ οἰκίαι των ἦσαν τόσον πλησίον, ὥστε εἶχον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν αὐλήν, τὸν αὐτὸν κήπον, καὶ ἐλογίζοντο σχεδὸν συγκαίτοιχοι. Πώποτε δὲν ἦλθον εἰς ρήξιν ἢ ζηλοτυπία ἦτον ἀγνωστός πρὸς αὐτοὺς, ἡ σφωρσύνη των, ἡ λιτότης των, ἡ τιμιότης των, ἐγένοντο παράδειγμα εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Μετ' ὀλίγον ἐμελλεν ἱσως νὰ τοὺς συνδέσῃ νέος δεσμός ἀδίαςπαστος, ὁ ὁποῖος νὰ συνεπιτέρῃ τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς δύο τούτους οἴκους. Δὲν παρήλθον πολλὰ ἔτη, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Ροδρίκου ἐγέννησεν υἱόν, ἡ δὲ σύζυγος τοῦ Ὁθωνος θυγατέρα, ἣν πᾶρχουτα ὁ Ὁθων ἐπαρουσίασε πρὸς τὸν Ροδρίκον, εἰπών:

— Ἰδοὺ ἡ Κύντη μου, ἡ σύζυγος τοῦ Ἑρρίκου σου. !!!

Τὰ δύο ταῦτα τέκνα ὑπὸ τὸ ἀγρυπνον ὄμμα τῶν γονέων των ἀνεπτύσσοντο ὁσημέραι· ἡ ὠραίότης αὐτῶν καὶ ἡ κλίσις πρὸς τὴν φιλομάθειαν ἦτον ἀπερίγραπτος· πάντοτε ἦσαν ἀχώριστα εἰς τὴν μελέτην, εἰς τὰ παιγνίδια, εἰς τὰς διασκεδάσεις των, διότι ἐγνωρίζον ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας των, ὅτι ἀδιέλutos δεσμός συνέδεον αὐτοὺς, καὶ ἀρκετὸν χρόνον τὰ δύο αὐτὰ τέκνα ἔζων ὁμοῦ, ἐν ἀνὰ εἰρήνῃ καὶ εὐδαιμονίᾳ ἀναμείνοντα τὴν στιγμὴν τῆς ἐνώσεώς των.

Ἀλλ' οἱμοί! τὸ μέλλον εἶνε ἀόρατον !!!

Δεκαπέντε ἤδη ἀνοίξεις ἐμέτρα ἡ ὠραία Κύντη, καὶ ἦτον ἄγνη καὶ χαρίεσσα ὡς ἄγγελος. Φεῦ! τρία ἔτη διεχώριζον ἀκόμη τὸν τρυφερόν καὶ ὠραῖον Ἑρρίκον τῆς στιγμῆς τοῦ ν' ἀπολαύσῃ τὸ ἰνδαλμα τῆς καρδίας του, διότι οἱ γονεῖς των εἶχον ἀπεφασίσει νὰ τοὺς νυμφεύσωσιν εἰς τὸ δέκατον ὄρθρον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Πλὴν δυστυχῶς διὰ τὸν Ἑρρίκον τὰ πάντα ἠλλαξαν φάσιν, διότι οὐχὶ μόνον ἦτον ὠραία ἡ Κύντη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔπαινοι, οἵτινες ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτὴν ἀπὸ ὅλην τὴν χώραν, ἐνεκα τῆς

ἐξαισίας καλλονῆς τῆς, καὶ ὁ ἀδύνατος καὶ ἀστατος χαρακτήρ τῆς ἔκαμιν αὐτὴν νὰ λησμονήσῃ τὸν Ἑρρίκον.

Πάντοτε ἔλεγε μετὰ τινος ψυχρᾶς ζέσεως ὅτι τὸν ἠγάπα καὶ τὸν ἐλάτρευεν, ὅτι θὰ ἦεν αἰώνως ἰδική του, ὅτι ἐπρότιμα μυριάκις τὸν θάνατον ἢ νὰ ἀρνηθῇ αὐτὸν διὰ σύζυγον. Ἐν τούτοις ὁ ἔρως ἐκείνος καὶ ἡ ἀφοσίωσις, τὴν ὅποιαν ἔτρεψε πρὸς αὐτὸν νηπιόθεν, ἐξεριζώθησαν ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς. Ὅσακις ὁ Ἑρρίκος ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς, ἐνεκα τῶν ἀσχολήσεών του, αὕτη ἐστολίζετο καὶ ἴστατο πλησίον τοῦ παρθύρου τῆς, ἵνα προσέχῃται τὰς φιλοφρονήσεις τῶν γειτόνων τῆς.

Ὁ Ἑρρίκος δὲν ἤρχισε νὰ κατανοήσῃ κατὰ πόσον ἐσφαλλὲς, ὁρωρῶν αὐτὴν ὡς πιστήν, διότι ἡ καρδία του ἐκυριεύετο ὑπὸ τρομερᾶς μελαγχολίας καὶ θλίψεως· δὲν παρήλαε δὲ πολλὸς καιρὸς, καὶ προστεθῇ νέα πικρὰ πληγὴ εἰς τὴν πᾶλλουσαν καρδίαν του· ἦτον ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του !!!

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ὁ Ἑρρίκος ἠπαύθη ἑαυτὸν ἀπαρμυθῆσθαι μυρία πάθη ἀντεπαλίων εἰς τὴν πᾶσχουσαν καρδίαν του· ἡ θλίψις του ἦτον ἐπερίγραπτος. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἔπεσεν εἰς κινδυνώδη ἀπένειαν· οἱ ἱατροὶ ἤρχισαν νὰ ἀπελπίζωνται περὶ τῆς ζωῆς του. Οἱμοί! μία μόνον ἐλπίς σωτηρίας ὑπῆρχεν εἰς αὐτόν, ἡ ἀναχώρησις ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἰς θερμότερον κλίμα.

Διὰ τὸν Ἑρρίκον ὁ λόγος οὗτος ἦτον ἡ ἀπόφασις τοῦ θανάτου του· ἐπρότιμα μυριάκις τὸν θάνατον, ἔλεγεν, ἢ νὰ ἀποχωρισθῇ μίαν στιγμὴν τὴν φιλαδέλφην του Κύντην. Τέλος ἔμεινεν ἀρχά-θαντος εἰς τὴν ἀπόφασιν του. Ἐν τούτοις ἡ ἀσθένεια ἔκαμιν γιγαντιαία· προσόδους ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ· ἡ μήτηρ του ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος, καὶ ἡ προτέρα εὐδαιμονία ἤρχισε νὰ παρέρχεται ὡς σκιά· τέλος μετὰ μεγάλῃς δυσκολίας ἡ μήτηρ του κατέπεισεν αὐτόν, ὅτι περισσοτέρα ἀντίστασις θὰ τὸν ἐχώριζε διὰ παντός ἀπὸ τὴν φιλαδέλφην του Κύντην. Ὁ δυστυχὴς ἀσθενὴς συνεκινήθη τέλος ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς μητρός του, ἀπὸ τοὺς τρυφεροὺς καὶ θερμοὺς ὄρκους τῆς ὠραίας μηστῆς του, καὶ ἀνεχώρησεν !!!

Ὁ ἀποχωρητισμὸς τῶν δύο τούτων μνηστήρων ὑπῆρξε σπαρακτικώτατος. Ὁ Ἑρρίκος ἦτον ἀδύνατος νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰς ἀρχαίας τῆς ὠραίας Κύντης του φεῦ! προϋμάντευεν ὁ δύστηνος ὅτι πώποτε πλέον δὲν θὰ τὴν ἐπαινῇ! Ἡ Κύντη ἀνελύθη εἰς πικρὰ δάκρυα!!! πικρὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Ἑρρίκου φεῦ! δὲν ἐγνώριζεν ὁ δύστηνος ὅτι τῇ προσέφερε τὸ τελευταῖον φίλημα τῆς καρδίας του, καὶ τὸν ὅστατον ἀποχωρητισμόν !!!

(Ἀκολουθεῖ).

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, μετάφρασις ΑΡ. Γ. ΣΥΔΗ.

ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΝ ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναγγέλλουσιν ὅτι εἰς Ἀγγλος, ὁ δόκτωρ Χιρθεϊνσον, ἀνεκάλυψεν ἀλάνθαστον ἱατρικὸν κατὰ τῆς χολέρας. Τὸ ἱατρικὸν τούτο συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν τριψίν τοῦ ἐπιγαστροῦ τοῦ πάσχοντος δι' ὀλίγιστης ποσότητος αἰθερικῆς βρα-

τιδος (collodium) μεμυγμένης μετά ρουμίου και ρακίας. Χολερι-
και, ὡν ἡ κατὰστασις ἦτο ἀπελπιστική, λαθροσάν ἐντός ἐλγίων ὡ-
ρῶν διὰ τοῦ φαρμάκου τούτου.

MEHMET EMIN AALH ΠΑΣΣΑΣ. Ο Μ. ΒΕΖΥΡΗΣ.

Ἐγεννήθη τῷ 1815 (1230 ἑγίρας) ἐν πανηγρῷ τινι εἰκίσκῳ

κειμένῳ ἀπέναντι
τοῦ ἐν Κων/πόλει
τεμένους Μερζάν
ἀγῶ ἐξ ἀρανῶν καὶ
ἀσπιδίων γονέων.
Μετρίκιον ἔτι μό-
λις, εἰς ἡλικίαν 18
ἐτῶν, εἰλκυσεν ἤδη
εἰς ἑαυτὸν ὡς γλα-
φυρὸς συγγραφεὺς
καὶ ἱστορὸς τῶν Ἀ-
σιατικῶν γραμμά-
των τὰ βλέμματά
τοῦ διαστήμου Ρεσ-
χιδ, ὑπὸ τὴν προσ-
τάξαν τοῦ ὁποῖου
ἤρξατο τοῦ πολιτι-
κοῦ αὐτοῦ σταδίου.

Ἐν λίαν νεαρῇ ἡ-
λικίᾳ εἰσελθὼν τῷ
1830 ἐν τοῖς γρα-
φείοις τῶν μεταφρα-
στῶν τῆς Υ. Πύλης
καὶ ἐντρίβεις ἤδη
διὰ βελτίαν σπου-
δῆς τῆς Ἀραβικῆς
καὶ Περσικῆς φιλο-
λογίας, ἠτχολήθη
ἀνεκδότως περὶ τὴν
Γαλλικὴν καὶ τὰς
μεταφράσεις καὶ δε-
καεναετή μόλις
βλέπομεν αὐτὸν κα-
ταγινόμενον περὶ τὰς
Εὐρωπαϊκὰς γλώσ-
σας καὶ ἐπιστήμας
ἐν Βιέννῃ, ὅπου πα-
ρηκολούθησε τὸν
Ἀχμέδ-Φετχῶ
Πασσά ὡς Β. Γραμ-
ματεὺς τῆς ἐκείσε
τουρκικῆς Πρεσβείας

Ἀπὸ διετίας ἤδη εὐρίσκετο ἐκεῖ ἐπαυξάνων καὶ τελειοποιῶν
τὰς γνώσεις του, ὅτε, ἀνακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπανήλαθε
κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1837, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν θέσιν Α'. Διερμη-
νεὺς τῆς Υ. Πύλης, θέσιν λίαν ἐντιμὴν καὶ διαπρεπῆ, ἐν ᾗ διέ-
λαμβαν οἱ σκαπανεῖς τοῦ ἐν Τουρκίᾳ πολιτισμοῦ, ἡ εὐαγρὴς πλειὰς
τῶν ἀπὸ τοῦ Παναγιώτη Νικουσίου μέχρι τοῦ Σταυράκη Ἀρι-
τάρχου ἀειμνήστων Φαναριωτῶν, οἵτινες προσέλασαν τὴν ὁδὸν τῆς
ἐπ' αἰσίσις χωρὺς ἐν Τουρκίᾳ ἀναμορφώσεως.

MEHMET EMIN AALH ΠΑΣΣΑΣ
ὁ Μ. Βεζύρης.

Ἔτος μόλις παρέρχεται ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του ἐπὶ τὴν Μεγά-
λῃν Διερμηνείαν καὶ ἀποστέλλεται εἰς Λονδὶνον παρὰ τῷ διαστήμῳ
προστάτη τοῦ Μουσταφᾶ Μεχμέτ Ρεσχιδ Πασσά πρεσβεύοντι τότε
παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου μετ' ὀλίγον δὲ σύμβουλός τῆς
πρεσβείας διορισθεὶς, ἔμεινε μετὰ τὴν εἰς Παρίσιους μεταβάσιν τοῦ
Ρεσχιδ Πασσά ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Πρεσβείας, ὅτε καὶ πάλιν
ἀνακληθεὶς τῷ 1839 εἰς Κωνσταντινούπολιν κατέλαβε τὴν θέσιν ὑφ-

ὑπουργοῦ ἐν τῷ ἐπὶ
τῶν ἐξωτερικῶν ὑ-
πουργείῳ. Διετίαν
δὲ παραμείνας καὶ
ἐν τῇ θέσει ταύτῃ
ἀποστέλλεται καὶ
αὐθις εἰς Λονδὶνον
τῷ 1841 ὡς Πρεσ-
βευτῆς τῆς Τουρ-
κίας, καὶ ἐν τῇ
σπουδαίᾳ ἐκείνῃ θέ-
σει ἐπὶ τρία καὶ ἡ-
μισυ ἔτη παραμεί-
νας, εἰλκυσεν εἰς ἑ-
αυτὸν διὰ τῆς με-
τρισταθείας τῆς εὐ-
προσπηγορίας καὶ τῆς
ὀρθῆς κρίσεως του
τὴν κοινὴν τοῦ δι-
πλωματικοῦ σώμα-
τος ὑπόληψιν (οὐ-
τινος, κατὰ σύμ-
πτωσιν, καὶ προε-
ξήρχε, λόγῳ τῶν
τοῦ διορισμοῦ πρεσ-
βείων, καὶ τοὶ τὴν
ἡλικίαν νεώτατος
τῶν λοιπῶν) καὶ ἰ-
δίως τὴν τοῦ Λόρ-
δου Ἀβερδηνου, τοῦ
κρίψιμος τούτου καὶ
ψυχροῦ πολιτικοῦ.
ὅστις προέβλεπε τότε
τῶν ἐπὶ τῶν ἐξω-
τερικῶν σχέσεων
τῆς Ἀγγλίας.

Τῷ 1844 ἐπανελ-
θὼν εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν βλέπο-
μεν αὐτὸν ὑπηρε-
τοῦντα ἐπὶ τινὰς
μῆνας ὡς μέλος τοῦ

Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης Ἀρχιδιὰ Ἀδελφὴ καὶ εὐθὺς
κατόπιν ἐπὶ τῇ εἰς Συρίαν λόγῳ ὑπηρεσίας μεταβάσει τοῦ ἐπὶ τῶν
ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ μέχρι τοῦ 1845. ὅτε τοῦ Ρεσχιδ Πασσά δι-
ορισθέντος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ, ὁ Ἀαλῆ ἐξέδης ἀνέλαβε
παρ' αὐτῷ τὴν θέσιν συμβούλου κατέχων συγχρόνως καὶ τὴν θέ-
σιν Ἀρχικαγκελαρίου τοῦ Διβανίου (Μπεϊλικετῆ).

Ἔτος δὲν εἶχεν ἔτι συμπληρωθῇ καὶ τοῦ Ρεσχιδ Πασσά κλη-
θέντος ἐπὶ τὴν ὑπατον τῆς Μ. Βεζυρείας ἀρχῇ. ὁ Ἀαλῆ Ἐρένδης

ἀνέρχεται ἐπὶ τὴν θέσιν ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, εἰς τὴν θέ-
σιν παρέμεινε μέχρι τῆς 7 Ἰανουαρίου τοῦ 1852 καὶ ἀφ' ἧς κα-
τήλθεν οἰκιοθελῶς ἄμα τῇ ἐκ τῆς Βεζυρείας πτώσει τοῦ ἐν τῇ
πολιτικῇ διδασκαλῶν καὶ προστάτου του. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς
ὑπουργείας του ταύτης ἀνεφύη καὶ ἡ ἔνεκεν τῶν μουσουλικῶν Τουρ-
κο-ἐλληνικῇ διαφορά, εἰς τὴν αἰσίαν τῆς ὁποίας λύσιν εἰργάσθη
μεγάλως, ἀνθ' οὗ ἀντημέσθη ὑπὸ τοῦ Μονάρχου προαχθεὶς εἰς τὸν
βαθμὸν Μουσίρη.

Τὸν ὀλίγον καιρὸν τῆς ἀπὸ τῶν πολιτικῶν σχολῆς του ἀριέ-
ρωσε πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πλουσιωτάτης βιβλιοθήκης του καὶ
εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν τέκνων του, διότι διεκρίνετο οὐ μόνον διὰ
τὴν μετὰ λογισμῶν φιλοτεχνίαν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀρχαὴν πρὸς
τοὺς γονεῖς του στοργὴν, εἰς τῶν ὁποίων τὴν περὶ τὴν ἐκπαίδευ-
σιν του φροντίδα ἀπέδιδε τὴν πρόδοον αὐτοῦ. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως
ἐπὶ μακρὸν νὰ διαμείνῃ ἐν τῷ ἡσυχῇ οἰκογενειακῷ βίῳ. Ἐπὶ τῆς
ὑπατείας τοῦ Ἐλχατζῆ Μεχμέτ Ἐμὴν Ρεσῶφ Πασσά καλεῖται εἰ
καὶ ἀκουσίως τοῦ ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου
τῆς δικαιοσύνης μὴν δὲ δὲν παρήλθεν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του τοῦ-
του καί, κληθέντος τὸ δεύτερον τοῦ Ρεσχιδ Πασσά ἐπὶ τὴν Βε-
ζυρείαν, ὁ Ἀαλῆ Πασσᾶς ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὸ χαρτοφυλάκιον
τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ὅπου διετήρησεν ἐπὶ πάντε
καὶ ἡμισὺν μῆνας.

Τὸ κρίσιμον τῶν καιρῶν ἡνέγκασε τὸν Ρεσχιδ Πασσά ν' ἀρήσῃ
τὴν σφραγίδα τοῦ Κράτους τὴν 6 Αὐγούστου τοῦ 1856 καὶ ν' ἀνα-
λάβῃ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου. ὁ δὲ Σουλτάνος
ἐκάλεσε τότε ἐπὶ τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τὸν τέως ἐπὶ τῶν ἀξιω-
τερικῶν ὑπουργῶν τοῦ Μεχμέτ Ἐμὴν Ἀαλῆ Πασσᾶ. Ἡ ὑπόθεσις
ὅμως τοῦ δανείου, ὅπου παρὰ τὴν θέλησιν σχεδὸν τοῦ Σουλτάνου
συμφωνήθη ἐν Παρίσιος καὶ δὲν ἀνεγνωρίσθη ἐν Κωνσταντινου-
πόλει, ἐπέφερε μετὰ δύο μῆνας τὴν πτώσιν τοῦ Ἀαλῆ Πασσᾶ,
ὅστις ὑποπεσὼν ὑπὸ δυσμένειαν ἀπεστάλη, πρωθυπουργοῦντος τοῦ
ἐπ' ἀδελφῇ τῇ Ἀδελφῇ γαμβροῦ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ Ἀλῆ
Πασσᾶ, διοικητῆς εἰς Σμύρνην ἐνθα ἐπὶ 5 μῆνας διατρέψας, με-
τετέθη ἐπὶ τὴν διοίκησιν τῆς Προύτης, ὅθεν τὴν 19 Σεπτεμβρίου
τοῦ 1854, τοῦ Κύπριζλη Μεχμέτ Πασσᾶ πρωθυπουργοῦντος, ἀνα-
κληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν διορίσθη πρόεδρος τοῦ συμβουλίου
Τανζιματ καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν ἐπὶ τῇ εὐθὺς κατόπιν
γενομένῃ τὸ τέταρτον ὑπατεία τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ.

Μετὰ ἐπτάμηνον Βεζυρείαν τοῦ διαστήμου ἐκείνου πολιτικοῦ ἀ-
ποχωρήσαντος τῆς ἀρχῆς, ὡς εὐρισκομένου εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ
κόμμα τοῦ παλαιοῦ τουρκισμοῦ, καλεῖται τὸ δεύτερον τῇ 20 Ἰου-
νίου 1855 ἐπὶ τὴν πρωθυπουργίαν ὁ Ἀαλῆς διορισθεὶς βεζύρης,
ἐνῷ διέμενε εἰς Βιέννην ἀντιπροσωπεύων τὴν Τουρκίαν ἐν τῇ
γενομένῃ τότε ἐκεῖ συνδιασχίσει πρὸς κατάπαυσιν τοῦ Κριμαϊκοῦ
πολέμου. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀναλαβὼν τὴν
ὑπατον ἀρχὴν, παρέμεινε ἐπὶ ἔτος καὶ πρὸς, μέχρι τῆς 19 Ὀκ-
τωβρίου τοῦ 1856.

Ἐπὶ τῆς ὑπατείας του ταύτης, ἐπιτευχθείσης μετὰ δεκάμηνον
πολιορκίαν τῇ 27 Αὐγούστου (8 Ἰουλίου) τοῦ 1855 τῆς ἀλώσεως
τῆς Σεβαστουπόλεως, ἐπεσπεύσθη ἡ κατάπαυσις τοῦ ἐν Κριμαίᾳ
αἱματηροῦ δράματος διὰ τῆς συνομολογήσεως τῆς ἐν Παρίσιος συν-
ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχ. ΚΕ'.

θήκης, εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ὁποίας ἀπ' εὐθείας ἔλαβεν
ὁ Βεζύρης μέρος, καταλιπὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει τοποτηρητὴν
τὸν Κύπριζλη Μεχμέτ Πασσᾶ καὶ μεταβὰς εἰς Παρίσιους ὡς πρῶ-
τος πληρεξούσιος τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' ὅ,τι ἐδόξασεν αὐτὸν ἔτι μάλ-
λον καὶ ἀνύψωσεν εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κόσμου, εἶνε οὐχὶ τὸσον ἡ
συνθήκη αὕτη, δι' ἧς ἡ Τουρκία εἰσῆρχετο εἰς τὴν χορείαν τῶν
Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἡ δὲ ἀκεραιότης τῆς ἐτίθετο ὑπὸ τὴν προ-
στασίαν τῶν πέντε τῆς Εὐρώπης μεγάλων δυνάμεων, ὅσον τὸ πε-
ριλάλητον Χάτι Χουμαγιούν τὸ ἐκδοθὲν τῇ 6 Φεβρουαρίου τοῦ
1856, δι' οὗ πανηγυρικῶς ἀνεκηρύσσοντο καὶ πάλιν αἱ ἀρχαὶ αἱ
ἐν τῷ Χάτι Σεριφιῷ τοῦ Γκιουλχανέ διατυπωθεῖσαι καὶ δι' οὗ ἐτί-
θεντο αἱ βάσεις τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐγκαινιάσεως τῆς ἰσονομίας. Τὸν
θεμελιώδη τούτον Χάρτην, ἐν προεδρείῳ ἔτι τοῦ Συμβουλίου τοῦ
Τανζιματ εἶχε προετοιμάσει καὶ οὗτινος πρωθυπουργῶν προεκά-
λεσε τὴν ἐκδοσιν, ἐθεώρησεν ὡς τὸ ἀσφαλές μόνον πρὸς ἐξου-
δετέρωσιν τῆς πολιτικῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐπιρροῆς τῆς Ρωσσίας, ἐφ' ᾗ
καὶ κατέγινε περὶ τὴν ἐφαρμογὴν του.

Ἀπὸ τῆς ἐκ Παρίσιων ἐπανάδου του αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἀαλῆ ὑπέ-
στησαν σπουδαίαν τροπὴν ἐνῷ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡσπά-
ζετο τὴν πολιτικὴν τοῦ Ρεσχιδ καὶ ἐδόξιδεν ἐπὶ τοῖς ἔγχεσιν αὐ-
τοῦ, ἔκτοτε κατέλιπε ταύτην τραπείδαν ἀντίθετον πρὸς τοὺς ξένους
δόδον. Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκ Παρίσιων ἐπανάδον του, ἀναρυσίων
δυσχερειῶν τινων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης καὶ ἰδίως ὡς
πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὰς παραδυναβίους ἡγεμονίας, ἐπειδὴ καὶ ὁ
Ρεσχιδ ἐφαίνετο λίαν φιλένδοτος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Εὐρω-
παϊκῆς διπλωματίας, ἀπεχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ καὶ τῇ ἐπιρροῇ τοῦ
πανισχύρου τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας
πεσὼν τῆς ἀρχῆς παρεχώρησε τὴν θέσιν του εἰς τὸν πρῶτον
προστάτην τότε δ' ἀντίπαλόν του Ρεσχιδ.

Ἡ διάστασις αὕτη τῶν δύο ἐξόχων ἐκείνων πολιτικῶν ἀνδρῶν
δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Ὁ Ρεσχιδ μόλις ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ὑ-
πατον ἐξουσίαν τὸ πέμπτον καὶ ἐνόησεν εὐθὺς τὴν ἀνάγκην, ἣν
εἶχε τῆς συνδρομῆς καὶ συμπαράξεως τοῦ προκατόχου του. αἱ ἀντι-
ζηλῆαι καὶ ἐπεμβάσεις τῶν αὐλῶν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καθί-
στων λίαν ἀκανθώδη τὴν θέσιν τοῦ ὑπάτου, ὅστις ἐν τῇ κρίσει
ἐκείνῃ ἐποχῇ εἶχεν ὑπὲρ ποτὲ ἀνάγκην περαιομένου βοηθοῦ καὶ
συναντιλήπτορος, ἐφ' ᾗ καὶ ἔσπευσε νὰ τείνῃ φιλικὴν χεῖρα τῷ κα-
τελθόντι. Ἀαλῆ, ὃν τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἀποχώρησιν του
βλέπομεν εἰσερχόμενον ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ ὡς ἐπὶ τῶν
ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν, ἐνθα καὶ παρέμεινε μέχρι τῆς 29 Δεκεμ-
βρίου τοῦ 1857, ὅτε διεδέξατο τὸ τρίτον τὸν ἐξάκις βεζυρεύσαντα
Ρεσχιδ Πασσά ἀποθανόντα τῇ 26 Δεκεμβρίου εἰς ἡλικίαν 53 ἐτῶν
καὶ ἐν ἀκμῇ ἰσχύος καὶ δόξης.

Ἡ ἐπὶ διετίαν διαρκέσασα τρίτη βεζυρεία του δὲν ἦτον ἄμοιρος
σπουδαίων πολιτικῶν γεγονότων, μεγάλως δ' ἀπησχόλησαν αὐτὸν
ἐνθεν μὲν τὰ πράγματα τῆς Μολδοβλαχίας, ὅπου, μετὰ πολλάς
ἀντιδράσεις, ἐξελέχθη τῇ 5) 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1859 ἡγεμὼν
ἀμφοτέρων τῶν ἡγεμονιῶν ὁ Ἀλέξανδρος Κούζας, ἀφ' ἑτέρου δὲ
ἡ ἐκπτώσις τοῦ Ἀλεξάνδρου Καραγεωργεβίτς ἀπὸ τῆς ἡγεμο-
νίας τῆς Σερβίας καὶ ἡ ἀνάκλησις τοῦ γέροντος Μιλόσχ Ὀδρέ-
νοβίτς ἀναγορευθέντος ἐμοφώνως ὑπὸ τῆς Σκουπτίνας τῇ 7) 19

103βρίου 1858 και άγνωστοθέντος υπό τῆς Υ. Πύλης τῇ 31 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους. Τῇ 5 ἑμὼς 73βρίου 1858 ἀνακαλυφθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνωμοσίας, τῆς ἀρχηγοὶ μὲν ἦσαν δύο Κι- οῦρδοι ἀνήκοντες εἰς τὸ σῶμα τῶν Οὐλεμα, εἰς Ἀλβανὸς ὁ Τζα- ρὲρ Πατσᾶς, διακριθεὶς ἐν ταῖς ταρχαῖς τῆς πατρίδος του, καὶ εἰς Κιρκάσιος ὁ Χουσεὶν Πασσᾶς ἀνδραγαθήσας ἐν τῇ κατὰ τοῦ Μαυ- ροβουνίου πάλῃ, σκοπὸς δὲ ἀνακόρρωσις διήθεν τῆς Τουρκίας ἐπὶ τὸ συνταγματικώτερον, ὁ Ἀλᾶτῃ Πασσᾶς δεῖξας ὅτι εἶνε ἡπιώτερος τοῦ δέοντος, ἢ μᾶλλον τολμήσας, καὶ ὃ ἐλέγετο, νὰ καταδείξῃ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξελέγγεως τῶν δαπανωμέ- νων εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικὸν καὶ πρὸ πάντων εἰς τοὺς πολιτικούς μισθοὺς καὶ τὰς ἐπιχορηγήσεις, τῶν ἐποίων τὴν σπα- τήλῃν ὑπέδειξεν ὡς κυρίως αἰτίαν τῶν οικονομικῶν τῆς Τουρ- κίας δυσχερειῶν, ἐπαύθη τῇ 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 1859 παρὰχω- ρήσας τὴν θέσιν του εἰς τὸν Κύπριζλῃ Μεχμέτ Πασσᾶν. Κλη- θεὶς ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Τανζιμάτ ἀντικα- τέστησε τῷ 1861 τὸν Φουὰτ Πασσᾶν, μεταβάντα εἰς Συρίαν ἐ- νεκα τῶν Συριακῶν, ἐν τῷ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖῳ καὶ τότε συνήψε τὴν μετὰ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἐμπορικὴν συνθή- κην καὶ μετ' εὐσταθείας ὑπεστήριξε τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Πύλης κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας.

Ὁ τὴν 13)25 ἰουνίου τοῦ 1861 ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ Σουλ- τὰν Ἀπδ'—οὗλ Μεζῆτ ἠνάγκασεν αὐτὸν πρὸς ὥραν ν' ἀπομα- κρυνθῇ τῶν δημῶν, εἰς ὧν τὴν διεύθυνσιν νῆα πρόσωπα ἐράνη τὸ κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἔλθωσι ταχέως ἑμὼς ἡ ἐξουδερ- κεία τοῦ εὐκλεῶς ἀνάσσοντος Σουλτὰν Ἀπδ'—οὗλ Ἀζῆζ διακρίνεν αὐτὸν μετὰ τῶν Βεζυρῶν τῶν περιστοιχούντων τὸν θρόνον καὶ ἐπὶ μικρὸν μὲν τὸ τέταρτον ἀνύψωσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Μ. Βεζυ- ρεῖαν εἴτα δὲ τῷ 1864 διώρισεν αὐτὸν μέλος καὶ πρόεδρον τῆς σενδιακτέφεις, ἥτις συνέστη ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὑπο- γρχψατῶν τὴν ἐν Παρισίοις συνθήκην, ὅπως κανόνισι τὴν πολι- τικὴν κατὰστασιν τῆς Ρουμανίας. Διατελέσας δὲ καὶ πάλιν ὑπουρ- γὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῶν βεζυρῶν Φουὰτ καὶ Μεχμέτ Ρουστῇ, ἀνῆλθεν ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκρήξιν τῆς κρητικῆς ἐπαναστάσεως, κατ' αὐγουστον τοῦ 1868, τὸ πέμπτον καὶ τελευταῖον ἐπὶ τὸ ἀξίωμα τῆς Μ. Βεζυρείας, ἐν ᾧ καὶ παρέμεινε μέχρις οὗ τὴν 2 μ. μ. τῆς 25 Αὐγούστου ε. ε. τὸ δρᾶκνον τοῦ θανάτου ἀπέκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δόξης του.

Καθ' ὅσον τὸ μικρὸν τοῦτο πολιτικὸν στάδιον ὁ Ἀλᾶτῃ Πασ- σᾶς ἀνέπτυξε πάντοτε ἄκραν φιλοπονίαν, πολιτικὴν περίνοιαν καὶ χρακατῆρος εὐστάθειαν. Εἰς αὐτὸν κατὰ μέγα μέρος ὀφεί- λονται αἱ διοικητικαὶ καὶ ἄλλαι μεταρρυθμίσεις αἱ ἐπ' ἐσχάτων παρ' ἡμῖν εἰσυχθεῖσαι. Ὑπολειπόμενος ὁ Ἀλᾶτῃς τοῦ μὲν Ρεσχ'δ κατὰ τὸ πολυμήχανον καὶ τολμηρὸν, τοῦ δὲ Φουὰδ κατὰ τὸ εὐύ- νουν καὶ δραστήριον, ὑπερέχεν ἀμφοτέρων κατὰ τὴν βαθύτητα καὶ περίνοιαν καὶ ἀπετέλει σὺν αὐτοῖς τὴν τριάδα τῶν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον μεγάλων πολιτικῶν τῆς Τουρκίας ἀνδρῶν.

Ἀντὶ τοῦ ἀπεβιώσαντος Ἀλᾶτῃ Πασσᾶ διωρίσθη Μ. Βεζυρῆς ἡ Α. Ὑψ' ὁ τέως ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς Μεχμέτ Νεδῖμ Πασ- σᾶς. Ἡ Α. Ὑψ' πρὸ δεκαπενταετίας ἦν Γ. Διοικητὴς Σμύρνης (Ἐκ τῆς ἐφημ. « Πρὸς δος »).

Η ΞΑΝΘΗ

καὶ ἡ ὑπὲρ τῶν παιδῶν ἐνδελεχὴς μέριμνα.

Ἡ Ξάνθη εἶνε Θρακικὴ πόλις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γενίτζε Καράσσου, ἔδρα ἀρχιεπισκοπικῆ καὶ κέντρον τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ τε- λουμένης πλουσίας ἐμπορίας τῶν ὀνομαστοτέρων τῆς Τουρκίας καπνῶν.

Τὸ κλίμα τῆς Ξάνθης εἶνε εὐχρατέστατον, διατηρουμένης μέ- σης θερμοκρασίας 12—14° ἐκατονταδόμου, ἡ δὲ ἀποψὶς αὐτῆς γρητυτική. Πρὸς δυσμὰς εἰς ἀπέστασιν 12 περίπου χι- λιομέτρων ῥεεὶ διὰ πολλῶν ἐλιγμῶν ὁ Νέστος (Καράσσου), φυ- σικὸν ὅριον μετὰ τῷ Θρακῇ καὶ Μακεδονίᾳ, ἔχων πλάτος μὲν ἀπὸ 150—3000 γαλ. μέτρων κατὰ μέρη καὶ ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους, βάθος δὲ ἀπὸ 2—6 καὶ ταχύτητα ροῆς, κατὰ μέσον τοῦ ρεύματος, 2 1/2 ὡς ἔγγιστα γαλ. μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον.

Ἡ πόλις Ξάνθη, τῆς ὁποίας τὴν εἴσοδον ὠραῖοισι πλούσια νεόδμητοι οἰκοδομαὶ, ἀριθμοὶ περὶ τὰς δέκα χιλιάδας κατοίκων, οἱ ὅποιοι πάντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐμπορίαν τῶν καπνῶν, ὧν ἡ κατ' ἔτος ἐξαγωγή ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν δύο ἡμισυ ἐκατομμυ- ρίων ὀκάδων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ξάνθης, φιλοπάτριδες, νοήμονες καὶ φιλο- μαθεῖς, ἀνεπτύχθη ἀπὸ τινων ἰδίως ἐτῶν μέγιστον πρὸς τὴν πρό- εδον ζῆλον, ἀνευδότης καπαχνόμενοι εἰς τὴν ἡθικὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν κοινῶν καὶ προθύμως ἐπαρκούντες εἰς τὰς ὕλικας τοῦ τόπου ἀνάγκας τὴν δικαιοδικὴν καὶ ἡθικὴν πρὸ πάν- των μάρρωσιν τῶν ἑαυτῶν τέκνων περὶ πλείστου ποιούμενοι, συντηροῦσιν ἀξίολογα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, δύο μὲν σχο- λὰς τῶν ἀρρένων, μίαν ἑλληνικὴν καὶ μίαν ἀλληλοδιδακτικὴν, δύο δὲ τῶν θηλέων ὁμοίαι· αἱ εἰρημνικαὶ σχολαί, ὑπὸ τὴν ἐνδε- λεχῇ μέριμνᾳ καὶ ἐποπτεῖαν ἐφορευτικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τὸν ἀκάματον τῶν διδασκόντων ζῆλον, ἀποφέρουσι κατ' ἔτος ἀγλαοτάτους καρπούς, δικαιούντας πᾶσαν προσδοκίαν καὶ θυσίαν τοῦ κοινού· οὗτω τὸ εὐχάρεστον ἀποτέλεσμα τῶν δημοσίων ἐξε- τάσεων καὶ κατὰ τὸ ἥδη λήξαν σχολικὸν ἔτος ὑπερεπλήρωσε τὰς εὐχὰς πάντων καὶ ἐπεσπάσατο τὸν δίκαιον αὐτῶν θαυμασμὸν καὶ ἔπαινον ὑπὲρ τῶν πάνυ φιλοτίμων καὶ εὐπαιδευτῶν λειτουργῶν τῶν Μουσῶν κ. κ. Παν. Ἀδαμαντίδου ἑλληνοδιδακτῆρος, Εὐθυμίου Καραμέρου, ἀλληλοδιδακτοῦ, ὡς καὶ τῆς ἄρτι παραιτηθείσης συ- νετῆς καὶ σώφρονος διευθυντρίας τοῦ παρθεναγωγείου κ. Μαριώ- ρας Μαρτσουκά. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ σχολὴ καὶ τὸ παρθεναγω- γεῖον—συγκεντρωθέντα ἥδη εἰς πλοῦτον καὶ εὐρύχωρον νεόδμη- τον κατὰστάμα, καταλλήλως διηρημένον. χάριν τοῦ ὁποίου τῇ γενναίᾳ συνδρομῇ τῶν φιλομούσων τούτων κατοίκων ἐδαπανήθη- σαν ὑπὲρ τὰς ἐβδόμηκοντα χιλιάδ. γροσίων —πλήν τῶν προσόδων, τῶν ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως οἰκείων κτημάτων καὶ τοῦ τοκισμοῦ ἰδίων χρηματικῶν κεφαλαίων, κέντηται καὶ σπουδαῖαν ἀλλήν ἐκ τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσπραττομένου παρὰ τῶν ἀτμοπλοικῶν πρακτόρων ἐράνου 20 παρὰδων ἀρ' ἐκάστου δέματος ἐμπορευμάτων τῆς ἐξα- γωγῆς ἡ δὲ ἀλληλοδιδακτικὴ τῶν ἀρρένων, ὑπὸ τὸν τίτλον «Μα-

ταίνεος», ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μιχαὴλ Μαρσίνη καὶ συντηρουμένη ἐκ τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας, εἶνε ἀθάνατον μνημεῖον ἀγνῆς φιλοπατρίας τοῦ πολυσεβάστου τούτου ἀνδρός, ὅστις καὶ ἀρμοδίαν πρὸς τὸν σκοπὸν οἰκοδομὴν ἤγειρε καὶ μονίμους πό- ρους αὐτῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἐξησφάλισεν οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εὐσε- δῶς τὸν παρόντα αὐτοῦ βίον πληρώσας ἐσχάτως, κατέλιπε πλὴν ἱκανῶν ἄλλων χρηματικῶν βοθημάτων ὑπὲρ πολλῶν ἀγαθοερ- γῶν πράξεων καὶ ποσὸν 3000 ὀθ. λιρῶν εἰς ἀνάστασιν ἐν γένει τὰς σχολὰς.

Ἦδη τὴν μετ' ἀκραίφους φιλοπατρίας καὶ ἀπαρμιλλοῦ ζή- λου ἐπιτελέσασαν τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα πρῶην ἐφορευτικὴν ἐπι- τροπὴν διεδέξατο τελευταίως, ὑπὸ τὴν προεδρείαν πάντοτε τοῦ θεοσεβοῦς ἱεράρχου Ἀγίου Ξάνθης Κυρίου Ἰλαρίωνος, ἐ- τέρα πενταμελὴς ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἀξιολύμων πολιτῶν κ. κ. Παν. Στάλμογλου, Βασ. Μαρσίνη, Γεωρ. Μουράτῃ, Γεωρ. Τασούδῃ καὶ τοῦ εὐγενοῦς φιλέλληνος Λουκᾶ Ι. Ἰσάντορος, ἀν- στριακοῦ ἀτμοπλοικοῦ πράκτορος, ᾧ μερίστη ὀφείλεται εὐγνωμο- σύνη διὰ τὰς ἀνέκαθεν σπουδαίας καὶ παντοίας πρὸς τὸ κοινὸν ὁ- πηρεσίας αὐτοῦ, οὐσιωδῶς συντελέσαντος εἰς τὴν ὑποστήριξιν καὶ μονιμοποίησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ προθύ- μως ἀναδεξαμένου τὴν ἐκάστοτε εἰσπραξίν τοῦ προμνηστέντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐράνου. Ἡ ἐνεστώσα ἐφορία, τῆς ὁποίας τὰ μέλη, ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως, τῆς ἡθικῆς ἐπιροῆς καὶ τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτος, ὑπόσχονται ἐκ τῶν προτέρων τῇ πα- τριδὶ τὰ βέλτιστα, ἀρξάμενη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς διὰ τακτικῶν συνεδριάσεων, σκέπτεται, ὡς πληροφορούμεθα, πρῶτον μὲν νὰ ἰδρύσῃ καὶ νέαν ἀλληλοδιδακτικὴν, μὴ ἐπαρκούσης μιᾶς μόνης, δευτέρον δὲ ν' ἀποστείλῃ, κοινῇ δαπάνῃ, εἰς ἀνώτερα ἐκπαιδευ- τήρια τὸν ἐν ταῖς δημῶσιν ἐξετάσσειν ἀριστεύοντα ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπολυθέντων τῆς ἑλληνικῆς Σχολῆς μαθη- τῶν, τρίτον ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν διδασκόντων, ὅποτε ἐφι- κτὴ καθίσταται καὶ τελειότερα τις ἐνταῦθα παιδείας, τέταρτον νὰ διορίσῃ κηδεμόνα ἢ παιδονόμον, ἐπιτετραμμένον τὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Σχολῶν ἐποπτεῖαν τῶν μαθητῶν καὶ συλλήδῃ νὰ ἐπιφέρῃ πᾶσαν δυνατὴν βελτίωσιν εἰς τὰ κοινὰ οὐδέλως δὲ ἀμ- φιβάλλομεν ὅτι ὑπὸ σπουδαιότητι ἐποψίν θὰ λάβῃ καὶ, πρῶτον μὲν τὴν μονιμότητα τῶν διδασκάλων, ἧς ἀνευ πάντες οἱ ἀγῶ- νες μηδενίζονται καὶ ὁ ἱερὸς αὐτῶν σκοπὸς ματαιοῦται· ἐπειδὴ συνεχῆς προσώπων ἀντικατάστασις συνεπάγεται ἀναγκάως καὶ ἐπιζήμιον τοῖς μαθηταῖς ἀλλαγὴν συστήματος διδασκαλίας, ἄλ- λως οἱ νῦν ἀπὸ ἐτῶν ἥδη εὐδοκίμως διδάσκοντες, παρασχόντες ἱκανὰ δείγματα τῆς εὐσυνειδήτου συναισθήσεως καὶ ἐκπληρώσεως τῶν ἑαυτῶν καθήκοντων, ἀπέκτησαν καὶ δικαιώματα ἐπὶ τῆς εὐ- γνωμοσύνης τοῦ κοινού· δευτέρον δὲ τὴν σύστασιν βιβλιοθήκης ἀναλόγου πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἐν ταῖς Σχο- λαῖς διδομένης παιδείας, ἑλλειψὶν τοσοῦτον μᾶλλον ἐπαισθητήν, ὥσθ ἡ προσπόρισις ἐνταῦθα οἰουμένητε χρησίμου τοῖς τε διδά- σκουσι καὶ διδασκομένοις βιβλίου ἀποβαίνει πολλὰκις δυσχερής.

Τὰ ἀνωθι ἀνέγνωμεν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 824 τοῦ Νεολόγου, τὰ ὅσα ὅλα ἀξιόλογα τῇ ἀληθείᾳ καὶ πολλῇ περιποιούντα τι-

μὴν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς Ξανθίους· κυρίως ὁμῶς τέσσαρα εἰσι, τὰ ἐφ' ὧν πρὸ πάντων ἀξίζει νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν.

α.) ὅτι τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῶν Ξανθίων καταστήματα κέντη- νται καὶ ΣΠΟΥΔΑΙΑΝ ἀλλήν προσδοκῶν ἐκ τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσ- πραττομένου παρὰ τῶν ἀτμοπλοικῶν πρακτόρων ἐράνου 20 παρὰδων ἀφ' ἐκάστου δέματος ἐμπορευμάτων τῆς ἐξαγωγῆς. Εἰς πόσας πόλεις τὸ εὐκολώτατον τοῦτο μέτρον ἡδύνατο νὰ χο- ρηγῇ μεγάλα ποσὰ ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ μολταῦτα δυστυ- χῶς παρομεινῇ!

β.) δ, καὶ τὸ οὐσιωδέστατον πάντων, ὅτι ἡ ἐνεστώσα τῶν ἐν Ξάνθῃ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἐφορία σκέπτεται μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο: ΝΑ ΔΙΟΡΙΣΗ: ΚΗΔΕΜΟΝΑ ἢ ΠΑΙΔΟ- ΝΟΜΟΝ, ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚ- ΤΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.— Ὅπως λαμπρὰ αὕτη ἡ σκέψις, ὅπως λυσιτελεῖς ὁ τοιοῦτος διορισμός! Ὅπως εὐχῆς ἔργον ἂν ἄψαι αἱ κοινότητες ἐ- λάμβανον ὑπ' ὄψιν τὴν σπουδαίαν ταύτην ἑλλειψίν καὶ προ- ἔβαινον εἰς τὸν διορισμὸν οὐχ ἐνὸς ἀλλὰ πλείστερων τοι- ούτων Κηδεμόνων ἢ Παιδονόμων, οἱ ὅποιοι νὰ ὦσιν ἐπιτε- τραμμένοι πρὸ πάντων τῶν ἐκτὸς τῶν Σχολῶν ἐποπτεῖαν τῶν μαθητῶν! Περὶ τῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀνυποφόρου διαγωγῆς τῶν παιδῶν καὶ ἄλλοτε ὁ Μέντωρ (Τομ. Α'. σελ. 147) εἶχε γρά- ψει, τῶν ὁποίων ἐκεῖ γραφέντων τὴν ἀνάγνωσιν καὶ αὐθὺς συν- ιστώμεν τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις.— Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σπαρ- τιάταις ὑπῆρχεν ἐπὶ τούτῳ ἄρχων, Παιδονόμος ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ἔργον ἦτον ἡ τῶν παιδῶν ἀγωγή καὶ ἐπιτήρησις· τὸ ἀξι- ωμα αὐτοῦ ἐνομίζετο λίαν ἐντιμον καὶ ἐξελέγετο πάντοτε ἐκ τῶν κρατίστων πολιτῶν. Οὗτος ἐπετήρει καθόλου τοὺς παῖδας καὶ ἐτι- μῶρει αὐστηρῶς τοὺς ἀμελεῖς καὶ νοθρούς, ἐφ' ᾧ ἦσαν παρ' αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Λυκούργου ὠρισμένοι μαστιγοφόροι. Τοὺς δυστηνούς παῖδας ἡδύνατο νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῶν ἑσέρων.

γ.) Ὅτι ἀνευ τῆς μονιμότητος τῶν διδασκάλων, τῶν παρα- σχόντων ἥδη ἱκανὰ δείγματα τῆς εὐδοκίμου διδασκαλίας τῶν, πάντες οἱ ἀγῶνες μηδενίζονται καὶ ὁ ἱερὸς αὐτῶν σκοπὸς μα- ταιοῦται, καὶ

δ.) Ὅτι ἡ ἑλλειψὶς δημοσίας βιβλιοθήκης ἐν πάσῃ κοινότητι εἶνε ἑλλειψὶς τὰ μάλα ἐπαισθητή.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶνε ἡ ἐμπορικὴ ἱστο- ρία τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἀνέστησαν τὴν εὐκλειαν καὶ τὴν δό- ξιν εἰς τὸν πλοῦτον, οὔτε ἐθέρουν διὰ τῶν ἐμπορικῶν κερδῶν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐπιδεικτικῆς τρυφῆς τῶν Φοινίκων καὶ Καρ- χηδονίων. Ἡ πατρις, τὰ ἱερά, ἡ ἐλευθερία, ἡ φιλοσοφία, αἱ ἐπι- στήμαι, αἱ καλαὶ τέχναι ὑπῆρξαν τ' ἀντικείμενα τῆς λατρείας τῶν ἐμπόρων Ἑλλήνων.

Ἀλλ' ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἀξία μεγάλης ἐρεῦνης καὶ σπουδῆς, τὸ μὲν διὰ τὰ γνωρίσματα, ἂν καὶ κατὰ

πόσον συντελέσει το εμπόριο εις το μεγαλείον της Ελλάδος, το δέ, διὰ νὰ μάθωμεν ὅποια ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ διεύθυνσις τοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τῆς ἱστορίας συνάγεται, ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀποκατάστασις τῶν Αἰγυπτίων καὶ Φοινίκων προηγήθη ἐπὶ αἰῶνας τῆς σταθερᾶς καθεστάσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι κοινωνιῶν. Ὅτε ὁ Κέκρωψ κατέλαβε τὴν χώραν Κρανίδα λεγομένην, ἀπ' αὐτοῦ δὲ κληθεῖσαν Κεκρωπίαν, ἀπὸ τοῦ Ἑρεχθίδος Ἀθήνας, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἴωνος Ἰωνίαν—ὅτε ὁ Κάδμος κατέλαβε τὴν Καδμείαν (Βοιωτίαν) καὶ ἔκτισε τὰς Θήβας—ὅτε ὁ Δαναὸς τὸ Ἄργος, καὶ τελευταῖον ὁ Πέλοψ τῆς Φρυγίας τὴν Πελοπόννησον, δὲν εὗρον οὔτε λαοὺς ἀποκατεστημένους, οὔτε πόλεις συνεστημένας. Ταῦτα δέ, κατὰ τὸ χρονολογικὸν μάρμαρον τῆς Πάρου (νῦν ἱστάμενον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ὁξφόρδ, καὶ καλούμενον μάρμαρον τοῦ Ἀρουνδέλ, συνέθεσαν κατὰ τὸν ΙΣΤ' περὶπου αἰῶνα π. Χ.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ θέμα. Ἀπασα αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις, ἰδίως αἱ τῶν ἀποικίων, ἐκτίσθησαν ἐπὶ παραλίῳ καὶ παραποταμίων θέσεων, ἵνα συγκοινωνῶσι μὲ τοὺς Λυδοὺς καὶ Φοίνικας, πρωτεύοντας τῶ καιρῷ ἐκεῖνῳ κατὰ τὰς τέχνας καὶ τὸ εμπόριον, κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολυτέλειαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένοντο ἔνδοξοι. Τὰ τρία τῶν ἐπὶ τὰς θαυμασιῶν τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν, τὸ μὲν ἐν τῇ Ἐφέσῳ (ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος), τὸ δὲ ἐν Ἀλικαρνασσῷ (τὸ μνημεῖον τοῦ Μασώλου) καὶ τὸ τρίτον ἐν Ρόδῳ (ὁ κολοσσὸς τοῦ Ἥλιου.) Πάμπολλα δημόσια κτίσματα ναῶν, θεάτρων, ἀγρῶν καὶ καλλιτεχνικὰ διακοσμήματα εἶχον αἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις.

Ἡ Ἑλλάς, λέγει ὁ Πανσανίας, δὲν ἔχει πολὺ περισσότερα θαυμαστὰ ἔργα ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν (α).

Ὁ Ὀμηρος, ὁ Ἀνακρέων, ὁ Ἀλκαῖος, ὁ Σαπφώ, ὁ Πιττακός, ὁ Κλεόβουλος, ὁ Πυθαγόρας, καὶ πᾶσι φιλοσόφον, ρητόρων, ποιητῶν, γεωγράφων, ἱστορικῶν, ἀστρονόμων καὶ μαθηματικῶν ἐγεννήθησαν εἰς τὰς πόλεις ἐκεῖνας, πρὸς δὲ οἱ ζωγράφοι Ἀπελλῆς καὶ ὁ Παράσσιος. Συνεπὺς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐμολογεῖ χάριτας.

Ἡ Ἐφεσσὸς ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῶν ἐρχομένων ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας καὶ Ἀσίας, καὶ τῶν ἀπερχομένων εἰς τοὺς τόπους τούτους ἀπὸ τὰς ἑλλήν. νήσους καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Εἶχε καλὸν λιμένα καὶ νεώρια. Ἡ Σελινουσία λίμνη αὐτῆς ἔδιδεν ἀξιολόγους προσόδους. Τὸ εμπόριον τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐνεργεῖτο κατὰ μέρος διὰ τῆς Ἐφέσσου (β). Ὁ ἐν αὐτῇ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος κατεῖχε τὸ αὐτοῦ τῆς διαφύλαξιν, ἡ μεγίστη τράπεζα τῆς παρακαταθήσεως τῶν χρημάτων καὶ πολυτίμων πραγμάτων τῶν πλουσίων ἀνδρῶν πολλῶν τόπων. Πλήθη τῶν Ἰωνῶν συνήρχοντο εἰς τὴν Ἐφεσσον διὰ τὴν πανήγυριν τῶν Πανιώνιων (γ).

(α) Τὰ μὲν δὴ ἐν Ἰωνίᾳ θαύματα πολλά τε, καὶ οὐ πολλῶ τινι τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀποδέοντά ἐστι. (Πανσ. βιβλ. Ζ'. Κ. 5.)

(β) Ἐμπόριον οὕτω μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου (Στράβ. 642.)

(γ) Πανήγυρις δὲ συνετελεῖται κατ' ἔτος. Ἐθεῖ δὲ τινι οἱ νέοι φιλοκαλοῦσι μάστιγας, περὶ τὰς ἐνταῦθα εὐωχίας λαμπρυνόμενοι, (Στράβ. 646.)

Ἡ ΣΜΥΡΝΗ. Ἐφεσσὸς κατὰ πρῶτον ὀνομασθεῖσα, ἔκειτο εἰς τὴν καταλληλοτέραν διὰ τὸ εμπόριον τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης θέσιν, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς εὐρυχωροτάτου λιμένος. Ὑποκίμνησε καὶ προώδευσε. Οἱ Κολοφῶνιοι ἀπέβαλον ἀπὸ τῆς Σμύρνης τοὺς Αἰολεῖς, καὶ κατέστησαν αὐτὴν Ἰωνικὴν πόλιν· ὁ πρῶτος τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Ἰωνῶν νικῆσας εἰς τὰ Ὀλύμπια τῆς Πελοποννήσου ὑπῆρξεν ὁ Σμυρναῖος Ὀνομαστός (δ). Οἱ Λυδοὶ πολλάκις ἐπολέμησαν καὶ ἔδωκαν τὴν Σμύρνην, ἐν δὲ τῷ Ζ' αἰῶνι π. Χ. ὁ πατήρ τοῦ Κροίσου, ὁ βασιλεὺς Ἀλιάττης ἐκυρίευσεν καὶ ἔδωκε τὴν Σμύρνην, ὥστε οἱ Σμυρναῖοι ἐπὶ 400 ἔτη ἔζον διαμερισμένοι εἰς κώμας (ε).

Ἡ νέα Σμύρνη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου κτισθεῖσα (ς) κατεστάθη ἐμπορικὴ πόλις, διεκοσμήθη λαμπρῶς, καὶ ὑπερέβαλε πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἰωνίας.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ εμπόριον τὸν λόγον φέροντες εὐχαριστοῦμεθα νὰ μνημονεύσωμεν τὸν Ἀριστοτέλην, καθ' ὃν ἡ ἀνταλλαγή, ἣν οἱ ἄνθρωποι πράττουσι δίδοντες καὶ λαμβάνοντες τὸ πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν ἐπιζητούμενον πρᾶγμα, εἶνε κυρίως ἡ μεταβλητικὴ χρῆσις τῶν πραγμάτων. Ὑστερον ὅμως διὰ τῆς πληθύνσεως τῶν κατοίκων καὶ τῆς χρήσεως τοῦ νομίσματος, ἀνεφάνη ἐν εἶδος χρηματιστικῆς τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα, οὗτινος ὁ πρῶτος καὶ κύριος σκοπὸς ὑπῆρξε τὸ χρηματικὸν κέρδος.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ εμπόριον ἦτον ἀπλοῦν, τοῦ καιροῦ δὲ προϊόντος κατεστή τέχνη, διὰ τῆς πρακτικῆς σχηματιζομένη καὶ πάντοτε ἀρρωδῶσα πόθεν καὶ τοῦ ἐπιτύχῃ πλείονα χρηματικῇ

(δ) Τρίτη ὀλυμπιάδι καὶ εἰκοστῇ πυγμῆς ἄθλα ἀπέδωσαν. Ὀνομαστός δὲ ἐνίκησεν ἐκ Σμύρνης. (Πανσ. βιβλ. Ε'. Κ. 8.)

(ε) Λυδοὶν δὲ κατασπασάντων τὴν Σμύρναν περὶ 400 ἔτη διετέλεσεν οἰκουμένη κωμηδόν. (Στράβ. 646.)

(ς) Ὁ Πανσανίας καὶ ὁ ῥήτωρ Ἀριστομένης ἀναφέρουσι τὸν Ἀλέξανδρον ὡς οἰκιστὴν τῆς Σμύρνης· ἀφοῦ ἡ πόλις αὕτη κατεσκάφη ὑπὸ τῶν Λυδῶν, δὲν ἀνηγέρθη καὶ δὲν συνοικίσθη πλέον οὔτε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κροίσου, οὔτε ἐπὶ τῆς Περσικῆς δυναστείας, οὔτε ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἰωνίας μετὰ τὰς νίκας καὶ τὴν συνθήκην τοῦ Κίμωνος.

Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἰδὼν τὰ προτερήματα τῆς θέσεως τῆς παλαιᾶς Σμύρνης συνεβούλευσε τοὺς Σμυρναῖους νὰ ἀνεγείρῃσιν τὴν Σμύρνην καὶ νὰ συνοικίσωσιν. Ἐρωτηθέντων δὲ περὶ τούτου τῶν Σμυρναίων τὸ ἐν Κολοφῶνι Μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος Κλάρου, ἀντήχησε τὸ Μαντεῖον τοῦτο τὴν φωνὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰπών· «Τρισμύκαιρες ἐκεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται, οἱ Πάγον οἰκήσουσι πύργῳ ἱεροῖο Μέλτος.»

Ἡ ἀπόφασις λοιπὸν τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Σμύρνης ἐγένετο ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ μετὰ τὸν χρησμὸν τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος ἤρξατο ὁ συνοικισμός.

Ὁ Ἀντίγονος ὅμως καὶ ὁ Λυσίμαχος μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔκτισαν τὴν πόλιν, ὡς λέγει ὁ Στράβων, ἥτοι ἐτελείεσαν καὶ ἐκτέμησαν αὐτήν. «Λυδοὶν δὲ κατασπασάντων τὴν Σμύρνην, περὶ 400 ἔτη διετέλεσεν οἰκουμένη κωμηδόν. Εἶτα ἀνήγειρεν αὐτὴν Ἀντίγονος καὶ μετὰ ταῦτα Λυσίμαχος, καὶ νῦν ἐστὶ καλλίστη πασῶν. Ἔστι δ' ἡ ρυμοτομία διάφορος ἐπ' εὐθειῶν εἰς δύναμιν, καὶ αἱ ὁδοὶ λιθόστρωτοι, στοαὶ τε μεγάλαι τετράγωνοι, ἐπίπεδοι καὶ ὑπερῶοι. Ἔστι δὲ καὶ βιβλιοθήκη, καὶ τὸ Ὀμήρειον, στοὰ τετράγωνος, ἔχουσα νεῶν Ὀμήρου καὶ ἑξάκων.» (Στράβ. 646.)

κέρδη. Τὸ εμπόριον καὶ ἡ ἐμπορικὴ τέχνη ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς προόδου τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν γνώσεων τῶν κοινωνιῶν, καὶ τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων τόπων καὶ ἐθνῶν.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἐμπορίου εἶνε ἡ διήγησις τῆς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καταστάσεως αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ εἰδικὴ αὕτη ἱστορία ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀφοῦ δέ, κατ' αὐτόν, διάφορα ὑπῆρξαν περὶ ἐμπορίου νομοθετικὰ καὶ πολιτικὰ συστήματα, ἀφ' οὗ διάφοροι καὶ πολλὰ γινώμει προσήχθησαν εἰς συζήτησιν περὶ ἐμπορίου, φρονῶ ὅτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ

πρέπει νὰ ᾔνε ἀκριβὲς διὰ νὰ προκύβῃ ἡ πειραματικὴ τῆς θεωρίας ἀποδείξεις καὶ ὑποστήριξεις.

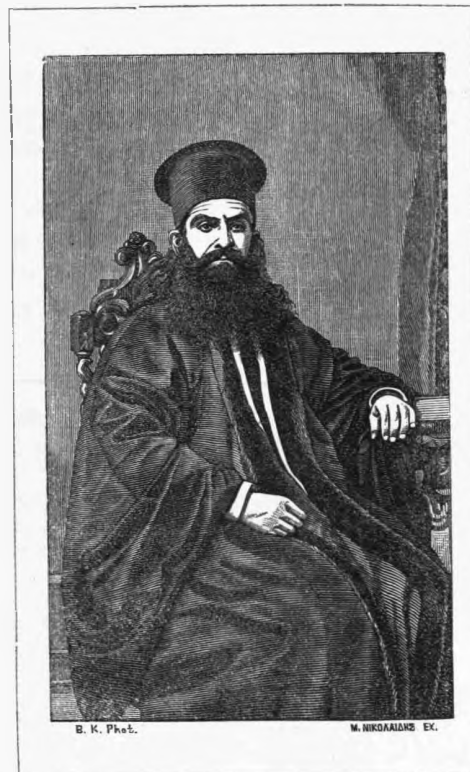
Τοιαύτην ἐννοῶ τὴν σφαιρὰν τῆς ἐμπορικῆς ἱστορίας καὶ τοιοῦτον θέλω ἀκολουθήσει σύστημα, εἰς τὰς περὶ τοῦ ἐμπορίου ἐφεξῆς διατριβάς μου.

Ὁ ἐντιμὸς πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ὁ Ἐλικῶν ἐν Σμύρνῃ, κ. Α. Δ. Πέζαρος, παρακαλεῖται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνάρθρωσιν τῆς παρούσης διατριβῆς, εἰς μίαν τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐντίμου σώματος, ὡς ἐλάχιστον τεκμήριον ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ.

Κωνσ. Ι. Ξάνθη, ἐπίτιμον μέλος.

Ο ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης Δέρκων Νεόφυτος, τὴν πατρίδα Ἡπειρώτης, ἐγεννήθη περὶ τὰ 1820 ἐν χωρίῳ Σταυροσταθμῷ τῆς Παλαιᾶς Πωγωνιανῆς. Φρονεῦντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Μεσολόγγιον κατὰ τὰ 1823, ἔμεινε παρὰ τῇ χήρᾳ Μητρὶ αὐτοῦ Σουλτάνῃ μέχρι τοῦ 1829, ὁπότε παρέλαβεν αὐτὸν ὁ τότε ἀρχιερεὺς Δρυϊνουπόλεως κύριος Ἰωακείμ ὁ Χίος, ὁ μετὰ ταῦτα Ἰωαννίνων, ἀκολουθῶν Κυζίκου καὶ τέλος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Διάκονον κατὰ τὰ 1838 εἰς Ἰωάννιναν ἐν τῇ ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀρχιμανδρείου. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1842 ὡς ἀγγράμματός ὢν ἀπῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπὸ Κων)λεως χάριν σπουδῆς. Κατὰ δὲ τὸ 1844 μετεκλήθη παρὰ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐν Χαλκῇ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ διεκπεραιώσας τὴν σειράν τῶν μαθημάτων ἐξῆλθε τελειοδιδάκτος μετὰ τοῦ τακτικοῦ διπλώματος κατὰ τὸ 1849ον ἔτος. Ἀπεστάλη δὲ παρὰ τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δρύστρας ἐξαρχικῶς. Ἐκείθεν ἐπανελθὼν ἀπεστάλη εἰς Κύζικον παρὰ τοῦ Γέροντός του, διαμείνας ἐκεῖσε ὡς ἐπίτροπος Ἀρχιερατικῆς μέχρι μεσοῦντος τοῦ

Ο ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ.

1855, ὁπότε Πατριαρχεῦντος Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας προσεκληθῇ εἰς Κων)λιν ὡς Μέγας Πρωτοσύγκελλος. Κατὰ δὲ τὸ 1856 μεσοῦντος Ἀπριλίου προσεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μητροπόλεως Χίου. Φθίνοντος δὲ τοῦ 1860ου ἔτους μετέθεσεν αὐτὸν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, πατριαρχεῦντος τοῦ Γέροντός του Κυρίου Ἰωακείμ, εἰς τὴν Μητρόπολιν Κατάνδρειας. Κατὰ τὸ 1864ον ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας προσεκληθῇ εἰς Κων)λιν ὡς μέλος Συνδικίου. Κατὰ δὲ τὸ 1865ον μεσοῦντος Μαρτίου προσεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μητροπόλεως Δέρκων. Κατὰ τὸ παρελθὼν ἔτος 1870 ἐξελέγη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ

διώκουσαν καὶ μηδὲ φαντασθεῖσάν ποτε τὸ παράπαν ἀναβῆναι τὸν περίπτωτον θρόνον τῶν Κυρίλλων καὶ Ἀθανασίων, ἅμα δὲ καὶ βαθύως συγκινηθέντος τὴν ψυχὴν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς περὶ ἐμοῦ καὶ χριστιανικοῖς αἰσθήμασι καὶ φρονήμασι τοῦ ὁρθοδόξου αὐτοῦ πληρώματος, ἐφ' οἷς καὶ εὐγνωμονῶν ἐγκαρδίως ἀδυνατῶ διὰ λόγων παραστήσαι τὰς εὐχαριστίας μου· χεῖρας δὲ αἱρῶν ὑπὲρ αὐτοῦ οὐ παύσομαι ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν ταπειναῖς μου δεήσεσι. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν γενομένην μοι κλήσιν εἰς τὴν τοῦ ἀγιωτάτου τούτου θρόνου διαδοχὴν, εἰς ἣν καὶ ἡ υἱική Αὐτῆς ἀγάπη, ὑπὸ διαθέσεως εὐμενοῦς καὶ ἐπ' ἐλπίσι χρησταῖς προτρέπει με, ταύτην ἐγὼ θεωρῶν οὐ μόνον ἀνωτέραν τῶν δυνάμεών μου.

ἀλλὰ καὶ ἀντικειμένην πρὸς τὰς ἀρχάς τοῦ βίου μου, οὐδὲν δύναμαι ἀποδεχθῆναι, ἀλλ' ἀποποιῶμαι τέλει οὐχ' ὅπως συνειδώς τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν μὴ ἰκανοῦσαν πρὸς τὸ μέγα καὶ βαρὺ φορτίον μῆτε ὀαρροῦσαν μετὰ τοσοῦτον σάλον κατορθώσασθαι τὴν ποθυμένην γαλήνην ἣς χρῆζει ὁ πολυπαθὴς οὗτος θρόνος, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀνεχόμενος στερεθῆναι τοῦ ἀγαπητοῦ μοι ποιμνίου, τοῦ παρὰ Θεοῦ ἐμπιστευθέντος μοι, μεθ' οὗ εὐχόμεαι καὶ ἐπιποθῶ συζῆσαι διὰ βίου, ἀλλως τε καὶ αἰτίαν ἔχων προφανεστέραν καὶ ἀναπόφευκτον τὸ ἀκαταλλήλῳ τοῦ τῆς Αἰγύπτου κλίματος πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς υγείας μου. Τοῦτο σπεύδω γνωστοποιῆσαι θετικῶς τε καὶ ὀριστικῶς τῇ τε περιποθῇ μοι Εὐγενείᾳ Τῆς καὶ δι' αὐτῆς ταῖς ἐντίμοις ἐρρορευτικαῖς ἐπιτροπαῖς καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν αὐτοῖς χριστιανοῖς, εὐχόμενος ἐκ μέσης ψυχῆς ὅπως ὁ δοτὴρ τῶν φώτων ἀναδείξῃ τὸν ἐπαξίως ποιμανοῦντα τὸν εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον ἐκείνον λαὸν πρὸς δόξαν τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Περαιῶν εὐχαριστῶν αὐτῇ διὰ τὰ εὐλκρινῆ πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα καὶ ἀποδίδων αὐτῇ ἀπὸ καρδίας τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον διὰ τὴν Χριστιανικὴν αὐτῆς προθυμίαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἀγιοτάτου αὐτοῦ Πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου.

Τῇ 3 Μαρτίου 1870 Κωνσταντινουπόλει.

Ἀφ' ἧς δὲ ἐποχῆς ἐξῆλθε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐξεφώνησε πολλοὺς λόγους ἐν τε τῇ Κυρίῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτοῦ. Δὲν νομίζομεν ὅμως ὅτι διεφύλαξεν αὐτοὺς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἔχων τινὰ εὐχέρειαν ὠμίλει πάντοτε προχείρως, σκοπὸν ἔχων τὴν διδασκαλίαν καὶ οὐχὶ τὴν ἐπίδειξιν ὥς ἐκ τούτου δὲ φρονοῦμεν ὅτι ὀλίγους τινὰς γραφῇ διεφύλαξεν

ΠΕΡΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Τὸ ἐμπόριον τοῦ πετρελαίου ἔλαβε μεγίστην ἐπέκτασιν, καὶ ἐν τούτοις ὀλίγοις γινώσκουσι τὰ κατ' αὐτό. Ἰδοὺ τί περὶ τούτου ἀναγινώσκουμεν ἐν τῷ Ἡμερολόγιῳ τοῦ Καναδᾶ τοῦ 1871.

«Τὸ πετρέλαιον ἐξάγεται ἐν τῷ μεσημέρινῳ μέρει τῆς Ἐπαρχίας Ὀντάριο. Ἡ παραγωγή αὐτοῦ εἶνε μεγίστη καὶ φαίνεται ἀνεξάντλητος. Τὰ πρῶτα φρέατα ἀνωρύχθησαν ἐν Oil Springs ἐν τῇ κομητείᾳ Λάμβτον, τῷ 1862. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1863 ἐξήγαγον πλείονα τῶν 4,000 γαλλόνων (15, 140, 000 λίτρας). Ἀνεκάλυψαν τὸ μεταλλικὸν τοῦτο ὑγρὸν καὶ εἰς τὰ ἔτερα μέρη.

»Κυρίως πετρέλαιον ἐξάγεται ἐν Bothwell, κομητεία Κέντ, ἐν Πετσίλῃ, κομητεία Λάμβτον. Τῷ 1867 ἀνῶρυξαν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας 130 φρέατα, ἀπέστειλαν 120,000 βαρέλια καὶ ἀπεθῆκεσαν διὰ τὴν μέλλουσαν χρῆσιν 200,000 βαρελίων. Τῷ 1868 παρήγαγον καθ' ἑβδομάδα περὶ τὰς 4,000 βαρέλλια, ἤτοι 200,000 κατ' ἔτος.

»Τὸ πετρέλαιον τοῦτο κατὰ πρῶτον εἰσάγεται δυσκόλως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς ἕνεκα τῆς ἀποφορᾶς τοῦ ἀντ' αὐτοῦ δ' ἐμποτῖματὸ τοῦ ἀμερικανικοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦ ταχέως εὗρον τρόπον τοῦ καθαρίζειν τὸ πετρέλαιον τοῦ Καναδᾶ. Ἐπειδὴ δὲ φωτίζει καλλίον

τοῦ ἀμερικανικοῦ, καὶ ἀφ' ἐτέρου εἶνε ἥττον ἐκείνου εὐφλόγιστον, προσδοκᾶται μεῖζων αὐτοῦ ἐπέκτασις».

Εἰς τὰ ἀνωτέρω προστίθουσιν ἡ «Σφαῖρα τοῦ Λονδίνου» ὅτι ἡ πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ πετρελαίου δαπάνη εἶνε ἀσήμεντος παραβαλλομένη πρὸς τὰς χρηματικὰς δαπάνας καὶ τὰς ἀνθρωπίνους θυσίας, αἵτινες καταβάλλονται διὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ὧν ἡ πώλησις δὲν καλύπτει πάντοτε τὰς δαπάνας. Διὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ πετρελαίου ἀπαιτοῦνται ὀλίγαι μόνον ἐκαστοῦντες λίθων στερελινῶν. Ἀπαξ τοῦ πετρελαίου ἀνακαλυπτομένου, τὰ μόνα πρὸς ἐξαγωγήν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα ἔξοδα εἶνε τὸ νὰ ἐξάγεται ὡς ἐξάγεται τὸ ὕδωρ ἐκ φρέατος. Πραγματικῶς, τὸ ὑγρὸν τοῦτο πολλὰκις ἀναδύει μετὰ τσαύτης ἐντάσεως, ὥστε ἅμα ὡς ἀνορυθῇ τὸ φρέαρ, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτοῦ μεθ' ὁρμῆς τσαύτης, ὥστε καταπλημμυρεῖ τὰ πέριξ.

Τὸ περιεργότερον εἶνε ὅτι τὸ πετρέλαιον ἀνακαλύπτεται πάντοτε ἐγγύτατα τοῦ πλωτοῦ ποταμοῦ Σαιν Κλαίρ, μετὰ τῶν λιμνῶν Χουρὼν καὶ Ἐριέ, ὅπου μεγάλως διευκολύνει τὴν ἐξαγωγήν αὐτοῦ. Εὐρίσκεται ἐν τῷ κέντρῳ τῶν σιδηροδρόμων, καὶ δι' ὧν μεταφέρεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῶν φρεάτων εἰς τὸν σιδηροδρόμον, αἱ δ' ἀμαξοστοιχίαι λαμβάνουσι τὸ πετρέλαιον ὡς ἄλλαχθ' λαμβάνουσι τὸ ὕδωρ. (Νεολόγος).

ΙΝΔΙΚΗ ΟΡΧΗΣΙΣ.

Ἡ σοβαρότης τῶν αὐτοχθόνων Ἰνδῶν δὲν συγχωρεῖ αὐτοῖς τὴν ὀρχησιν· ἀλλ' ἔταν ἐπιθυμήσωσι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀναψύξεως, ὑποχρεοῦσι νεάνιδας ἄς πληρόνους 500—1000 ρούπια τὴν ἐσπέραν. Οἱ δὲ λαμπροὶ καὶ φαινοὶ οὗτοι ἀστέρες εὐρίσκονται ἰδίως ἐν ταῖς αὐαῖς τῶν ἡγεμόνων τῶν Βορείων Ἰνδιῶν, ἔνθα συνήθως δίδονται τοιαῦται ὀρχήσεις. Αἱ κόραι αὗται, ὧν ἡ ἡλικία θάνατι ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ μέχρι τοῦ τριακαστοῦ ἔτους, εἰσι συνήθως σμικραὶ τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ὠραῖαι τὸ πρόσωπον καὶ εὐπλαστοὶ τὰ μέλη. Ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν συνίσταται ἐξ εὐρέων μεταξωτῶν ἀναξυρίδων, ἐκ λευκοῦ φορέματος, ὁμοιάζοντος μὲ τὴν παρ' ἡμῖν φουστανέλαν καὶ πεποικιλμένου χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς κοσμημάσι, καὶ ἐκ κομφῶ πέπλου, ὃν ρίπτουσι χαριέντως ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῶν.

Ὁ ρυθμὸς τῆς ὀρχήσεως αὐτῶν ἐστὶ μονότονος καὶ οὐχὶ λίαν εὐχάριστος· ἐνίοτε ὅμως καθίσταται χαρίεις καὶ πρωτότυπος, ἰδίως ὅτε πολλὰι κόραι ἀποτελοῦσι χορόν. Τότε αἱ κινήσεις αὐτῶν εἰσὶν εὐάρεστοι καὶ οἱ βραχίονες αὐτῶν ἀνυψοῦνται μετὰ θάρρους καὶ χάριτος. Ἐνώπιον ὅμως τῶν ξένων δὲν δεκνύουσι τσαύτην ἐλευθεριότητα πρὸ τινος χρόνου ἐν τινι τῶν Ἰνδικῶν τούτων διασκεδάσεων παρευρέθησαν καὶ τινες Ἀγγλοὶ, οἵτινες ἰσχυμένοι ἐπισθεν τῶν αὐτοχθόνων, θεώρουν τὰς κινήσεις τῶν ὀρχουμένων νεανίδων θελγθέντες δ' ἐξ αὐτῶν, ἠγέρθησαν αἰφνης καὶ λαβόντες αὐτάς ἐκ τῶν χειρῶν ἐπειράθησαν νὰ συγχωρεύσῃσι τὸ βάλς· ἀλλ' αἱ πτωχαὶ νεάνιδες τοσοῦτον ἐταράχθησαν ἐκ τῆς ἀδιακρισίας ταύτης τῶν ξένων, ὥστε καταπεσοῦσαι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ οδύρωνται, μέχρις οὗ οἱ Εὐρωπαῖοι χορευταὶ ὑπεχώρησαν ἀπέναντι τῆς Ἰνδικῆς ταύτης ἐθιμοταξίας.

Η ΕΝ ΘΑΛΑΣΣΗ ΕΚΦΟΡΑ.

Ἐθίμον ἐν γένει ἐπιχρατεῖ παρὰ τοῖς ναυτικαῖς νὰ ἐνταριάζηται ὁ πυλὼν ἐν τινι πλοίῳ ἀποθανόντων ναύτης ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὅταν τοῦτο ᾖνε δυνατόν· ἀλλ' ἐν τῷ πλοίῳ εὐρίσκεται ἐν τῇ θαλάσσῃ ἡ ἐξω ἐχθρικὴς τινος παραλίας, ἐφ' ἧς ἀπόβας καθίσταται ἀδύνατος, τότε συνήθως ἡ ἐκφορὰ τελεῖται ὡς ἐξῆς. Ἀμα ἐκπνεύσῃ ὁ νεκρὸς, ράπτεται ἐντὸς αἰώρας (κλίνης κρεμαστής), καὶ ἀκολουθῶς τίθεται μετὰ τῶν πυροβόλων ἐπὶ τοῦ καταπτερώματος, μέχρις οὗ γείνη ἡ ἐκφορὰ αὐτοῦ, ἥτις συνήθως τελεῖται τὴν ὕστεραίαν. Ἀμα δ' ἡγήσῃ ὁ πρὸς τὴν τελευτὴν ταύτην κώδων, πᾶσα ἐργασία ἐν τῷ πλοίῳ καταπαύει πρὸς καιρὸν, καὶ τρεῖς λέμβοι προβαίνουσιν ὀλίγον ἀπὸ τοῦ πλοίου μέχρις οὗ φθάσωσιν εἰς ὠρισμένην ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, ὅτε σχηματίζουσιν ἡμικύκλιον, καὶ ὁ ἱερεὺς τελεῖ τὰ τῆς κηδείας. Ἐν μὲν τῇ μιᾷ τῶν λέμβων τούτων εἰσὶν ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ἱερεὺς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ νεκρὸς, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ οἱ φίλοι τοῦ ἀποθανόντος ναῦται, οἵτινες παρίστανται ὡς θρηνητῆρες. Ἀμα δ' ὁ ἱερεὺς ἀποπερατώσῃ τὴν προσευχὴν, ὁ νεκρὸς, ἐφ' οὗ εἰσι προσδεδεμένοι σφαῖραι βαρύνουσαι 136 λίτρας, ρίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ καταβυθίζεται. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς τελετῆς αἱ σφαιραὶ καταστρέλλονται καὶ αἱ λέμβοι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ πλοῖον καθ' ἣν τάξιν ἐγκατέλειπον αὐτό.

ΟΣΦΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΚΟΗ.

Πτωχὸς τις νέος, καμινοκαθάρτης τὸ ἐπάγγελμα, μὴ ἔχων ἀρκατὰ χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ γεῦμά του, ἐστῆθη ἀπέναντι μαγειρείου τινὸς καὶ ἐρρόρα μὲ τὴν μύτην τοῦ τὰς γλυκείας ὀσμᾶς, τὰς ὁποίας ἀνέδιδον τὰ διάφορα φαγητά. Ὁ κύριος τοῦ μαγειρείου τῷ εἶπε πολλὰκις ν' ἀνχωρήσῃ, ἀλλ' ἐκείνος προσεποιεῖτο τὸν κωρόν. Ἐπὶ τέλους ὁ μάγειρος ἐξῆλθε καὶ τῷ ἐξήγει ἐπιμῶνας τὴν ἡμίσειαν τιμὴν ἐνὸς γεύματος, λέγων ὅτι, ἐπειδὴ ἐτράχη μὲ τὴν ὁσμὴν τῶν φαγητῶν σου, ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ. Ὁ πτωχὸς νέος εἶπεν ὅτι μῆτε ἐδύνατο μῆτε ἤθελε νὰ πληρώσῃ καὶ ὅτι ἤθελε προσκαλέσει τὸν πρῶτον διαβάτην ν' ἀποφανθῇ ἂν ἡ αἴτησις αὐτῇ δὲν ἦτο καὶ ἄλογος καὶ ἀδικος. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀτυνομικὸς τις ὑπάλληλος συνέβη νὰ διαβῇ ἐκεῖθεν καὶ ἡ ὑπόθεσις ἀνεφέρθη πρὸς αὐτόν, ὅστις ἀποκλιθεὶς πρὸς τὸν νέον καμινοκαθάρτην, εἶπε «κύριε, ἐπειδὴ μὲ τὴν ὁσμὴν τῶν φαγητῶν τοῦ ἀνθρώπου τούτου εὐχαρίστησες καὶ ἐχόρτασες τὴν μύτην σου, ὃ ἐστὶ τὸ ὄργανον μιᾶς τῶν πέντε αἰσθήσεών σου, τῆς ὀσφρήσεως, δίκαιον καὶ ὀρθὸν εἶνε νὰ εὐχαριστήσῃς καὶ νὰ χορτάσῃς καὶ σὺ μίαν ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις ἐκείνου. Πόσα χρήματα ἔχεις;» — «Ὅλος μου ὁ πλοῦτος εἶνε δύο μόνα γρόσια, κύριε, καὶ μὲ αὐτὰ πρέπει ν' ἀγοράσω ψωμί.— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ ἀτυνομικὸς ὑπάλληλος· βάλε τα ἀνάμιστα εἰς τὰς δύο πλάμας σου καὶ κροτάλιζε τα δυνατά.— Ὁ νέος ἐπράξε κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ ἀνωτέρου του· ὁ δὲ ἀτυνομικὸς ὑπάλληλος στραφείς πρὸς τὸν μάγειρον, εἶπε: τόρα νομίζω, κύριε, εἶσθε πολὺ καλὰ πληρωμένοι. Ἡ ὁσμὴ τῶν φαγητῶν σου ἐχόρτασε τὴν ὀσφρῆσιν τοῦ καμινοκαθάρτου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἥχος τῶν χρημάτων ἐκείνου ἐχόρτασε καὶ εὐχαρίστησε τὴν ἀκοὴν τὴν ἰδικήν σου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφάνη δικαία εἰς πάντας, ὅσοι τὴν ἤκουσαν.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

1. Ὁ Μαλέρβος εἶχεν υἱόν, τὸν ὁποῖον περιπαθῶς ὑπερηγάπα. Τοῦ υἱοῦ φονευθέντος ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ εὐγενοῦς τινος εὐπατρίδου, ὁ πατὴρ ἤθελε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατόν του, ἀλλὰ πάντες οἱ φίλοι τὸν ἐσυμβούλευον ὅτι ἦτον ἀνάρμοστον νὰ μονομαχήσῃ εἰς ἡλικίαν ἐβδομήκοντα ἐτῶν, ἐνῷ ὁ ἀντίπαλός του μόλις εἶχεν εἴκοσι δύο ἔτη. «Ἀφετέ με,» εἶπε, «δὲν θὰ ἐκκυβεύσω παρὰ ἓνα ὀβολὸν ἐναντίον μιᾶς πιστόλας!»

2. Ὅτε ὁ Saint Autaire ἐπαρουσιάσθη ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὁ Βουαλῶ ἠγαντιόνετο ζωηρῶς. Πλὴν ἔκαμε τοὺς ὠραιότερους στίχους, εἶπε τις τῶν παρόντων.—Πολὺ καλὰ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Despreaux, ἀρῶ ἐπαινέετε τοὺς στίχους του, τότε κάμετέ μου τὴν τιμὴν νὰ περιφρονήσῃτε τοὺς ἰδικούς μου.

2. Μέγας τις ἄρχων ἔλεγε πρὸς τὸν Βουαλῶ, ὅτι καλλίον νὰ ἐργώριζε νὰ ξυρίζῃ, ἢ νὰ κάμῃ ποιήματα.—Πρὸς τι χρησιμεύουν τὰ ποιήματά σου; ἔλεγεν οὗτος πρὸς τὸν Βουαλῶ.—Εἰς τὸ νὰ τέρπωσι καὶ νὰ ἀναπτύσσῃσι τὰ ἔξοχα πνεύματα, ἀπήντησεν ὁ ποιητής.

Ο ΤΑΩΣ.

Ὁ Ταὼς ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμέρων ἡτῶν κατοικιδίων πτηνῶν· κατέχεται ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν καὶ διακρίνεται διὰ τῶν ἐξῆς χαράκτηρων. Ἐχει τὸ ράμφος καμπύλον καὶ κωνοειδές, λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, 18 στεγαστρίδας (tectrices) ὑψηλὰς καὶ λίαν μακράς, κεκοσμημένας διὰ ποικιλοχρῶν καὶ ὠραίων χρωμάτων, φερούσας εἰς τὰ ἄκρα κηλίδας στυλινὰς καὶ στρογγύλας ὡς ὀφθαλμούς. Ὁ Ταὼς ἀναπτύσσων τὴν οὐράν του σχηματίζει ὠρεῖον πτερότροχον.

Πλεῖστα ἀξιοπερίεργα ἀναφέρει ὁ Βουφὼν περὶ τοῦ γένους τῶν ταῶν, ἐκ τῶν ὁποίων σημειοῦμεν τινὰ. Ἐὰν ἡ ἀρχὴ καὶ ἐξουσία ἐνέκειτο εἰς τὴν ὠραιότητα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἰσχύϊν καὶ εἰς τὴν ρώμην, λέγει ὁ μέγας οὗτος φυσιοδίφης, ἀνταντιρρητικῶς ὁ ταὼς ἤθελεν εἶσθαι ὁ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν· τοσοῦτον ἡ φύσις ἐχρηγήσεν εἰς αὐτὸν θαυμάως τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἐχει ἀνάστημα καὶ στήσιν μεγαλοπρεπῆ, εἶνε ὑπερήφανος εἰς τὰς κινήσεις του καὶ εὐγενὴς εἰς τὴν μορφήν του. Ἡ ἀναλογία τοῦ σώματός του εἶνε κομφή· ἐνὶ λόγῳ ὁ ταὼς εἶνε τὸ εὐκίνητότερον, ὠραιότερον καὶ κομψότερον τῶν πτηνῶν. Ἡ κεφαλὴ του κοσμεῖται διὰ λόφου κινήτου, κεκοσμημένου μὲ τὰ ὠραιότερα χρώματα· ἀνυψοῖται δ' αὐτὸν κομφῶς, χωρὶς νὰ ἀισθανθῇ οὐδὲν βάρος ἐπὶ τῆς κορυφῆς του. Τὸ ἀπαράμιλλον καὶ θαυμασιὸν πτέρωμά του ἐκμαγεύει τοὺς ὀφθαλμούς, φέρον τὰ σπανιότερα καὶ πλουσιώτερα τῶν ὠραιότερων ἀνθῶν χρώματα, τὰ ἀντανακλῶντα τὴν στυλινότητα τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ λάμψιν τῆς Ἰριδός. Ἡ φύσις οὐχὶ μόνον συνήνωσε πάντα τὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅπως τελειοποιήσῃ τὸ ἀριστοτέλεσμα τῆς μεγαλοπρεπειᾶς της, ἀλλ' ἀκόμη διὰ τῆς ἀπαράμιλλου γραφίδος της ἀνέμιξεν, ἐποικίλωσεν, ἐχρωμάτισε καὶ ἀνέλευσεν αὐτὰ καὶ ἐσχημάτισεν ἀπαράμιλλον εἶκόνα, ἐν ἣ διὰ τῆς ἀναμιξεως τῶν

ζοφερωτέρων χρωμάτων και της ποικιλίας δίδει λάμψιν τσού-
τον υπερτάτην, ὥστε ἀδυνατεῖ ἡ γλῶσσα νὰ περιγράψῃ αὐτήν.

Ἐν τούτοις εἶνε ἀξιολύπητον ἡ τσαούτη ωραιότης καὶ κομψό-
της νὰ ἀσχημίζεται καὶ νὰ ἦνε ἀντίθετος πρὸς τοὺς ἰσχνούς καὶ
ἀμάρρους πό-
δας του καὶ
πρὸς τὴν λίαν
δυσάρεστον
εἰσὶν του.

Ἐν τῇ ἀ-
γρία καταστρά-
σει, τὸ πτε-
ρωμα τοῦ ταῶ
εἶνε λαμπρό-
τερον ἀκόμη,
ἢ εἰς τὴν ἡμε-
ρον· τὸ κυ-
νοῦν χρώμα,
διὰ τοῦ οὐοῦ
στολίζεται ὁ
λαϊμός του, ἐ-
πεκτείνεται
μέχρι τῆς ρά-
χεως ἐν τῷ
μέσῳ ὀμμά-
των πρασίνου
κεχρυσωμέ-
νου.

Ὁ θήλυς
ταῶς δὲν φέ-
ρει τὸν ὠραίον
στολισμὸν τοῦ
ἄρρενος· γυν-
νὰ δὲ κατ' ἐ-
τος 8—12
ὥα, τῶν ὀπι-
ων ἡ ἐκκλά-
σις διαρκεῖ ἀ-
πὸ 27—30
ἡμερῶν. Τὰ
μικρὰ ὀνομά-
ζονται ταῶν-
νιχ.

Τὰ περὶ
αὐτὰ σήμα-
τίζουσι τὴν οὐ-
ραν τοῦ ταῶ,
πίπτουσι περὶ
τὰ τέλη τοῦ Ἰ-
ουλίου, καὶ ἀ-
ναρῶνται κα-
τὰ τὴν ἀνοι-
ξιν εἰς τὴν
περσορρύνειν
ταύτην, ὁ τα-

ῶς δὲ καὶ μονήρη θέσιν, σιωπᾷ. δὲν φουσκώνει πλέον καὶ εὐρίσκειται
εἰς μελαγχολικὴν κατάστασιν. Τὰ ἦθη τῶν ταῶν εἶνε τὰ αὐτὰ
μὲ τὰ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν. Τρέφεται μὲ σπόρους διαφόρων
εἰδῶν ἢ συνήθως διαρκεῖα τῆς ζωῆς του εἶνε 25 ἔτη περίπου.

Ὁ οἰκιακὸς ταῶς διαφέρει τοῦ ἀγρίου, διότι φέρει περισσεύ-

ρας ποικιλίας εἰς τὰ χρώματά του, τὰ ὁποῖα εἰσι φαιά, λευκά,
μαύρα, πράσινα, κυανὰ, κίτρινα κτλ. Δύω εἶδη ταῶν διακρί-
νονται, ὁ λευκὸς ταῶς καὶ ὁ ποικιλόχρους· διακρίνεται ἐπίσης
καὶ ἐν ἄλλο εἶδος ταῶν, τὸ τῆς Ἰαπωνίας, τὸ ὅποιον φέρει

ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς του λόφον
ἐν εἶδει στά-
χους.

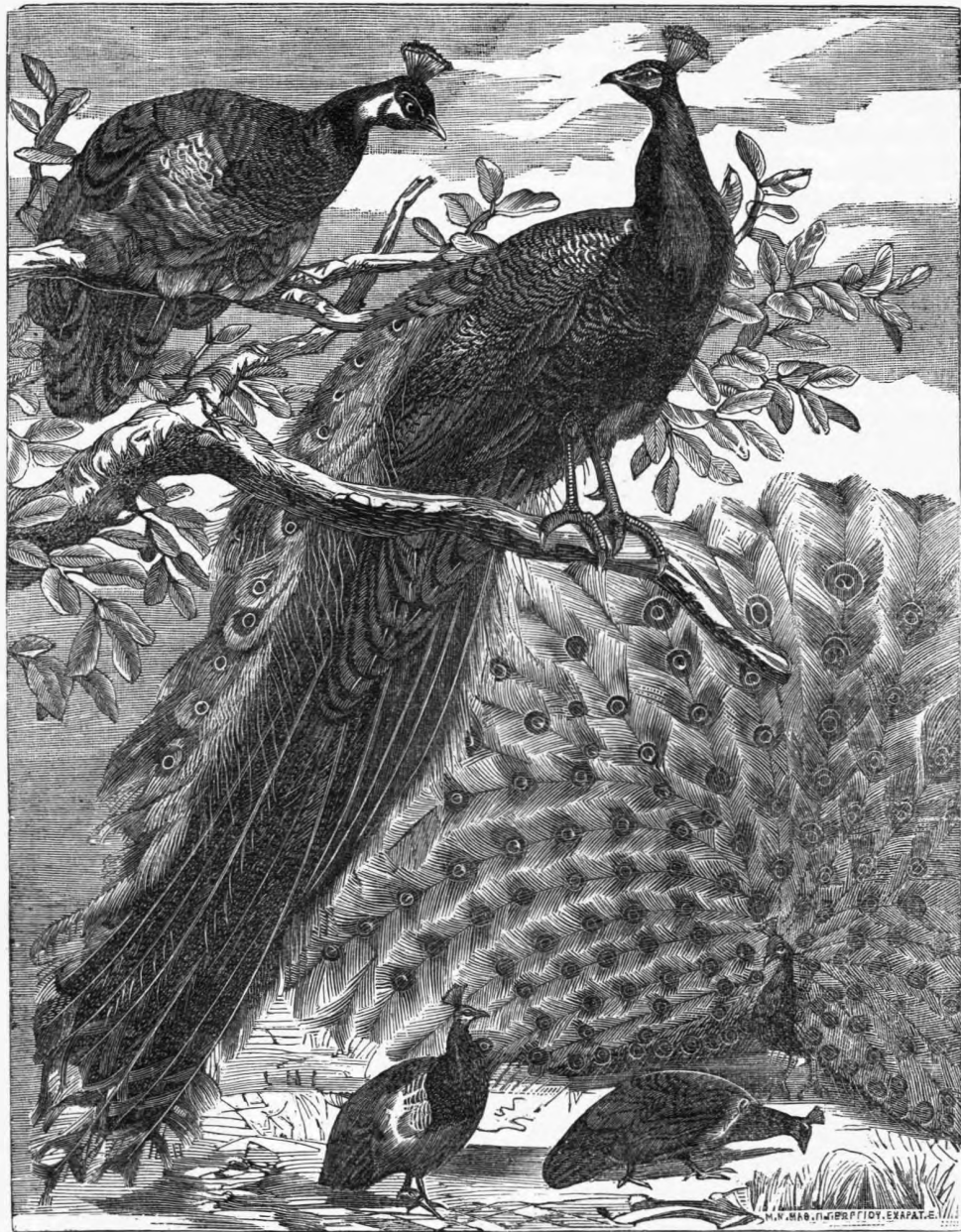
Ὁ ταῶς
κατὰ πλείους
ὀρνιθολόγους
εἶνε ὁ τύπος
μικρᾶς τινος
οἰκογενείας,
ἥτις ἐμπερι-
έχει, ἐκτός
τοῦ κυρίως
ταῶ, τὸν Μέ-
ναυλον, τὸν
Ἀλεκτρονῶ-
δη, τὸν Ἀρ-
γον καὶ τὸν
Ἰνδικόν.

Λέγεται εἶ-
οἱ ταῶ μετῃ-
νέχθησαν εἰς
τὴν Εὐρώπην
ἐπὶ τῆς ἐπο-
χῆς τοῦ με-
γάλου Ἀλε-
ξάνδρου κατὰ
τὴν αὐτοῦ ἐκ-
στρατεῖαν εἰς
τὰς Ἰνδίας.
Ἦτο περίχρ-
τος εἰς τοὺς
Ρωμαίους καὶ
κατὰ τὸν με-
σαιῶνα διὰ τὸ
νόστιμον τοῦ
κρέατος ἢ
μᾶλλον διὰ
τὴν ἀξίαν του·
προσεφέρετο
δὲ εἰς τὰ λαμ-
πρότερα καὶ
πολυτελέστε-
ρα συμπόσια.
Διὰ τῶν πτε-
ρῶν του κα-
τασκευάζουσι
περίσχημα ρι-
πίδια, καὶ δι-
άφορα στολί-
δια πρὸ πάν-

Ὁ ταῶς.

των διὰ τὰς γυναῖκας.

Οἱ Ἕλληνες ποιηταὶ ἐθεώρουν τὸν ταῶν ὡς τὸ ἐννοούμενον
πηγὴν τῆς Ἥρας· τὰ κομμοῦντα τὴν οὐρὰν αὐτοῦ ὄμματι εἰσιν,
ὡς ἀναφέρουσιν οἱ μῦθοι των, τὰ τοῦ πολυομμάτου Ἀργου, ὅστις
εἶχεν ἐπιφορτισθῇ ὑπὸ τῆς θεᾶς νὰ φυλάττῃ τὴν Λάμαλιν Ἰού.

ΑΛΟΥΣΙΟΣ ΣΕΝΕΦΕΛΔΕΡΟΣ.

Ὁ Ἀλούσιος Σενεφέλδερρος, εἰς ὃν ὁ κόσμος χρωστεῖ μίαν
τῶν ὠραιωτέρων καὶ χρησιμωτέρων ἀνακαλύψεων, τὴν τῆς λιθο-
γραφίας, ἐγεννήθη ἐν Πράγῃ τῆς Βοημίας ἐν ἔτει 1771. Ὁ πα-
τήρ αὐτοῦ, διακεκριμένος τοῦ ἐν Μονάχῳ βασιλικοῦ θεάτρου
δραματικός, μὴ θέλων νὰ μετέλθῃ καὶ τὰ τέκνα του τὸ αὐτὸ
ἐπιτήδευμα, μεγάλην δεικνύοντα εἰς τοῦτο κλίσιν, ἐπέμψεν τὸν
Ἀλούσιον, δεκαπενταετῆ ὄντα, εἰς τὸ ἐν Ἰγγολστάδῃ, πόλει τῆς
Βαβαρίας, πανεπιστήμιον, ἵνα σπουδάζῃ τὰ νομικά. Ἀπολέσας
ὁμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸν πατέρα του ὁ Ἀλούσιος
ἔμεινεν ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ ὅποι-
ονδήποτε στάδιον ἤθελε· δι' ὃ καὶ
διακόψας τὰς νομικὰς αὐτοῦ σπου-
δάς, ἐπεδόθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἰς
δραμάτων σύνταξιν, εἰς τὴν καὶ δι-
αρκουσὴν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ εἶχεν
ἀσχοληθῇ.

Ἡ ὑποδοχή, ἥς ἡξιώθη μικρὸν
αὐτοῦ ἔργον, ὁ Εἰδήμων τῶν γι-
ναικῶν, εἰς τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδα-
σκαλίαν τοῦ οὐοῦ καὶ ὁ ἴδιος ἔλαβε
μέρος, ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀρ-
κετὸν τεκμήριον τῆς μελλούσης ἐπι-
τυχίας του· ὅθεν καὶ ἀπὸ τῆς στιγ-
μῆς ἐκείνης ἐνεκολπώθη τὸ διπλὸν
ἐπάγγελμα τοῦ δραματικοῦ συγγρα-
φέως καὶ τοῦ ἡθοποιῦ. Μὴ δυνά-
μενος ὁμως νὰ ἐπιτύχῃ ὡς ἠλπίζε,
θέσιν εἰς τὸ ἐν Μονάχῳ βασιλικὸν
θεᾶτρον, περιήλθε μετ' ἐταιρίας ἡθο-
ποιῶν τὰς πόλεις Νυρεμβέργην, Βαμ-
βέργην, Αὐγούσταν καὶ Ρατισβόνην.

Πλὴν ἀντὶ ἡδονῆς καὶ δόξης, ἃς
ἐπεδίωκεν, ἀπῆλθεν καὶ στερήσας εἰς
τοῦτο τῆς ζωῆς τὸ εἶδος ἀπαντή-
σας, εἶδε τέλος ὁ Ἀλούσιος τὰς
θεατρικὰς αὐτοῦ ἐλπίδας ἐφυσμένας
καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερῇ ὅλος εἰς
τὴν φιλολογίαν. Διὰ νὰ κατασταθῇ δὲ
γνωστὸς, προσεκάθησε νὰ δημοσι-
εῖσιν καὶ διὰ τοῦ τύπου τὰ ὀλίγα

αὐτοῦ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ σκηνῆς ἐδιδάχθησαν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν
ἐποχὴν ἐκείνην ὡς καὶ σήμερον, διὰ συγγραφὰ ἀρανῇ, ἀπροστά-
τευτον καὶ πρὸ πάντων πένητα, τοῦτο παρείχε πλείστας ὅσας ὡς-
κολίας. Ἐν τούτοις εὖρε βιβλιοπώλην ὑποσχόμενον ν' ἀγοράσῃ
τινὰ τῶν ἔργων του, ἀν ταῦτα ἐξετυπῶντο καθ' ὠρισμένην διο-
ρίαν. Ὅπως λοιπὸν ἐπισπεύσῃ τὴν ἐργασίαν ὁ Σενεφέλδερρος, διέ-
τριβεν ἡμέρας ὀλοκλήρους εἰς τὸ τυπογραφεῖον καὶ εἰργάζετο ὁ
ἴδιος στοιχειοθετῶν καὶ πιάζων· μ' ὅλον ὁμως αὐτοῦ τὸν ζῆλον
τούτων καὶ τὴν δραστηριότητα, ἡ ἐργασία μάλιστα δεκαπέντε ἡμέρας
μετὰ τὴν προθεσμίαν τελειώσασα ἐγένετο εἰς αὐτὸν ζημίας πρό-
ξενος, διότι τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὸν βιβλιοπώλην ἔλαβε,
σχεδὸν ἤρκεσαν ὅπως καλύψῃ τὰς δαπάνας.

«Ἄν εἶχον,» ἔλεγε μετὰ τὸ πάθημα ἐκεῖνο καὶ κατὰ τὰς στιγ-
μὰς τῆς στενοχωρίας του, «μικρὸν τι πιστήριον καὶ τινα στοιχεῖα,

ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. τεύχος ΚΕ'.

δὲν θὰ ἐξεθετόμην πλέον εἰς τοιαύτας χρονοτριβάς, οὔτε εἰς ἐξοδα
τόσον μεγάλ'· θὰ ἐπανεπαύεμην δὲ εἰς ἐμαυτὸν καὶ θὰ ἤμην
βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.» Ἡ σκέψις αὕτη ὑπῆρξε δι' αὐτὸν ἀ-
κτίς φωτός καὶ μοιρολόγι· ἠσθάνετο ὅτι μεταξὺ τῆς συλλήψεως
σχεδίου τινὸς καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ ὑπάρχει μέγα χάσμα,
ὁ Ἀλούσιος οὐδόλως ἐδειλίασεν, οὐδὲ ἐφοβήθη τὰς δυσκολίας,
αἵτινες ἴσως καὶ ἠρέθιζον αὐτὸν περισσώτερον. Τοιαύτη εἶνε πάν-
τοτε ἡ τῶν ἐφευρετῶν ἱστορία. Ἐπεθύμει λοιπὸν τὴν ἀπόκτη-
σιν μικροῦ τινος τυπογραφείου, ἀλλ' οἱ πόροι αὐτοῦ, οἱ χρηματι-
κοὶ πόροι ἦσαν μηδὲν· πλὴν ἡ δυσκολία αὕτη καὶ θλιβερά κα-
τάστασις ὑπῆρξεν ἡ πρωτίστη αἰτία τῆς ἀνακαλύψεως τῆς λιθο-

γραφίας· διότι ἂν ὁ Σενεφέλδερρος
εἶχε τὰ μέσα νὰ προμηθευθῇ μι-
κρὸν τι πιστήριον καὶ τυπογραφικὰ
στοιχεῖα, ἤθελε περιορισθῇ εἰς τὴν
ἀγορὰν τούτων ὅπως τυπὼν τὰ
συγγραμμάτα του διὰ τῆς γνωστῆς
μεθόδου.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ θαυμάσωμεν
ἀναγνωρίζοντες τὸν δάκτυλον τῆς
θεᾶς Πρόνοιας, ἥτις ἔκχευεν ὥστε
ὁ ἀνὴρ οὗτος νὰ εὕρεθῃ ἀρ' ἐνὸς μὲν
εἰς τσαούτην πενίαν, ἀρ' ἐτέρου δὲ
ἐν τῷ μέσῳ τῶν λίθων ἐκείνων, οἱ-
τινες ἐπέπρωτο νὰ γίνωσι τὰ ὄργαν-
α τῆς δόξης αὐτοῦ. (*)

Αἱ πρώται ἀπόπειραι, τὰς ὁποίας
ὁ Σενεφέλδερρος ἔκχευεν, ἵνα ἐπιτύ-
χῃ οἰκονομικὸν τινα τρόπον τυπώ-
σεως, συνίσταντο εἰς τὸ νὰ τυπὼν
λέξεις ἢ καὶ γραμμὰς ὀλοκλήρους
ἐπάνω εἰς μάλακόν τι σῶμα (ξύ-
μην) ἐν πηλοῦ ἢ ἀλεύρου καὶ γύ-
ψου, μεταχειριζόμενος τυπογραφικὰ
στοιχεῖα, καὶ ἐπὶ τοῦ εἶδους τούτου
τῆς μήτρας (καλουσίτου) νὰ χύνῃ ἰ-
σπανικὸν κηρὸν (βουλοκέρι). Διὰ τοῦ
τρόπου τούτου ἐπετύγγανε πλάκα,
αἱ ὁποῖαι ὁμως δὲν ἦσαν κατάλλη-
λοι πρὸς τύπωσιν, διότι μετὰ τὴν πα-
ραμικρὰν πίεσιν ἐθραύοντο.

Ἐγκαταλείψας τὸ σύστημα τοῦτο,

ὡς μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸ πεθυμῶμενον ἀποτέλεσμα
(ἂν καὶ λεληθότως εἶχεν ἀνακαλύψῃ τὴν στερεογραφίαν) ὁ Σε-
νεφέλδερρος ἤρχισε νὰ γυμνάζηται εἰς τὸ νὰ γράψῃ ἀνεστραμμένως
ἐπὶ χαλκίνης πλάκας, τὴν ὁποῖαν προηγουμένως ἐκάλυπτε διὰ βε-
ρενίκιου (**) χαλκογραφικοῦ, ἀκολουθῶς δὲ ἀφαιρῶν τὸ βερενί-
κειον ὅθεν ἡ γραφὴ αὐτοῦ δὲν εἶχε διέλθει, ἔχυνεν ἐπὶ τῆς πλάκας
νιτρίκον ὀξύ μετ' ὀλίγου ὕδατος μεμιγμένον, τὸ ὅποιον κατα-
τρῶγων τὸν χαλκὸν ὅπου δὲν ὑπῆρχε βερενίκειον, ἄφινε τὰ γραμ-

(*) Μόνον ἐν Βοημίᾳ εὐρίσκονται οἱ διὰ τὴν λιθογραφίαν κα-
τάλληλοι λίθοι.

(**) Βερνίκι (ἀπὸ τοῦ) «Φερενίκειον καὶ (Μακεδονικῶς) Βερε-
νίκειον καὶ Βερονίκειον, ὀνομασθὲν οὕτω χάριν τῆς γυναικὸς Πτε-
λεμαίου τοῦ Λάγρου, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ οὐοῦ ἐσκευάσθη κατὰ

ματὰ ὡς ἐξοχάς. Ταχέως ὁμως ἀναγνώρισε, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ἤθελε θυνθῆναι ἡ ἐρώτησις εἰς τὸ ποθοῦμενον τέλος, καὶ ὅτι αἱ συγκατατάξεις αὐτοῦ δοκιμαίαι ἤθελον ἀναμφιβόλως φερεῖν τὴν χαλκὴν πλάκα, εἰς τὴν θέσιν τῆς ὁποίας δυσκόλως ἐπειτα ἤθελε θυνθῆναι ἡ προμηθευθὴ ἀλλήν. Ὅθεν ἐσκέφθη νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν χαλκὸν δι' ὕλης ἐτέρας, διὰ τὰς δοκιμαίας τοῦλάχιστον.

Μεταχειρίσθη λοιπὸν πλάκας κασιτέρου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μεταλλοῦ τούτου ἡ τοῦ νικητοῦ δόξος ἐπενέργειαν ἤτο ἀνεπαίσθητος· ἀπ' ἐτέρου δὲ αἱ συνεχεῖς ἐξαλείψεις, τὰς ὁποίας ὁ Σενεφέλδερς ἤτο ἡνυχασμένος νὰ κάμνῃ, ἐφθέρων ταχέως τὴν κρίσιν (ἐλαφρότητα), τὴν ὁποίαν πρὸς τούτῳ μεταχειρίζετο. Τούτῳ δὲ ἤτο ἡ πείρα τοῦ πωλοῦ Ἀλφούσιου ὥστε καὶ ἡ δαπάνη αὐτῇ τῷ ἤτο λίαν ἐπαρκής. Ἐν στιγμῇ τοιαύτῃ σκληρὰς ἀνεχείρας ἐνεθυμήθη ὅτι εἰς τὰς ὄχλας τοῦ ποταμοῦ Ἰσάρα, παραποταμίῳ τοῦ Ἀλβίου, εἶχεν ἰδεῖ μικρὰς λευκὰς πέτρας, αἵτινες ἴσως ἤδυναντο νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν κρίσιν. Ἐλάβε λοιπὸν ἐξ αὐτῶν τινάς, τὰς ὁποίας μεταχειρισθεῖς εὔρε πρὸς τούτῳ πολὺ καταλλήλους. Τὰ τεμάχια ταῦτα ἦσαν μέρη λίθου καλχεῖμα, δηλαδὴ πλατεῖαι πέτραι ἐκ τοῦ εἶδους τῶν λευκῶν ἐκείνων λίθων, οἱ ὅποιοι ὀνομάζονται πύροι.

Ἐκ τοῦ λευκοῦ χρώματος τῶν λίθων τούτων καὶ τῆς καθαρότητος, εἰς τὴν διὰ τῆς ἐργασίας κατήντων, παρεκινήθη νὰ μεταχειρισθῇ αὐτοὺς καὶ εἰς τὰς δοκιμαίας τῆς ἀνεστραμμένης γραφῆς ἡ τοῦ ἀνεστραμμένου χαράχματος, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ὅτι ἡμέραν τινὰ ἤδυνάτο καὶ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτοὺς πρὸς τύπων, ἂν καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἡδυνάτο νὰ προμηθευθῇ πλάκας ἐξ αὐτῶν 0,50 πρὸς 15 πύρους, εἰς εὐτελεστάτην τιμὴν. Οἱ λίθοι λοιπὸν ἀντικατέστησαν τὰς μεταλλίνας πλάκας εἰς τὰς δοκιμαίας. Ὁ Σενεφέλδερς κατεσκεύασε βερενίκειον βάσιν ἔχον κηρὸν, σαπῶνιν καὶ ἔλαιον τερεβενθίνης· ἤλειψε μὲ τὸ βερενίκειον τούτῳ τὸν λίθον, ἀφοῦ καλῶς πρῶτον ἐκαθάριζεν αὐτὸν, ἀφῆκε ἀκλούθως τὸ βερενίκειον ὅπως καὶ ἀπὸ τῶν χαλκῶν, καὶ ἔχυνεν ἐπ' αὐτοῦ νικητὸν ὀξὺ διὰ νὰ κατατρώγῃ τὰ γυμνά μέρη τοῦ λίθου. Μετὰ ταῦτα ἐτύπωνε, μεταχειριζόμενος πιστήριον χαλκογραφικὸν καὶ μελάνην ἐκ λιγελίου καὶ ἐλαχίστης δόσεως ταρταρίου. Ἀκλούθως ἐσπόγγιζε τὴν πλάκα δι' ὕδατος ἐμπεριέχοντος πότασσαν καὶ ἄλας κοινόν. Ἐνεκα ὁμως τῆς ἀτελείας τῶν μέσων, τῆς ἀνικανότητος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ τυπῶναι καὶ πρὸ πάντων τῶν πολλῶν πόρων τῶν λίθων, οἵτινες ἀτελῶς καθαρίζονται εὐκόλως ἐρρυπαίνοντο ἀπὸ τῆς μελάνης, ἡ ἐπιτυχία ἐφαίνετο λίαν ἐλλειπής. Τοιαύτῃ ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τῆς λιθογραφίας περίοδος ἀπὸ τὸ 1791 — 1796, καθ' ἣν ὁ Ἀλφούσιος κατετίβη εἰς ἀγόνους δοκιμαίας καὶ διηνεχεῖς στερήσεις.

Τέλος ἡμέραν τινὰ τοῦ Ἰουλίου 1796 ὁ Σενεφέλδερς ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του νὰ λάβῃ σημείωσιν τῶν ἀσποροῦντων, τὰ ὅποια ἡ πλυντρία ἐμελλε νὰ λάβῃ. Ἐν τῇ ὥς ἐκ τῶν πρῶτων, ὡς λέγουσι, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ὁ Εὐστάθιος λέγει ὅτι εἰς τὸν κηρὸν τοῦ ὀνομάζετο κοινῶς «Βερονίκη» τὸ «Ἠλεκτρον», καὶ ἄλλους βερονίχας ἐλέγετο τῶν αἰγέρων τὸ κομμῶδες. Τὸ βερονίκωμα οἱ παλαιοὶ ἔλεγον γάνωσιν ἢ γάνωμα. Σ. Δ. Β.

ἐνασχολήσεων αὐτοῦ ἀταξία, μὴ εὐρίσκων πρόχειρον τεμάχιον χάρτου, ἐλάβεν αὐθιγὰ καθαρισμένον τινὰ λίθον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε διὰ βερενίκειου τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν, σκοπεύων ν' ἀντιγράψῃ αὐτὴν ἐπὶ χάρτου ἅμα εὐρῇ τοιοῦτον. Ὡς δὲ χαρὰκτῆρος νὰ μὴ ἀφῇν οὐδὲν ἀπαρτήρητον ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τί ὀνομαζόμην ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου γραφὴ ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τοῦ δόξος καὶ τῆς διαβάσεως τῆς τυπογραφικῆς μελάνης. Μεγάλῃ βεβαίως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς αὐτοῦ ἰδόντος ὅτι ἐπου ὑπῆρχε βερενίκειον ἐκεῖ καὶ ἐμελανόετο ὁ λίθος· ἐπου δὲ δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον ἡ ὡς ἐκ τοῦ δόξος ὑγρότης προσέφυλτε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ μελανώματος. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀνεκαλύφθη ἡ λιθογραφία, ὁ δὲ Σενεφέλδερς ἐγκαταλείψας τὴν μηχανικὴν τύπων κατέγινετο εἰς τὴν χημικὴν.

Μετὰ δύο ἐτῶν δοκιμαίας εὔρε φίλον τινα, συντάκτην μουσικῶν, τὸν Κ. Γλεισενρον· συνεταιρίσθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ τυπώσωσι, διὰ τῆς νέας τέχνης ταύτης, τεμάχια μουσικῆς μεταχειριζόμενοι· ἄλλοτε μὲν πιστήριον χαλκογραφικόν, ἄλλοτε δὲ τυπογραφικόν. Τεμάχια τετράγωνα σανίδος καλυμμένα διὰ μαλλίνου ὑφάσματος ἐγρησίμευσαν πρὸς μελάνωμα· εἶνε δὲ θαυμασμοῦ ἄξιον πῶς διὰ τοιοῦτων ἀτελῶν καὶ ἀμόρφων ἐργαλείων ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτύχωσι τοσοῦτον καθαρόν καὶ ὁμοιόμορφον τύπων, οἷον βλέπομεν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὰ πρῶτα λόγου ἄξια ἔργα τὰ ἐξεληθόνα ἐκ τῶν πιστηρίων τῆς λιθογραφίας εἶνε δώδεκα ἄσματα συνοδευόμενα ὑπὸ κλειδοκυμβάλου καὶ δύο συμφωνίαι αὐλοῦ. Τὰ ἔργα ταῦτα ἔγιναν αἰτία νὰ ἐμφυχωθῇ ἡ νέα αὕτη τέχνη.

Μὴ σκοπεύοντες νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησιν τῆς τέχνης ταύτης, οὔτε περὶ τῶν πιστηρίων τὰ ὅποια ἀκλούθως ὁ ἐφευρετὴς αὐτῆς κατεσκεύασεν, οὔτε περὶ τῶν περιοδεῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους τῆς Εὐρώπης πόλεις (συσταίνοντες λιθογραφεῖα ὅπου ἡδυνάτο), οὔτε περὶ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοῦ τε καὶ ἄλλων ἀνακαλύψεων ποιοῦμεν κατὰ τὸ παρὸν λόγον.

Ὁ Σενεφέλδερς ὑπῆρξε κατὰ πολὺ εὐτυχέστερος τοῦ Ἰωάννου Γουτεμβέργιου (ἐφευρετοῦ τῆς τυπογραφίας) καὶ ἄλλων εὐεργετικῶν καὶ ἀναξιοπαθουσάντων ἀνδρῶν, διότι οὐχὶ ὡς ἐκεῖνος μόνον μετὰ θάνατον ἐτιμήθη, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἀπῆλυσεν ἐμφυχωσέως καὶ τιμῶν θὰ κατέλιπε δὲ κλοσσιανὴν περιουσίαν, ἂν δὲν παρρησιάζετο τὰ χεῖρα, ἂν δὲν ἐξώδευεν αὐτὰ ὡς καὶ τὸν κηρὸν ἀδιαιρέτως. Ὁ φιλόμοστος τῆς Βαυαρίας βασιλεὺς εἶχεν αὐτὸν διὰ πολλὰς τιμὰς· διέταξε νὰ κατασκευασθῇ ἡ προτομή του καὶ νὰ τεθῇ παρὰ ταῖς τῶν τεχνιτῶν τῶν τιμησάντων τὸ κράτος του, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τιμητικὴν σύνταξιν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀνήγαγε μασσωλεῖον. Ἡ Ἀκαδημία τοῦ Μονάχου, ἥτις κατὰ τὸ 1798 ἀντήμειψεν αὐτὸν διὰ τοῦ εὐτελοῦς ποσοῦ τῶν 25 φλωρινίων, τὸν ἐτίμησε μετὰ ταῦτα διὰ μεταλλίου χρυσοῦ. Οἱ ἡγεμόνες τῆς Αὐστρίας, Σαξωνίας, Ρωσσίας καὶ Ἀγγλίας ἐπεμψαν εἰς αὐτὸν δακτυλίους καὶ μεταλλία τιμητικά.

Ζήσας οὕτως ἐν τιμαῖς κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη, πέλος τὴν 26 φεβρουαρίου 1834 ἐξεμέτησε τὸ ζῆν ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν ἀφοῦ ὀλίγον πρὸ τοῦ θανά-

του τοῦ ἔλασε τὴν ὄρασιν. Ὡς μόνον δὲ κληρονομίαν εἰς τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, τὸν ὅποιον ἐκ τῆς πρώτης του συζύγου ἐγέννησεν, ἀφῆκε τὸ ὄνομα του!

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ τῆς λιθογραφίας ἐφευρετὴς, ἀνὴρ ἀγαθός, εὐαίσθητος καὶ ἀπλοῦς, μὲ νοῦν ἐφευρετικὸν καὶ ζωηρὰν φαντασίαν· ἐφθασεν εἰς τιμὰς καὶ δόξαν διὰ τῆς ταπεινότητος, διὰ τῶν στερήσεων. Ἐκέρδησε τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ δραστηριότητος καὶ φιλοπονίας, καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς λαμπρὸν παράδειγμα εἰς τοὺς φιλοδόξους, ἐνθυμίζων αὐτοῖς ὅτι ἐνὸς μὲν, νέος ὢν, ἐπεδίωκεν ἡδονὴν καὶ δόξαν, ἐθερίζεν ἀγῆριαν καὶ ἀδοξίαν· ἀφ' οὗτο ὁμως, ταπεινωθεὶς, ἐξίτηι νὰ ἐρώσῃ εἰς οἰκονομικὸν τι καὶ πρακτικὸν μέσον, ἤρχισε νὰ γίνεταί μέγας. «Ὁ ὕψων ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινὸς ἐαυτὸν ὑψωθήσεται» εἶπε τὸ Θεῖον στόμα· ἡ δὲ πείρα καθ' ἑκάστην ἐπιβεβαίωσι τὸ οὐράνιον τοῦτο καὶ αἰώνιον λόγιον.

Δ. Ζαχαρίας.

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ ΕΝ ΒΑΖΕΛΛΗ.

(Ἐπεισόδιον τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου.)

Ἐκμα περιηγήσεις, εἶδα ἀρκετὰ ἐρείπια, τὰ ὅποια ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ ἡ καταστρεπτικὴ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου παρήγαγεν. Ἐρείπια πύργων, μοναστηρίων, χωρίων, καὶ πόλεων ἀκόμη... Ἀλλὰ τρομερώτερον καὶ πενθημιότερον θέαμα οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἀκόμη δὲν ἀπήντησαν πώποτε... Οἱμοὶ, τὰ ἐρείπια τῆς Βαζέλλης!!! τῆς ἀνθρώπου ἐκείνης κωμολόγως, ἐνθα συνέβησαν τὰ τρομερώτερα καὶ τραγικώτερα ἐπεισόδια τῆς μάχης τοῦ Σεδάν.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο ζοφερός, ἡ σελήνη ἔρριπτε τὰς φαινὰς αὐτῆς ἀκτῖνας, ὅτε ἐπεσκέφθη τὰ ἐρείπια ταῦτα.

Φρίκην ἐμπνέουσιν εἰς τὸ βλέμμα ἐνὸς περιηγητοῦ! Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὸ ἔλεεινόν ἐκεῖνο θέαμα· ἔθεν καθεῖθεν βλέπει τις καρδιαγῶν σωρούς ἐρειπίων. Φεῦ! οἰκία καταρειπωμένη, τοῖχος κρημνισμένος καὶ κατεστραμμένος ὑπὸ τοῦ παμφάνου πυρός! νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται εἰς ἀρχαίαν τινὰ πόλιν κεραυνοβλήθεισαν ὑπὸ τῆς θείας ἐκδικήσεως! ὦ πόλεμα! πόλεμα! ὅποια φρικώδη καὶ τρομερὰ ἀποτελέσματα παρέχεις! ὅποια ἀνθρώπινα θύματα ἐπιτίπτουν ὑπὸ τὴν παμφάνου σου μάχαιραν! Εἰς τὴν θέαν τῶν ἐρειπίων τούτων μωροὶ διαλογισμοὶ διήρχοντο τὴν διάνοιάν μου· οἱμοὶ! ἐνεθυμήθη ὅτι ἔξω ποτὲ εἰς τὰ ἔρημα ταῦτα μέρη δύο χιλιάδες ψυχῶν εἰρηνικῶν, φιλοπόνων καὶ τιμίων, καὶ σήμερον πανταχοῦ βασιλεὺς μονοτονία καὶ μελαγχολία! Καθ' ἣν στιγμὴν σὰς γράφω τὰς γραμμὰς ταύτας, μόλις ὑπάρχει τὸ ἐν τρίτον τῶν κατοίκων! Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες ἔπεσον ὑπὸ τὴν μάχαιραν, διότι οἱ πλείστοι ἔγιναν ὀλοκαύτωμα τοῦ πυρός!..

Ἐπεθύμουν νὰ φύγω ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ πένθους καὶ τῆς θείας ὀργῆς, ὅτε ἐνεθυμήθη ὅτι εἰς παραπλήσιόν τι χωρίον ἔζη γράψαι τις ὑπερεκατοντούτις καὶ ἐν βρέφος μόλις δέκα μηνῶν, οἱ μόνοι ἐπιζήσαντες ἀπὸ μίαν οἰκογένειαν συγκειμένην ἐξ ἑνδεκα ψυχῶν!..

Μοὶ ἐπρότειναν νὰ με δειγνύσωσι παρ' αὐτῇ τῇ γράφῃ, ἥτις ὀνομάζεται θηρεσία. Διευθύνθη πρὸς αὐτὴν μεγίστην ἐντύπωσιν καὶ

θάμβος μ' ἐπροξένησεν ὁ τρόπος τῆς διηγήσεώς της καὶ τὸ μελαγχολικὸν ὕψος της. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀρηγηθῶ κατὰ λέξιν, εἰ μοὶ εἶπεν ἡ δὲ περιλήψις αὐτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς.

«Ἐξῶν, εἶπε, μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ μου, ἀνύμρου ἔτι, μετὰ τῶν δύο υἱῶν μου καὶ τῶν δύο θυγατέρων μου, τῆς μιᾶς χήρας, τῆς ἄλλης ὑπάνδρου, καὶ μετὰ τεσσάρων μικρῶν ἀνηλίκων. Ἀρκετὰ πλούσιοι δὲν ἤμεθα· πλὴν ἤμεθα εὐτυχεῖς, διότι ἡ οἰκία ἀνῆκεν εἰς ἡμᾶς, ἐποριζόμεθα τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ διήγουμεν βίον εἰρηνικὸν καὶ εὐδαίμονα.

«Οἱμοὶ! ἡ 30 Αὐγούστου 1870, ἀποφράς ἡμέρα! οἱ γάλλοι καὶ οἱ Πρώσοι ἐπροχώρουν πρὸς τὰ μέρη μας· μολόντοτο εἶχονμεν εἰσέτι μικρὰν τινα ἐλπίδα, διότι ἠλπίζαμεν ὅτι θὰ συμκρουσθῶσιν ἐπὶ τῶν ὕψωματων μας.

«Φεῦ! τὴν ἐπαύριον ἡ μάχη ἤρχισεν· ἡ γῆ ἔτρεμεν ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ ὁ ἀὴρ ἀντήχει ἀπὸ τὰς γοεράς φωνάς μας. Τέλος περὶ τὸ ἐσπέρας εἶδομεν θέαμα φρικτόν· τοὺς Γάλλους καταδιωκομένους ὑπὸ τῶν Πρώσων καὶ ἐρχομένους πρὸς τὰ μέρη μας, εἰς τοὺς κήπους μας, εἰς τὰς ἐδούς· καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς οἰκίας μας εἰσέδουν, διασπείροντες πανταχόσε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον.

«Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ ἀδελφός μου, ὅστις ὑπηρέτησε παρὰ τῷ Ναπολέοντι Α', οἱ δύο υἱοὶ μου καὶ ὁ γαμβρός μου, οἵτινες ἦσαν καταγεγραμμένοι εἰς τὴν ἐθνοφυλακίαν, προητοιμασθῆσαν εἰς ἀμυναν κατὰ τὴν προέλευσιν τοῦ ἐχθροῦ· ἐγὼ δὲ πάντοτε τοὺς ἐνεθάρρουν... οἱμοὶ! τὸ πᾶν τετέλεστο! πλέον δι' ἡμᾶς! μόλις οἱ Βαυαροὶ καὶ οἱ Πρώσοι εἶδον ὅτι εἰς τὸν στρατὸν εὐρίσκοντο καὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Βαζέλλης, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπέπεσαν ὡς αἰμοβόροι λύκοι ἐφ' ἡμῶν! Ἡ Βαζέλλα ἀπώλετο! Ὅποια σκληρὰ τύχη! ὅποια φρικτὴν ἐκδίκησιν ἔκαμαν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀθώους, ὡς καὶ ἐκεῖνους ἀκόμη οἵτινες ἐπολέμησαν! Φεῦ! ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω τὴν φρίκην, τὴν ὅποιαν τότε ἠσθάνην· εἶθε νὰ ἀπέθνησκον μετὰ τῶν ἄλλων! διότι ὅταν ἐνθυμηθῶ τὸ τρομερὸν τοῦτο δράμα, τὰ μέλη μου κάμπτονται καὶ αἰσθάνομαι τὰς φρένας μου νὰ σαλεύωσι. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ὡς κεραυνὸς ἐπιπτεν ἡ μάχαιρα τοῦ ἐχθροῦ· τὰ ὄντα ἐκεῖνα δὲν ἦσαν ἀνθρώποι· ἦσαν τίγρεις αἰμοδιψεῖς. Πλείστοι ἀπὸ τὸν φόβον τῶν ἐκρύφθησαν εἰς τὰ ὑπόγεια, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἔλαβον θάνατον ἐπώδυνον, διότι μὴ δυνάμενοι οἱ ἐχθροὶ νὰ τοὺς συλλάβωσι ζῶντας, ἀπεφάσισαν νὰ καύσωσιν ἢ νὰ κατακερματίσωσιν αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν των! Φεῦ! οὐχὶ μόνον ἡ κωμολόγος εὐρέθη περιτοχισμένη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ φύγῃ τις ἀπὸ τῆς θείας ταύτης ὀργῆς ἦτο ἀδύνατον· ὅλα αἱ οἰκίαι σχεδὸν ἐγένοντο παρ' ἀνάλωμα τοῦ πυρός! οἱμοὶ! πῶς ἠδυνήθη νὰ ἐνθυμηθῶ ταῦτα καὶ νὰ μὴ παραφρονήσω! ὦ! ὅποια σκληρὰ ἀναμνήσεις! Φαντάσθητι, κύριε, ἀπὸ τὰ δέκα τέκνα καὶ βρέφη ὅπου εἶχον τί μοὶ ἔμεινεν! ὦχ! ἀλλοίμονον! ὁ μικρὸς καὶ χαριεὺς οὗτος ἀγγελοῦ, ἡ μικρά μου Λουκία, τὴν ὅποιαν βλέπετε ἐπὶ τῆς κοιτίδος ταύτης! Καὶ τὸ βρέφος τοῦτο πῶς ἐσώθη; ἐκ θαύματος! πῶς ἠδυνήθη νὰ δραπέτευσω ἐκ τῆς θείας ἐκείνης ὀργῆς; Ἀκούσατε.

«Ἐξῆλθον πρὸς στιγμὴν ἀπὸ τὸ ὑπάγειον, ἐνθα εἶχονμεν καταφύγει· ἐπεθύμουν νὰ μάθω τί συνέβαινον. Ἐδραμον ἀμέσως εἰς μικρὸν

τινά θαλάμω, ἔνθα εὐρίσκειτο εἰς σταυρὸς καὶ μία εἰκών. Ἐπεστὶ γονυκλινῆς πρὸ τοῦ ἐσταυρωμένου καὶ ἐδεόμην ἐνθέρμως! Αἰφνης ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, καλοῦσαν με.

«Ἦλθε πρὸς ἐμὲ μὲ ἦθος ἀποπεπληγμένον, μὲ τὸ πνευρόβλον εἰς χεῖρας, φεῦ! εἶχε δίκαιον ὁ τάλας! τὰ δύο μου τέκνα ἔπесον οἰκτρῶς αἱματόφυρτα πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ! Ἡ οἰκία μας περιεστοιχεῖτο ἀπὸ τὰς φλόγας. Μοὶ ἔλεγε «φύγετε, φύγετε ἀμέσως ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ κήπου.» Τότε ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Ἰουλία (οὕτω, ὠνομάζοντο αἱ δύο μου θυγατέρες) ἐγένοντο ἀφαντοί, ὁδηγούμεναι ἀπὸ τὴν θεῖαν Πρόνοιαν! Νὰ φύγητε καὶ σεῖς ἀμέσως καὶ σεῖς! τῷ εἶπον ἄλλ' ἐκεῖνος «ἡμῶν τὸ κατῆκον ἀπαιτεῖ νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸν κίνδυνον! Ὑγίαινε! σὲ ἀποχαιρετῶ, φιλητὴ μου ἀδελφὴ!» ἐπρόσθεσε μετὰ φωνῆς συγκοιμμένης καὶ ἐναγκαλιζόμενός με, «εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ ἐπανιδωμεν ἀλλήλους» εἶπε καὶ μὲ ὤθησεν ἔκτός.

«Ὁμοι! ἀπερίγραπτος εἶνε ἡ καταστροφὴ ἐκείνη! πανταχοῦ ἠκούοντο κύποι πυροβόλων, ὁ ἀὴρ ἀντήγει ἀπὸ τὰς γοεῖς κραυγὰς τῶν δυστυχῶν, οἴμοι! οἴμοι! οἴμοι! πῦρ καὶ μάχαιρα πανταχοῦ ἤστραπτον!

«Ὅτε εὐρέθην περικυκλωμένη ἀπὸ τὰ φλόγας, δὲν ἐγνώριζον ποῦ ἔτρεχον! αἰφνης εὐρέθην πρὸ σωροῦ τινὸς πτωμάτων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐκάστης ἡλικίας, ἀπάντων σχεδὸν αἱματοφύρων καὶ ἐκτάδην κειμένων! οἴμοι! τὸ πρῶτον πῶμα, τὸ ὅποιον ἀπῆντησαν οἱ ὀφθαλμοί μου ἦτο τῆς θυγατρὸς μου! φρίκη μὲ καταλμυβάνει, κύριε, ἔταν ἀναμνησθῶ τὴν τρομερὰν ἐκείνην στιγμήν. Κατ' ἀρχὰς μὲ κατέλαβε τρομερὰ σκοτοδινίασις, ἀπελιθώθην· εἶθε νὰ ἀπέθνησκον ἐκείνην τὴν στιγμήν! Πλὴν ἔχι, ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ ἐπιζήσω ἀκόμη, διότι εἰς τὰς νεκρὰς ἀγκάλας τῆς ταλαίνης θυγατρὸς μου ἔκειτο ζῶν ἔτι καὶ μειδιῶν ὡς ἄγγελος τὸ δύστηνον τοῦτο βρέφος. Ὁ ἄγγελος οὗτος τὸν ὅποιον βλέπεις ἐπὶ τῆς κοιτίδος ταύτης! Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀγνοῶ τί μοὶ συνέβη! ἤμην μᾶλλον νεκρὰ ἢ ζῶσα ἤρπαξα μετ' ἀπογνώσεως τὸ ἄθωον βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ἔτρεχον ἐν ἀπελπισίᾳ διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, ἄνευ τύψεως συνεδότης, τέλος ἀπῆντησα οἰκίαν τινὰ... εἰσῆλθον, καὶ αὕτη εἶνε ἡ οἰκία εἰς τὴν ὅποιαν μὲ βλέπετε!

«Ἐμαθα τέλος, ὅτι ἔμεινα μόνη εἰς τὸν κόσμον μετὰ τοῦ ἀγγέλου τούτου, μὲ τὴν μικρὰν μου Λουκίαν», εἶπε δείξασά μοι εἰς τὴν κοιτίδα ἐν ἄθωον καὶ χαριέν βρέφος, τὸ ὅποιον μόλις εἶδον, καὶ ἐκυριεύθην ὑπὸ πικρὰς λύπης· δάκρυα πικρὰ ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

Εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμήν ἡ δύστυχος γραῖα εἶχε τὰς χεῖρας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐπνίγετο εἰς λυγμούς· οἴμοι! σκληραὶ ἀναμνήσεις κατέτρυχον ὡς γάγγραινα τὴν βαρυαλγοῦσαν καρδίαν τῆς!..

Ἀφ' οὗ ἀνέλαβεν ὀλίγον, μοὶ εἶπε..

—«Πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ ἐπιζήσω τόρα δὲν ἠξέωρα, καὶ ἐν τούτοις πρέπει νὰ ζήσω διὰ τὸν ἄγγελον τούτον, ἐνῷ τὰ μαλιστα ἐπεθύμουν νὰ συναντήσω ἐκεῖνους οἵτινες ἀναπαύονται ἡδὴ τὸν αἰώνιον ὕπνον! Ἀλλ' οἴμοι! ὑπάρχουσιν ἄρα γε οἱ τάφοι τῶν! φεῦ! θὰ ἔχω τοῦλάχιστον τὴν ἐσχάτην παραμυθίαν νὰ χύσω ἐν

δάκρυ θερμὸν ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς ζοφερᾶς καὶ ψυχρᾶς κατοικίας τῶν; (Ἐκ τοῦ Γαλ. ὑπὸ Α. Γ. Ξύδη).

Η ΔΙΑΤΡΥΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ.

Τῇ 5)17 Σεπτεμβρίου ἡ ἐπιστῆμη ἐώρτασεν ἕνα τῶν λαμπροτέρων, καταπληκτικωτέρων καὶ θαυμασιωτέρων αὐτῆς θριάμβων — τὴν διατρύπησιν τῶν Ἀλπεων. Ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τεράστια ὄρη ἄτινα χωρίζουσι τὸ Πεδεμόντιον ἀπὸ τῆς Σαβοΐας καὶ πρὸς ὧν τὴν διάδοσιν ἀπῆντο ὀκτώωρος καὶ ἐπιπονωτάτη ἀμαξεία, θὰ διέρχεται ἡ σιδηροδρομικὴ ἀμαξία ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἀνὰ μέσον ὑπώρειου σύριγγος, ἐχούσης μῆκος περὶ τὰ ὀκτὼ ἀγγλικὰ μίλια, ἥτοι δεκατρεῖς σχεδὸν χιλιάδας μέτρων! Ἐντὸς 13 ἐτῶν (αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι ἤρξαντο τῷ 1857) ἐτμήθη ὁρος, ἔχον ὕψος μὲν 3000 μέτρων, μῆκος δὲ 13,000 ἀντὶ δαπάνης 65 ἑκατομμυρίων φράγκων! Τὸ νότιον μέρος τῆς τμηθείσης σύριγγος καίτοι 1291,30 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ βόρειον 132,55. Ἡ ἐκτρύπησις τῶν Ἀλπεων εἶνε ἔργον κυρίως τῶν Ἰταλῶν μηχανῶν Σομεϊλιέ, Γράνδης καὶ Γρατόνη, ἐξ ὧν ὁ τρίτος μόνον ἐπέζησεν ἵνα ἴδῃ περατούμενον τὸ κολοσσαῖον ἔργον, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἀπέθανον καταβληθέντες ὑπὸ τοῦ καμάρου. Ἡ Ἰταλία, ἥτις ἐγέννησε τὸν Κολόμβον καὶ τὸν Γαλιλέην, τὸν Σαντόριον καὶ τὸν Τορικέλλη, τὸν Γαλβάνην καὶ τὸν Βόλταν, δικαίως σεμνυνομένη συγκατατάσσει εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς καὶ τοὺς τρεῖς περιφανεῖς τούτους μηχανικούς, τοὺς ἐν μέσῳ ἀπείρων δυσχερειῶν καὶ κωλυμάτων κατορθώσαντας ὅ τι ἄλλοτε ἐνομίζετο ὑπερέφελος φαντασιοκοπία. Ὅτε ἤρξαντο αἱ ἐργασίαι τῆς διατρήσεως τοῦ Mont-Cenis ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς φωτεινῆς διανοίας τοῦ κόμητος Καβούρ, πόσα δὲν ἐρρέθησαν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀμύχανου καὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐπιχειρήσεως; Ἐρρέθη ὅτι αἱ εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ φοβεροῦ ὄρους ἐπιπολῶνται ἀόρατοι λίμναι θὰ κατέκλυζον, ὡς κύματα πόντου, πᾶν τὸ προστυχόν· ἐρρέθη ὅτι τὰ αὐτῶν διακτώμενα ἄγρια θηρία θὰ κατεσπάρττον τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς μηχανικούς· ἐρρέθη ἐπὶ τέλους, ὅτι, καὶ προϊόντος τοῦ ἔργου, ἡ ὡς ἐκ τῆς μὴ εἰσχωρήσεως τοῦ ἀέρος θερμοκρασία τῆς σύριγγος θὰ ἀπέβαινε ἐλευθέρως εἰς τοὺς διαβάτας, οἵτινες διέτρεχον κίνδυνον νὰ τακῶσιν ὑπὸ τοῦ υπερβολικοῦ καύσωνος. Ἀπαντα ταῦτα τὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ρωμαντικὰ προσκόμματα ἤρθησαν ἐκ τοῦ μέσου, τῇ δὲ 5)17 Σεπτεμβρίου οἱ Ἰταλοί καὶ οἱ Γάλλοι ἐτέλεσαν τὰ ἐγκαίνια τῆς σιδηροδρομικῆς σύριγγος, διαβάντες αὐτὴν ἐντὸς 20 λεπτῶν. Εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαίνιων παρὴν ἄπειρον πλῆθος, προεξάρχοντων τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Διάφοροι ἐξεφωνήθησαν λόγοι ὑπὲρ τῆς εὐημερίας ἀμφοτέρων τῶν ἐθνῶν· ὁ ὑπουργὸς Σέλας προέπινεν ὑπὲρ τῆς Γαλλίας, ὁ ὑπουργὸς Λεσράνχ ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, ὁ δὲ Λεσέψ ὠμίλησε διὰ μακρῶν, εἰπὼν πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι ἡ ἐκτρύπησις τῶν Ἀλπεων εἶνε συμπλήρωμα τῆς τομῆς τοῦ Σουέξ καὶ ὅτι, χάρις εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀριστουργήματα, ἕκαστος δύναται σήμερον νὰ περιέλθῃ ἅπασαν τὴν ὑψηλίαν ἐντὸς ἑβδομήκοντα ἡμερῶν. Εἰς τὴν πανήγυριν ἐπέθηκε τέρμα συμπόσιον μεγαλοπρεπέστατον, ἐν ᾧ παρεκάθησαν περὶ τοὺς 1250 συνδαιτυμόνας.

Ἡ τράπεζα ἐστρώθη ἐπὶ τοῦ τμηθέντος ὁρους 1250 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Χάριν δὲ τῆς εὐωχίας ταύτης ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰ πενηντακισχίλια φράγκα. (Κλειώ).

ΤΟΙΕΤΟΣ 1872.

Τὸ ἔτος 1872 δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἔτος τοῦ 9. Ὑπάρχουσι δὲ πάμπολλαι πρὸς τοῦτο ἀποδείξεις, ἐξ ὧν ἐνταῦθα παραθέτομεν τὰς κυριωτέρας. Ἐὰν προσθέσῃς τοὺς δύο πρῶτους ἀριθμούς 1 καὶ 8, θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 9. Πρόσθεσις δὲ πάλιν τοὺς δύο τελευταίους 7 καὶ 2 καὶ θὰ ἔχῃς τὸ αὐτὸ ἄθροισμα 9. Πρόσθεσον τοὺς δύο πρῶτους 18 καὶ τοὺς δύο τελευταίους 72 καὶ θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 90, ἥτοι δεκάκις 9. Τούναντίον, ἀφαιρέσον τοὺς δύο πρῶτους ἀριθ. 18 ἀπὸ τοὺς δύο τελευταίους 72 καὶ θέλεις εὐρεῖ ὑπόλοιπον 54, οὗτινος οἱ χαρακτῆρες ὡς ἀπλάι μονάδες θεωροῦμεναι καὶ προσ-

τιθέμεναι δίδουσι τὸν ἀριθμὸν 9. Γράψον δὲ πάλιν τοὺς δύο ἄκρους ἀριθμούς 1 καὶ 2 ὑπὸ τοὺς δύο μέσους, τὸν πρῶτον ὑπὸ τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον, ὑπὸ τὸν δεύτερον καὶ θέλεις ἔχει ἄθροισμα 99, ἥτοι δύο 9. Πρόσθεσις ὅλους τοὺς χαρακτῆρας 1, 8, 7, 2, καὶ θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 18, τοῦ ὁποῦ οἱ χαρακτῆρες 1 καὶ 8 προστιθέμενοι ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν 9. Ἀφαιρέσον τὸν ἀριθμὸν 9 ἀπὸ τοὺς δύο πρῶτους 18 καὶ θὰ εὕρῃς ὑπόλοιπον 9. Καὶ ἐὰν ἀπὸ τοὺς δύο τελευταίους 72 ἀφαιρέσῃς τὸν ἀριθμὸν 9, θέλεις ἔχει ὑπόλοιπον 63, ἥτοι 6 + 3 = 9. Τούναντίον, πρόσθεσον τὸ 9 εἰς τὸ 72 καὶ θὰ εὕρῃς ἄθροισμα 81, ἥτοι 8 + 1 = 9. Ἐὰν τὸ ἔτος 1872 διαιρεθῇ διὰ τοῦ δευτέρου χαρακτῆρος 8, εὐρίσκεται πηλίκον 234, ἥτοι 2 + 3 + 4 = 9. Διαίρεσον πάλιν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμούς 72 διὰ τοῦ ἰδίου ἀριθμοῦ 8 καὶ θὰ εὕρῃς πηλίκον 9. Ὑπάρχουν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀποδείξεις.

Υ Π Ε Ρ Ι Δ Θ Σ.

Ο ΩΤΟΣ.

Τὸ νυκτόβιον τοῦτο ἀρπακτικὸν πτηνὸν ὀνομάζεται ἀπὸ μὲν τοὺς Γάλλους μέγας δοῦξ grand Duc, ἀπὸ δὲ τοὺς Ἑλληνας ὦτος διὰ τὰ ὡς ὦτα ἐξέχοντα ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς του περὰ. Ὁ ὦτος εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ γνωστότερα εἶδη τῶν γλαυκῶν, αἵτινες, ὡς γνωστόν, μὴ δυνάμεναι νὰ ὑποφέρωσι τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου, κοιμῶνται μὲν τὴν ἡμέραν, περιφέρονται δὲ τὴν νύκτα πρὸς ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς τῶν, πετώσας ἐλαφρότατα καὶ χωρὶς τοῦ παρμικροῦ κρότου ἢ θορύβου. Ἀν τις ἐξ αὐτῶν δὲν προφθάσῃ νὰ ὑπάρῃ εἰς τὴν φωλεάν τῆς, ἀλλὰ τὴν προλάβῃ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, τότε τὰ πτηνὰ συναθροίζονται περὶ αὐτὴν τὴν περιφρονοῦσι καὶ τὴν περιπαίζουσιν. Αἱ γλαυκαὶ ἐκτὸς τῶν μικρῶν πτηνῶν συλλαμβάνουσι καὶ μῦς καὶ σαύρας, ἅτινα κατατρώγουσιν ἀθρόα.

Τῶν γλαυκῶν ἄλλαι μὲν ἔχουσι περὰ ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ὡς οἱ ὦτοι καὶ ὀνομάζονται κερασφόροι, ἄλλαι δὲ δὲν ἔχουσι καὶ ὀνομάζονται ἀκέρατοι. Ἄλλα εἶδη αὐτῶν εἶνε ὁ βύας κοινῶς μπουφος, ὁ Σκόψ, ὁ νυκτιγόραξ καὶ ὁ ἀσκάλαφος.

Τὴν μελαγχολικὴν φωνὴν τῶν γλαυκῶν θεωροῦσιν οἱ δεισιδαίμονες ὡς κακὸν οἰωνόν. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες εἶχον τὴν γλαυκα ἀπερωμένην, εἰς τὴν Ἀθηναίαν (τὴν θεάν τῆς σοφίας), διότι αἱ βαθεῖαι μελέται γίνονται ἐν σιγῇ νυκτός.

Ὁ ὦτος.

του «λάρους καὶ ὦτους, τοὺς εὐήθεις φαιμέν» ἔλεγον οἱ παλαιοὶ Ἑλληνας, ἡ δὲ κωμῶδια σκώπτουσα τοὺς Ἀθηναίους, «ὦ μόνος ὦτος τῶν Ἑλλήνων» λέγει κατὰ τὸν Εὐστάθιον (Ὁδ. Ε'), καὶ «τοὺς ἐξαπατωμένους ραδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ ὦτους καλοῦσιν» ἀναγινώσκουμεν εἰς τὸν Ἀθηναῖον (Θ').

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀναλόγως τῶν διαφόρων εἰδῶν, εἰς τὰ ὅποια τὰ διήρουν, εἶχον καὶ διαφόρους

Ὁ ὦτος ἔχει δύο ποδῶν μῆκος καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰ βορειότατα κλίματα τρέφεται δὲ μὲ ποντικούς, ἔφεις, βατράχους, λαγωούς, νεογνά τῶν βορρῶν καὶ παντὸς εἶδους πτηνά.

Εἰς τὴν γλώσσάν μας ὑπάρχουσιν αἱ λέξεις κοινουβία καὶ μπουφος, ἀμφοτέραι σημαίνουσαι πτηνὰ νυκτόβια ἀρπακτικά. Ἡ πρώτη λέξις εἶνε πεποιημένη ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ πτηνοῦ καὶ ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἰσχύριον, ἡ δὲ δευτέρα εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι βοῦφος, ἔθεν καὶ ἡ παροιμία «βοῦφος περφοίτῃ» ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀνοήτων. Οἱ βοῦφοι εἶνε ἕως δώδεκα εἰδῶν, ἀλλὰ τὰ εἶδη ταῦτα διὰ τὴν μεταξὺ τῶν ὀλίγων διαφορὰν ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῶσιν ἀκριβῶς. Ὁ παρ' ἡμῶν μπουφος εἶνε ἡ ὁ βύας τῶν ἀρχαίων, ἢ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν φωνὴν του, ἢ ὁ ὦτος, ἢ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ σχῆμά του καὶ τὴν ἀνέκαθεν παροιμιώδη εὐήθειάν

ονομασία. Ἀπαντῶνται θθεν α.) αἱ λέξεις *γλαυξ, κίκυμος, κικυμὶς, κίκυβος, κικκίβη* (Ἀριστοφ.)· β.) *εὐκτικόραξ, ἀσκά- λαφος, αἰγυλιός, στρίγξ, σκώψ* (ὁ μικρότατος ὄλων καὶ συ- χεόμενος πολλάκις μετὰ τὴν *κουκουδάριον*), ἐλεός (κλαυτοποῦλι παρ' ἡμῶν διὰ τὸ κλαυθμηρὸν τῆς φωνῆς, βύας δὲ τῆς ἐκκλησίας *hibou d' église* ἢ βύας τῶν κωδωνοστασίων *hibou des clochers* παρὰ τοῖς Γάλλοις, διότι κρύπτεται εἰς τὰ κωδωνοστάσια τῶν ἐκ- κλησιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον), κτλ.

ΑΝΘΩΝ.

Μὴ μόνον ἐπαινέτε τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε.
(Ἰσοκράτης).
Οὐδεὶς ἐπλούτησε ταχέως, δίκαιος ὢν.
(Μένανδρος).
Ἐπιθύμει μάλλον νὰ σὲ συμβουλευώσιν ἢ νὰ σὲ ἀγαπῶσι.
(Boileau).
Ἡ δόξα δὲν μισθεύεται, ἀλλ' ἀποκτάται.
(Ι. Ζαμπέλιος).
Ἀπ' ὁμοιοσύνης τὰ μεγάλα ἔργα.
(Ἡρόδοτος).
Τῶν μὲν χρημάτων τὴν ζημίαν διορθοῦσθαι πάλιν ἐνὶ λόγον δὲ ἐκπηδήσαντα ἀπαξ ἀνακτῆσαι οὐκ ἐνι.
(Χρυσόστομος).
Ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τὰ πάντα μεταβάλλει.
(Ι. Καρασούτσας).
Φίλοις ἀτυχοῦσι καὶ εὐτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι.
(Περικλῆς).
Σοφὸς καλεῖται ὁ χρῆσιμα καὶ οὐχὶ ὁ πολλὰ γνωρίζων.
(Αἰσχύλος).
Ἄνθρωπος ὢν, μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.
(Ἰπποκράτης).
Οἱ πλείστοι τῶν φίλων ἐμοιζήσουσι πρὸς θερινὸν νέφος, ἔπει- διαλύεται εἰς τὴν μικροτέραν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα.
(Victor Hugo).
Ψυχὴ μεγάλων οὐδέποτε ὑποτάσσεται.
(Corneille).
Τὸν ὄκνηρον καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι μισοῦσιν.
(Ἡσίοδος).
Εὐτυχὴς ὁ εὐχαριστούμενος εἰς ὅσα ἔχει.
(Lehrun).
Ἀγαπήτῃ ἢ προδοσίᾳ οὐχὶ ἔμωσ καὶ οἱ προδοταί.
(Ἡρόδοτος).
Μηδέποτε δοῦλον ἡδονῆς σαυτὸν ποιεῖ.
(Ἀναξάνδριδος).
Νηστεία ἀληθὴς ἢ τῶν κακῶν ἀλλοτριώσις.
(Ἀγ. Βασίλειος).
Ὅπου ζῇ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ εὐδαιμονεῖ.
(Μάρκος Αὐρήλιος).
Ἡ σωτὴρ δὲν φέρει δῖψαν.
(Ἰπποκράτης).
Τὸ νὰ ἐπικαλεῖται τις τὰς κακὰς πράξεις ἄλλου πρὸς δικαιο-

σύνησιν τῶν ἰδικῶν του εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσπαθῇ νὰ καθα- ρισθῇ μετὰ τὴν λάσπην.

(Petit-Senn).
Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.
(Συνέσιος).
Ἄλλ' ἢ χαρὰ τῆς γῆς αὐτῆς μᾶς εἶναι στιγμιαία.
(Ἀποστολίδης).
Δεινὸν ἐστὶ μέγαρα φρονεῖν, μικρὰ πράττοντα.
(Εὐάγριος).
Ἀνδρὸς χαρὰ τὴν ἐκ λόγου γνωρίζεται· λόγος πολλάκις ἄγ- γελος διαθέσεως.
(**).
Ὁ μηδὲνα ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.
(Ἀντιφάνης).
Ἀσφαλὴς πᾶς τόπος τῷ ζῶντι μετὰ δικαιοσύνης.
(Εὐκλῆτος).
Μία ἐστὶν ἀρετὴ, τὸ ἄτοπον φεύγειν ἀεὶ.
(Προκόπιος).
Καλλίτερον νὰ διδάσκης τὸ τέκνον σου παρὰ νὰ θησαυρίζῃς δι' αὐτὸ χρήματα.
(**).

Ο ΚΟΥΚΛΟΥΤΖΑΣ.

» Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ
» ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες»
(Παῦλ. πρὸς Τιμόθ. ἐπισ. β'. κεφ. γ'. 14.)
Ἐν τῶν καλῶν καὶ ὠριανῶν τῆς καλλισύρου Σμύρνης χωρίων εἶναι καὶ ὁ Κουκλουτζᾶς, κατοικοῦμενος ἀπὸ μόνον ὀρ- θοδόξους Ἑλληνας καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν λαλοῦντας. Ἡ τερπνὴ καὶ εὐάρεστος θέα του, τὸ εὐάερτον καὶ ὑγιεινὸν αὐτοῦ κλίμα, μοι ἐνέ- πνευσεν τὸ παρὸν ποιημάτιον, τὸ ὅποιον καὶ πέμπω τῇ φίλῃ τοῦ Μέντορος διευθύνσει, ἵνα καταχωρήσῃ αὐτὸ, ἐλπίζοντα ὅτι οὐ μικρὰν παρέξει τὴν ὠφέλειαν.

Κουκλου-τσάλῃ (*), ὦ Κουκλουτζᾶ, εὐῶδες ἄνθος εἶσαι· Καὶ ὡς ὠραίος Κολοσσὸς ἐν μέσῳ πάντων κεῖσαι.
Ἀρχαῖος, ἀρχαίσιμος Ἑλληνικὴν μυρίζει· Ἀγνός, μετὰ τὴν ἀπλότητά τὴν φύσιν ὠραῖζεις.

(*) Λέξεις τουρκικῆς σημαίνουσαι τὰ εὐώδη ἄνθη. Λέγεται ἔτι παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου πάλαι ποτε ὑπάρχον ἱκαναὶ πεύκαι καὶ ἱκανὰ ἄνθη κισρινωπά, ἅτινα ἔχοντο τσαυτὴν τὴν εὐ- ωδίαν, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἐδόθη καὶ τὸ τουρκικὸν ὄνομα Κου- κλουτσάλῃ. Πρὶν ὀνομαζέσθαι Ὀπαῖον ἐκ τοῦ ὅπῃ καὶ ἦτο τὸ κα- ταφύγιον τῶν ποιμένων. Οἱ δὲ νεώτεροι ἀπέθεσαν εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα *Κορυμφάσιον* ἐκ τοῦ κορυφῆ (ἐκ τοῦ πλησίον ὄρους, Κα- λαμπάκας, κάρτα μπιάνκας, κεφαλὴν λευκήν). Εἰς αὐτὸ πάλαι ἢ Ἄρτεμις λουμένη εἰς τὰ λουτρά αὐτῆς, (τὸ χαλκα-μπουνάριον,) ἤρχετο ἐπαναπαυομένη, ἐκμαγευομένη τὸν πόντον τινὰ ἐκ τῆς μα- γευτικῆς καὶ θελκτικωτάτης αὐτοῦ θέας.

Χάριτες εἰς τὰ περίξ σου τρέχουν, ὡς κρύα βρύσις· Το πᾶν γελᾷ καὶ τέρπεται· ἢ χρυσωμένη φύσις.
Μοσχομυρίζει τὸ πρωτὶ, μετὰ βροχὴν βραχέϊαν, Νέκταρος ἐκ τοῦ στήθους τῆς πνοῆς χύνει γλυκεῖαν.

Αἰώνων μάρτυς φαίνεται ἀκλόνητος, μονάχος· Κ' ἐξέχων πάντων (*) ἴσταται μεμονωμένος βράχος.
Με ροδονένιον στέφανον τὰς χεῖράς σου ἀπλώνων, Καὶ τὰ τριγύρω σου χωρὶς φαίνεται στεφανώων.

Τί θεὰ θελξικάρδιος, τί μηχανὴ χορείαι! Πέριξ σου ἔχεις, Κουκλουτζᾶ, τῆς Σμύρνης τὰ χωρία.
Τὸ ἐν πλευρόν σου ὁ Βουζᾶς σπύδει νὰ χαϊρετῇ, Εἰς τὰ λευκὰ τοῦ χώματος καὶ εἰς τὸ Παραδείσι.

Ἀμέριμος, γαλήνιος κ' ἰσχυρὸς ἐντρυφᾷται... Εἰς τοὺς χρυσοὺς τοὺς κήπους του ἐκεῖσε ἐγκαυχᾷται Ὁ ἀνθηρὸς καὶ εὐθυμὸς Βουρσάβας μ' εὐφροσύνην Ἀναθραμμένους ἔκκαλει εἰς τὴν ἀδροφοσύνην.

Κατέχει εἰς τοὺς κόλπους του σφριγῶσαν νεολαίαν· Εἰς τὰ ἐντὸς του ἔφερε τὴν Σμύρνην ἄλλην, νέαν... Ἐκεῖσε τὸ Σεϊδίκιοι εἰς τὰς βουσκὰς του κλίνειν, Παχέας γαίας εὐφοροῦν κ' ὑδάτων χρυσταλλίνων.

Ζητεῖ ἕνα Θεόκριτον (**), βουκολικὰ νὰ ψάλλῃ... Περίκλυτος (***) (Βουρσάβας), πολίχην ἐκεῖ ἄλλῃ. Τὸ ὕδωρ τῆς νὰ πᾶσι καλεῖ τοὺς ὀδοπόρους (****) Ἐχει χαρίσματα πολλὰ! Πλὴν μένει χωρὶς πόρους...

Τὸν ἡθικὸν τῆς ἔχασε κ' ἀρχαῖον χαρακτῆρα Ἡ Λαμπηδὼν (Σηκλαρίον)· ἢ δὲ πικρά τῆς μοῖρας. Εἰς τὸν ὄμα τῆς ἔδωκε λέξιν παροϊμωδῆ... Ἐδῶθεν τὸ Ναρλίκιον μετὰ δάση τὰ μυθώδη,

Μετὰ τὴν πληθύν τῶν ρωδιῶν βαρέως φορτωμένον, Ἐκεῖ τὸ Χαζηλάριον μ' ἐλαίας κυρτωμένον Μηνύουσι τὴν ἐποχὴν τοῦ φθινοπώρου ἤδη· Δρεψάτω ὁ βουλόμενος καρπῶν ἀφθόνων εἶδη.

(*) Τῶν περίξ χωρίων.
(**) Ὁ Θεόκριτος, βουκολ. ποιητής, περὶ οὗ ὁ Μέντωρ τομ. Α'. σελ. 746 καὶ τομ. Β'. σελ. 205. 237. 278.
(***) Τόπος δ' ἐστὶν οὗτος τὰ Περίκλυτος ἐγγὺς τοῦ Σμύρ- νης, διὰ πολλοὺς τοῖς ὕδασι περιχλύζεσθαι οὕτω πως κατονομα- ζόμενος. Γεώργ. Ἀκρόπολ. ἱστορ. § νβ'. σελ. 44.
(****) Πρὶν γένῃ ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Κασαμπᾶ, ἅπαντα τὰ κινδύαντα ἐκ Σμύρνης δι' αὐτὸ τὸ μέρος προσερχόμενα, διερχόντο διὰ τῶν Περιχλύτων, ὠφελουμένων οὐκ ὀλίγων ἐξ αὐτῶν. Τῆς χάριτος ταύτης στερούνται ἤδη,

Ἄλλ' ὄλων τούτων, Κουκλουτζᾶ, Σὺ πάντων ὑπερέχων Καὶ ὑψηλὴν περιωπὴν ἐκ φύσεως κατέχων, Τὴν θέσιν σου τὴν ἐξαχον, τὴν εἰδικήν, μονήρη, Τὰ ἦθῃ σου τ' ἀρχαῖα πιστῶς σὺ διατῇ.

Κε' ἂν ἦτο τρόπος ἡ μικρὰ φωνὴ μου νὰ ἀρκέσῃ, Τὰς φίλας τὰς Σμυρναῖας μου ἤθελε προσκαλέσει Πισταὶ κ' αὐταὶ νὰ μένωσι 'ς τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν. Ἑλληνικὴν νὰ ἔχωσι ψυχὴν τε καὶ καρδίαν.
Κουκλουτζᾶ, 7βριος 1871.
ΣΟΦΙΑ ΛΑΜΠΙΣΗ: θυγάτηρ.

ΚΑΡΦΙΤΣΑ ΚΑΙ ΒΕΛΟΝΗ

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

Μία καρφίτσα καὶ μία Βελὼν ἦσαν γειτόνισσαι μέσα εἰς ἐν καλὸν ἐργοχείρου· ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ δύο ἦσαν ἀργαί, ἤρχι- σαν νὰ φιλονεικῶσιν, ὡς φιλονεικοῦν πάνποτε ὅλοι οἱ ἀργοί.
— Ἦθελαν νὰ ἡξεύρω, εἶπεν ἡ Καρφίτσα διὰ τί πρᾶγμα εἶσαι καλὴ, καὶ πῶς ἔχεις τὴν ἀπαίτησιν νὰ φαίνεσαι καὶ σὺ εἰς τὸν κόσμον χωρὶς κεφαλὴν;
— Κ' εἰς σέ, παρακαλῶ, εἰς τί χρησιμεύει ἡ κεφαλὴ, ἀπε- κρῖθι μετὰ πικρίαν ἡ Βελὼν, ἀρῶ δὲν ἔχεις ὀμμάτιον;
— Κ' εἰς τί χρησιμεύει ἐν ὀμμάτιον, ἐπανέλαβεν ἡ Καρφί- τσα, ὅταν μάλιστα ἔχῃ πάνποτε κάτι τι μέσα;
— Ἐγὼ εἶμαι δραστηριωτέρα καὶ κάμνω περισσώτεραν ἐργα- σίαν ἀπὸ σέ, εἶπεν ἡ Βελὼν.
— Ναί, πλὴν δὲν θὰ ζήσης πολὺ, ἀπεκρῖθι ἡ Καρφίτσα, διότι ἔχεις πάνποτε ῥάμμα εἰς τὸ πλευρόν σου.
— Εἶσαι κακοροϊζικὸν καὶ λιγυρμένον ὄν! εἶπεν ἡ Βελὼν.
— Καὶ σὺ εἶσαι τόσον υπερήφανος, ὥστε δὲν εἰμπορεῖς νὰ λι- γύσης χωρὶς νὰ συντρίψῃς τὴν ράχιν σου.
— Θὰ σοῦ πετάξω τὴν κεφαλὴν, ἂν μὲ προσβάλῃς ἄλλην φοράν.
— Θὰ σοῦ πετάξω τὸ ὀμμάτιον, ἂν μ' ἐγγίσῃς ἐνθυμήσου ὅτι ἡ ζωὴ σου κρέμαται ἀπὸ μίαν μόνην κλωστήν! εἶπεν ἡ Καρφίτσα.
Ἐνῶ δὲ ἐμάλλοναν, μικρὸν κοράσιον εἰσελθόν, ἐπῆρε τὴν Βε- λὼν καὶ ἤρχισε νὰ ράπτῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐσύντριψε τὸν ὀφθαλμὸν τῆς, ἐπῆρε τὴν Καρφίτσαν καὶ, δέσαν τὴν κλωστήν περὶ τὸν λαιμὸν τῆς, ἐπροσπάθησε νὰ ράψῃ. Πλὴν δὲν ἐπέραςε πολλὴ ὥρα καὶ ἐξεκόλλησε τὴν κεφαλὴν τῆς. Τότε ἔρριψε καὶ αὐτὴν εἰς τὰ σαρώματα πλησίον τῆς συντριμμένης Βελὼνης.
— Ἀξιόλογα εἶμεθα ἐδῶ, εἶπεν ἡ Βελὼν.
— Τόρα δὲν ἔχομεν πλέον νὰ φιλονεικῶμεν διὰ τίποτε, ἀπε- κρῖθι ἡ Καρφίτσα· φαίνεται ὅτι μετὰ τὴν δυστυχίαν μᾶς ἦλθε καὶ ἡ γνώσις.
— Κρίμα ὅτι δὲν μᾶς ἦλθε προηγουμένως, ἐπανέλαβεν ἡ Βελὼν! Πόσον ἐμοιζόμεν τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι φιλονεικοῦν διὰ τὰ εὐτυχήματά των ἕως οὗ τὰ χάσουν, καὶ δὲν ἐνθυμοῦνται ὅτι εἶναι ἀδελφοί, παρὰ ἀρεῶν πέσουν μαζί! εἰς τὴν λάσπην, ὡς τὸ ἐπάθα- μεν καὶ ἡμεῖς!

Μέσον δι' οὗ τις δύναται νὰ ἔχη πάντοτε εἰς τὸ θυλάκιον αὐτοῦ χρήματα.

Κατὰ χειροὺς γίνονται ἐν γένει πράγματα, ὅτι τὰ χρήματα εἶνε σπάνια. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔργον καλὸν εἶνε νὰ δείξῃ τις εἰς τοὺς ἀπόρους πῶς δύναται νὰ ἔχωσι πεπληρωμένα τὰ θυλάκιά των καὶ νὰ διδάξῃ τὸ ἀληθές μυστήριον τοῦ καρδίειν χρήματα, τὴν ἀλάνθαστον μέθοδον, δι' ἧς δύναται νὰ ἔχωσι πάντοτε πλήρη τὰ βαλάντιά των. Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν δύο ἀπολούθων κανόνων φέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο:

α.) Ἐστῶσαν ἀχώριστοι σύντροφοί σας ἡ τιμωρὴ καὶ ἡ ἐργασία.

β.) Δαπανᾶτε, φίλοι Ἀναγνώσται καὶ φίλοι Λέσβιοι, πέντε λεπτὰ ὀλιγώτερον καθ' ἑκάστην, καὶ μὴ ἐργίζετε τὸ καθαρόν κέρδος σας.

Διὰ τῶν κανόνων τούτων τὸ ἀκένωτον θυλάκιόν σας θέλει ἀρχίσει νὰ ἐξογκοῦται καὶ ποτὲ δὲν θέλετε φωνάζει ὅτι ὁ στομαχὸς σας εἶνε κενός· δὲν θέλουσι σὰς δνειδίζει οἱ δανεισταί, δὲν θέλει σὰς παγώνει ἡ γύμνασις· ὁ μὲν οὐρανὸς θέλει λάμψει ἐφ' ὑμῶν ζωηρότερος, εἰς δὲ τὴν καρδίαν σας θέλετε αἰσθάνεσθαι παλμούς εὐφροσύνης. Ἐργολοπώθητε λοιπὸν ταχέως τοὺς κανόνας τούτους καὶ ἔσεσθε εὐτυχεῖς. Ἀποσκορακίσσατε ἀπὸ τοῦ πνεύματός σας τὴν παγετώδη πνοὴν τῆς ὀλίψεως, ζήσατε ἀνεξάρτητοι· τότε θέλετε εἶσθαι ἄνθρωποι, διότι δὲν θέλετε κρύπτεται τὸ πρόσωπόν σας, ἔταν σὰς πλησιάζῃ ὁ πλούσιος. Ποτὲ ἔταν οἱ υἱοὶ τῆς τυφλῆς τύχης βαδίζουσι πλησίον σας, δὲν θέλετε αἰσθανθῇ τὴν λύπην τοῦ ὅτι εἰσθε μικροὶ ἀπέναντι αὐτῶν, διότι ἡ ἀνεξαρτησία σὺν ὀλίγῳ ἢ σὺν πολλῷ εἶνε εὐτυχῆς μοῖρα καὶ σὰς ἀποκαθιστᾷ ἰσοτίμους τοῖς ἀλαζόνοι καὶ σεμνυνομένοις ἐπὶ τῶν παρασκήμων καὶ ταινιῶν αὐτῶν. Ἐστὲ λοιπὸν ἔμμερονες, ἔχετε συνοδὸν τὴν ἐργασίαν αὐτὴ ἧς σὰς συνοδεύει ἀπὸ τῆς πρωΐας μέχρι τῆς σιγμῆς καθ' ἣν ἡ ἑσπέρα θὰ προσκαλέσῃ τὸν ὕπνον. Ἡ χρηστότης ἔστω ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς σας, καὶ ἔχετε πάντοτε διὰ μνήμης ὅτι μετὰ τὰς καλὰς ἐννοουμένας δαπάνας σας πρέπει νὰ σὰς μένῃ ἐν ὑπόλοιπον. Τότε ἐπιτυγχάνετε τὸν κολορῶνα τῆς εὐδαιμονίας, καὶ ἡ ἀνεξαρτησία θέλει εἶσθαι ὁ θώραξ καὶ ἡ ἀσπίς σας, ἡ περικεραλαία, καὶ ὁ στέφανός σας· τότε θέλετε βαδίζει ἀγερῶχος καὶ δὲν θέλετε κύπτει ἐνώπιον τῶν μεταξωτῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὅποια φέρει ἄθλιός τις πλούσιος, ἀλλ' οὕτε περιφρόνησιν θέλετε δεχθῇ ποτὲ παρὰ χειρὸς ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι λάμπουσιν ἐν μέσῳ λίθων πολυτελῶν.

A. A. M. X.

Λύσις τοῦ ἐν τέλει τοῦ Β'. τόμου 11ου αἰνίγματος.

Δικαίως ἀπεκάλεσεν ἡ Μοῦσα Ἰταλίαν νήσον κειμένην ἔμπροσθεν τοῦ κόλπου Κορινθίας τῆς Ἡοῦς ἄνθος ἀληθῶς τὴν ΖΑΚΥΝΘΟΝ τὴν θείαν, ὡς Νηρηΐδα τέμνουσαν θάλασσαν Ἰονίαν.

Πολλὰς τῷ ἐντὶ 'δούλευσε ξένας ἐπικρατείας, στεναίχουσα, ὑπεῖκουσα δ' εἰς τὰς βουλὰς τὰς θείας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἡσπάσθη σὺν ἑξ ἀδελφαῖς μητέρα τὴν ἁγίαν.

Τὸ τέλος τοῦ αἰνίγματος θέλετε νὰ ἔξηγῆσθε; ἂν ἀπ' τὴν λέξιν Ζάκυνθος τὸ ζῆτ' ἀποχωρίσω καὶ ἀντ' αὐτοῦ δὲ παρευθὺς τὸ ὕ ψιλὸν προσθέσω, ἔχω τὴν λέξιν 'Ζάκυνθος χωρὶς νὰ ἀπορήσω.

Ἐλύθη οὖν τὸ αἰνίγμα μ' ὀλίγον ἔμως σφάλμα· νὰ προσπαθήσω πρὸς εὐθὺς νὰ βγάλ' αὐτὸ τὸ φράγμα.

Ἀπὸ τὴν λέξιν 'Ζάκυνθος τὸ μέσον υ ν' ἀφήσω καὶ μὲ τὸ πρῶτα πάραυτα νὰ τ' ἀντικαταστήσω.

N. A. Ἀλεξάνδρου.

Ἐτέρω.

Ζάκυνθος. Μία τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου Πελάγους, τὴν ὁποίαν οἱ Ἰταλοὶ διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς ὠραϊότητα ἀποκαλοῦν Fior di Levante· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ἀπὸ Ζακύνθου υἱοῦ τοῦ Δαρδάνου, ὅστις ἔκτισεν αὐτήν.

Ἐκ τῶν δύο αὐτῆς γραμμάτων ζ καὶ α προκύπτει τὸ παρὰ τοῖς ποιηταῖς εὐχρηστον μόριον Ζά, τὸ ὁποῖον γραμματικῶς συγκαταλέγεται εἰς τὰς προθέσεις· τροπὴ δὲ τοῦ ἀρκτικού στοιχείου ζ εἰς υ καὶ τοῦ παραληκτικού υ εἰς ι γίνονται Ἰάκινθος, φυτὸν ὠραῖον ἀναβλαστήσαν ἐκ τῆς γῆς, φονευθέντος τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ Ἰακίνθου, κατὰ ζηλοτυπίαν τοῦ Ζεφύρου, παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Αἶνιγμα 1ον.

Καὶ τετραπόδου καὶ πτηνοῦ τὴν φύσιν ἅμα ἔχω,
Οὔτε εἰς σκότος τὸ πολὺ οὔτε εἰς φῶς ἀντέχω.

Λογογράφοι.

1. Τὸ δυστυχοῦν τιμὴ × γελᾷ.
2. Ο α μὲς σύ ὦ! πῶς; μὴ μὴ Σῆθ εἰς.
Γ. Γ.

Παραρράματα.

Τόμ. Β'. σελ. 344 στήλ. α. στίχ. 1 μετὰ τὴν λέξιν χριστιανισμοῦ γραπτέον τὰ ἀχάλουθα—, σήμερον δὲ τοῦ πρακτικοῦ χριστιανισμοῦ.

Σελ. 344 στήλ. β'. στίχ. 40 ἀντὶ ν' ἀπονέμωσιν ἀλλήλους γρ. ν' ἀπονέμωσιν ἀλλήλους.

Γρίφος 1ος.

